

קפיצת מדרגה באזור הגליל המערבי

סיכום שלב א'

אוגוסט 2010

פיתוח של קהילות ואזורים בגישה שילובית

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
Jewish Agency for Israel

מכון ראות
THE REUT INSTITUTE

שותפות 2000
גליל מערבי-קהילות מרכז ארזה"ב
PARTNERSHIP WITH ISRAEL
Central Area Consortium
Western Galilee

תוכן עניינים

3	תקציר מנהלים
6	תמצית חזון ישראל 15
9	איך מבצעים קפיצת מדרגה אזורית? תמצית הגישה
11	תיאור שלב א' בפרויקט
16	תוצרי שלב א'
17	עיקרי הנרטיב האזורי החדש
20	הנרטיב המשולב
24	מפת מיזמי האזור בראי הנרטיב החדש
26	פירוט שלוש התמות
27	תימה א' - אזור התיירות היוצרת
55	תימה ב' - אזור ה-Wellness
87	תימה ג' - אזור מהנדסי ומדעני העתיד נספח—רשימת היזמים שהשתתפו במפגשי יזמים חושבים
116	קפיצת מדרגה

תקציר מנהלים

הרקע לפרויקט: מימוש חזון 'ישראל 15'

האתגר של קפיצת מדרגה חברתית-כלכלית והפיכתה של ישראל לאחת מחמש עשרה המדינות המפותחות בעולם הוא אתגר לאומי. מהותו צריכה להיות סגירת הפערים באיכות החיים בין ישראל לבין המדינות העשירות. ההנחה ביסוד מימוש חזון 'ישראל 15' היא שקפיצת מדרגה באיכות החיים ברמה הלאומית תתאפשר, בין היתר, באמצעות קפיצת מדרגה באיכות החיים באזורים שונים בארץ.

אזור הגליל המערבי נבחר להיות בין האזורים 'החלוצים' במימוש חזון 'ישראל 15', ופרויקט 'קפיצת מדרגה באזור הגליל המערבי' הינו השלב הראשון בתהליך זה.

לקריאה נוספת על חזון 'ישראל 15', ר' עמ' 6

הגישה – הגברת התחרותיות של האזור 'מבפנים'

בפרויקט הופעל מודל ייחודי לפיתוח אזורי, שפותח ע"י חברת 'פרקסיס' המבוסס על גישת 'האזורים התחרותיים' (Competitive regions). הגישה שביסוד המודל חותרת להגברת התחרותיות והמשיכה של אזור הגליל המערבי תוך מיצוי פוטנציאל הנכסים המקומיים (נכסי טבע, תרבות, קהילה, ידע וכדו'). לקריאה נוספת על

הגישה ר' עמ' 9

התהליך

בחודשים ספטמבר 2009 עד מאי 2010 התבצע שלב א' של הפרויקט שתכליתו הייתה יצירת נרטיב (סיפור על) חדש לאזור. הנרטיב פותח בשיתוף עם מגוון גדול של יזמים מתחומים שונים (עסקיים, חברתיים, חינוכיים, תרבותיים, תיירותיים, חקלאיים, סביבתיים ועוד) המתגוררים באזור, זאת מתוך העיקרון שמי שמעצב את הסיפור הוא גם מי שיוביל את היישום שלו. הנרטיב מתייחס למספר אשכולות פוטנציאליים של יזמות כלכלית חברתית שיש לפתח באזור על מנת לחולל בו קפיצת מדרגה.

לקריאה נוספת על התהליך ר' עמ' 11

תקציר מנהלים

התוצרים

התהליך הניב 3 תוצרים עיקריים:

1. הנרטיב החדש, המבטא הן את השונות הבסיסית בין קהילות האזור והן את התחומים המשותפים להן, וכולל שלוש תמות:

אזור הגליל המערבי כאזור התיירות היוצרת.

אזור הגליל המערבי כאזור ה-Wellness והחיים הבריאים.

אזור הגליל המערבי כאזור להצמחת מדעני ומהנדסי העתיד.

2. מיפוי של אשכולות יזמות אזוריים שהקמתם תביא למימוש הפוטנציאל הגלום בנרטיב.

3. מפת מיזמי האזור – מפה גיאוגרפית של מיזמי האזור בחתך של שלוש התמות של הנרטיב.

לעיון בתוצרים ר' עמ' 16 ואילך

מה הלאה?

בשלבים הבאים, הכוונה היא לכונן 'שולחן אזורי' הכולל את הגורמים הרלוונטיים להתקדמות מקרב המנהיגות הפורמאלית והיזמים המובילים באזור. 'השולחן האזורי' יפעל להקמת אשכולות היזמות האזוריים המכוונים למימוש הנרטיב, בהתאם לסדר עדיפות שייקבע לעצמו. אשכולות היזמות האזוריים יהיו מחויבים לסינרגיה בין הפעילויות והמיזמים באזור, הנוגעים לתמה, ויתנו השראה לייזום של פעילויות חדשות. ההנחה היא כי מימוש הפוטנציאל, הגלום בנרטיב, באמצעות אשכולות היזמות האזוריים, יביא ליצירת אפקט של קפיצת מדרגה בפעילות הכלכלית והחברתית, בחוסן החברתי של הקהילות ובדימוי הנתפס של האזור, ומתוך כך גם לשיפור משמעותי באיכות החיים של תושביו.

קפיצת מדרגה באזור
הגליל המערבי -
בדרך למימוש חזון
'ישראל 15'

חזון ישראל 15

מה הבעיה?

ישראל סובלת מנחיתות בתחרות הגלובלית על הון אנושי שעלולה לגרום למפולת חברתית וכלכלית בטווח הארוך – ישנו פער הולך וגדל בין איכות החיים שישראל מציעה לתושביה לבין איכות החיים שניתן להשיג במדינות אחרות, ולכן גוברת הנטייה של בעלי ההון האנושי הגבוה לעזוב את ישראל. אובדן מסה קריטית של ישראלים איכותיים עלול לגרום למפולת כלכלית וחברתית בישראל. תהליך זה הולך ומתגבר בשנים האחרונות ללא קשר למגמות העולמיות. לכן סגירת הפערים באיכות החיים בין ישראל לבין המדינות המפותחות איננה בגדר מותרות. היא יעד חיוני.

המושג איכות חיים (Quality of life) משמעו אוסף המשתנים המתארים את רווחתו הכללית של האדם. לצד משתנים מדידים כגון רמת הכנסה לנפש, אשר מודדים את רמת החיים, כולל המושג איכות חיים מרכיבים מופשטים, כגון מידת האושר, רמת החדשנות, וחופש כלכלי ופוליטי.

אף על פי כן, בישראל רווחת תפיסה המתמקדת בצמיחה ובמדדים כלכליים של רמת חיים. על פי תפיסה זו, ישראל נדרשת רק למאמץ נוסף בעזרת האמצעים הקיימים כדי להדביק את קצב הצמיחה הממוצע במדינות המובילות. התפיסה הרווחת לא יכולה לתת מענה לאתגר של סגירת הפערים באיכות החיים מול המדינות המפותחות. לשם כך דרוש שינוי תפיסתי עמוק ואימוץ תפיסה של קפיצת מדרגה. תפיסה זו שונה במהותה מתפיסה של צמיחה.

המענה

חזון ישראל 15 קורא לישראל להפוך לאחת מחמש-עשרה המדינות המובילות באיכות החיים של תושביהן. חזון זה מנחה את מכון ראות בתחום הכלכלי והחברתי. מימוש חזון ישראל 15 כרוך בקפיצת מדרגה כלכלית וחברתית שתביא לסגירת הפערים באיכות החיים בין ישראל לבין המדינות המפותחות בעולם. מובן מאליו שצמיחה כלכלית מהירה היא תנאי הכרחי לקפיצת מדרגה. אך בה בעת, קפיצת מדרגה מחייבת הכללה - תרגום של העושר שנוצר כתוצאה מהצמיחה לשיפור באיכות החיים של כל האוכלוסיות במגוון תחומים דוגמת: בריאות, רווחה, חינוך, ביטחון אישי, איכות הסביבה ותשתיות. בנוסף מאמץ זה חייב להיעשות תוך שמירה על משאבי הדורות הבאים.

חזון ישראל 15

מהי קפיצת מדרגה?

קפיצת-מדרגה היא תופעה ייחודית ומורכבת ואין לה 'מתכון'. קפיצת-מדרגה מתגבשת כתוצאה מהתלכדות של בשלות פוליטית וחברתית, מנהיגות, מגמות עולמיות יציבות וחזקות, מדיניות ממשלתית שמבטיחה יציבות כלכלית והשקעות, תחושת דחיפות והתגייסות לאומית של כלל המגזרים החשובים לטובת מאמץ הפיתוח הכלכלי.

פעולה מלמטה משלימה פעולה מלמעלה – האתגר של קפיצת מדרגה כלכלית וחברתית הוא אתגר לאומי חוצה מגזרים. בעוד הגישה הרווחת מתבססת על דינמיקה 'מלמעלה למטה' (top-down), הגישה של קפיצת מדרגה מבוססת על דינמיקה שמשלבת גם כוחות 'מלמטה למעלה' (bottom-up). גישה זו רואה במגזר הלא-ממשלתי את המנוע העיקרי לקפיצת המדרגה. גישות אלה מנוגדות אך גם משלימות. שתיהן חיוניות.

הנעת צמיחה מלמטה – כדי להניע קפיצת מדרגה על הממשלה ליצור מערך של חוקים, תקנות ותמריצים על מנת שגורמים מקומיים יזהו נכסים אזוריים וימנפו אותם כדי להפוך אותם למנועי צמיחה לתחרות ברמה הגלובאלית. מהלך כזה מאפשר למגוון רחב של גורמים נוספים כגון ראשי רשויות מקומיות, עמותות ונדבנים לתרום לתהליך הצמיחה והפיתוח הלאומיים.

הפרויקט כשלב ראשון במימוש חזון ישראל 15

הפרויקט בגליל המערבי הוא אחד מפרויקטי היישום החלוציים במימוש 'חזון ישראל 15'. ההנחה ביסוד מימוש 'חזון ישראל 15' היא שקפיצת מדרגה באיכות החיים ברמה הלאומית תתאפשר באמצעות קפיצת מדרגה באיכות החיים ברמה הקהילתית והאזורית. מכון ראות מבקש לבנות, על סמך הפיילוטטים המקומיים, ידע וניסיון לפיתוח אזורי מוכוון קפיצת מדרגה. הפצת ידע זה בקנה מידה ארצי, תוך עריכת ההתאמות המתבקשות מאזור אחד למשנהו, היא הכרחית על מנת ליצור אפקט כללי של קפיצת מדרגה חברתית כלכלית.

מלבד הקהילות המקומיות, שותפים לפרויקט גם נציגות 'שותפות 2000' באזור הגליל המערבי וחברת 'פרקסיס'. החיבור ל'שותפות 2000' נעשה מכיוון שרשת הפעילות של השותפות יצרה את התשתית הנרחבת ביותר לשיתוף כל המגזרים החיוניים להנעת הפיתוח הכלכלי-חברתי מלמטה. בנוסף, לשותפות ערך מוסף ייחודי המאפשר לרתום את העולם היהודי שחיוני למימוש חזון 'ישראל 15'. חברת פרקסיס, המובילה בפועל את הפרויקט, פיתחה חבילה של מתודולוגיה וכלים יישומיים המאפשרים תהליך 'מלמטה למעלה' של פיתוח אזורי החותר להגברת התחרותיות והמשיכה של האזור תוך מיצוי פוטנציאל הנכסים המקומיים.

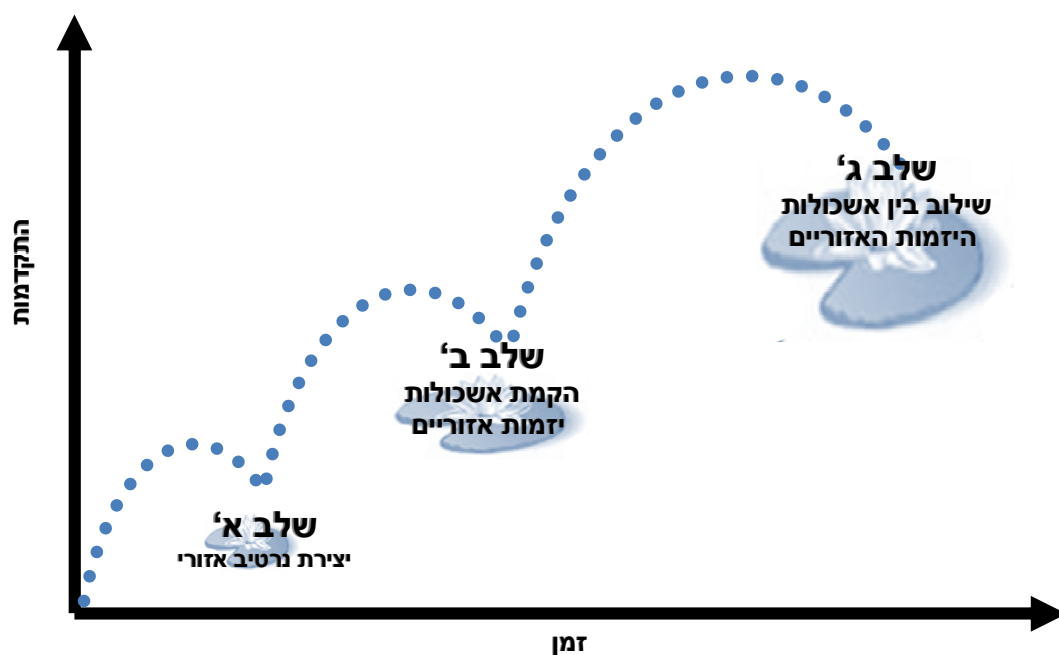
אזור הגליל המערבי

תיאור תהליך העבודה

איך מבצעים קפיצת מדרגה אזורית מבפנים? תמצית הגישה

הגישה העיונית והמתודולוגית, שביסוד הפרויקט, מבוססת על הגישה הפנימית (אנדוגנית) לצמיחה. על פי גישה זאת, את התהליך שבו נוצרת קפיצת מדרגה באיכות החיים של האזור, ניתן לחלק לשלושה שלבים, כאשר התקדמות משלב לשלב היא כשלעצמה קפיצת מדרגה אנדוגנית כזו.

שלב א' – יצירת נרטיב אזורי

קפיצת מדרגה באיכות החיים בראייה אזורית מחייבת התגייסות של מגוון הקהילות והמגזרים באזור סביב נרטיב חדש. הנרטיב שנוצר צריך לבטא הן את השונות הבסיסית בין קהילות האזור והן את התחומים המשותפים להן. לפיכך הנרטיב מעוצב כמארג של מספר **תמות**, ולא כרעיון יחיד. קיומו של הנרטיב יאפשר בהמשך לבצע את פיתוח האזור על יסוד היגיון מארגן, הנובע ממרכיביו הפנימיים המקוריים, וימנע השתלטות של גורם או רעיון אחד (מבחוץ או מבפנים) על כלל המרקם העשיר של האזור, תוך הזנחה או קיפוח של הממדים האחרים.

איך מבצעים קפיצת מדרגה אזורית מבפנים? תמצית הגישה

שלב ב' – הקמת אשכולות יזמות אזוריים

בשלב זה הנרטיב החדש ישמש כבסיס להקמת אשכולות יזמות אזוריים, שכל אחד מהם יהיה מחוייב למימוש אחת מתמות הנרטיב או שילוב ביניהן. באשכול יזמות אזורי הכוונה למקבץ של מיזמים היוצרים אימפקט חברתי-כלכלי שמעבר לסך פעילותם העסקית-קהילתית. אשכולות היזמות האזוריים ייצרו סינרגיה בין הפעילויות והמיזמים שכבר קיימים, וכן יתנו השראה ויהוו בית גידול לפעילויות חדשות ולמיתוג האזור ברוח הנרטיב.

הכוונה היא כי כבר בשלב זה מימוש הפוטנציאל, הגלום בכל תמה, באמצעות אשכולות יזמות אזוריים, יביא ליצירת אפקט של קפיצת מדרגה בפעילות הכלכלית והחברתית, בחוסן החברתי של הקהילות ובדימוי הנתפס של האזור, ומתוך כך גם לשיפור באיכות החיים של תושביו.

שלב ג' – שילוב בין אשכולות היזמות האזוריים

שלב זה מבוסס על יצירת שילוביות והשלמה בין מספר אשכולות יזמות. בשלב זה באים לכלל מימוש מימדים רבים יותר של הנרטיב האזורי, בדגש על פוטנציאל הקשרים שבין התמות. ההגעה לרמת בשלות זו וההכרה בה הופכת את האזור כולו ל'נכס לאומי' ואף מאפשרת להתחרות במגרש הגלובאלי עם אזורים במדינות אחרות, הנמצאים ב'ליגה' שבה מתמחה האזור.

תהליך העבודה

בחודשים ספטמבר 2009 עד מאי 2010 התבצע שלב א' של הפרויקט שתכליתו הייתה ליצור נרטיב (סיפור על) חדש לאזור ולגבש הצעה לאשכולות היזמות, שהקמתם תביא למימוש פוטנציאל קפיצת המדרגה של האזור ברוח הנרטיב.

התהליך כלל שלושה שלבים:

שלב א' - סדרת מפגשי יזמים חושבים קפיצת מדרגה'

התהליך נפתח בסדרה של מפגשים בהם השתתפו עשרות יזמים מתחומים שונים (עסקיים, חברתיים, חינוכיים, תרבותיים, תיירותיים, חקלאיים, סביבתיים ורגולטוריים) המתגוררים באזור, זאת מתוך נאמנות לעיקרון שמי שיעצב את הסיפור של האזור צריך להיות מי שיוביל את היישום שלו. הרשימה המלאה של היזמים שהשתתפו בפגישות מופיעה בנספח א' של חוברת זו.

בכל מפגש כזה, שנקרא 'מפגש יזמים חושבים קפיצת מדרגה', שאלנו את היזמים: "מה צריך להיכלל בסיפור של האזור כדי שתתרחש בו קפיצת מדרגה?". הדגשנו בפניהם כי אנו מעוניינים ברעיונות אשר עונים לקריטריונים הבאים: תופסים את הרוח הייחודית של האזור, מקדמים את המשיכה שלו במרחב הארצי והבין לאומי, מאפשרים ליזמי האזור לפרוץ את תקרת הזכוכית שלהם, ומניעים לפעולה יזמים מהקהילות השונות החיות באזור.

בנוסף, בקשנו מהם להציע שמות של יזמים נוספים מן האזור, מתוך רשת ההיכרויות האישית שלהם, שצריכים ליטול חלק בתהליך. את הרעיונות שהעלה כל יזם וגם את הדיון שהתעורר בעקבותיהם 'לכדנו' במלואם על גבי מפת עבודה, וניתן לקרוא את עיקרם בפרק התוצרים (דברי כל יזם שזורים בתמה של הנרטיב הנשענת עליהם).

תהליך העבודה – המשך

באתר האינטרנט הייעודי של הפרויקט (<http://praxisgallilwest.wordpress.com>), פרסמנו במלואם את התובנות והרעיונות שעלו במפגשי היזמים. באמצעות האתר שמרנו על קשר רציף עם היזמים לאורך התהליך וכן עם מעגל שני של גורמים בעלי עניין בפרויקט (תושבים, אנשי רשויות, תורמים וכדומה).

קפיצת מדרגה באזור הגליל המערבי

עמוד ראשי | [גישת השילוביות האזורית](#) | מפת היזמות האזורית | יזמים חושבים קפיצת מדרגה | צור קשר

פיתוח של קהילות ואזורים בגישה שילובית

גישת השילוביות האזורית

הנכס של ישראל: יזמות ושיתופיות

בין חוקרי מדע המדינה שוררת הסכמה רחבה שכדי שמדינה תוכל לבצע קפיצת מדרגה אמיתית במצבה, עליה לזהות ולנצל פוטנציאל שלא נוצל עד כה. מנועי הצמיחה יכולים להיות שילובם של מגזרים חדשים בכוח העבודה, התייעלות המגזר הציבורי או צמצום תקציב הביטחון. במקרה של ישראל, קפיצת המדרגה האמיתית תבוא משילוביות אזורית. [לקריאה נוספת.](#)

!SEARCH IT

כדי לחפש, הקלד והקש enter

רשימות אחרונות

- מפגש יזמים חושבים קפיצת מדרגה מס' 6 - 7.12.09
- מפגש יזמים חושבים קפיצת מדרגה מס' 5 - 26.11.09

Internet

תהליך העבודה - המשך

את היוזמות והיזמים שמיפינו העלנו לאחר כל מפגש על גבי 'מפת גוגל' (Google map) בשם 'קפיצת מדרגה בגליל המערבי'. מפת זו חולקה (על פי צבעי הבלונים) לפי תחומי היוזמות השונים והועשרה גם בעקבות קריאה נוספת על מיזמים באזור. המפה, שהייתה אף היא נגישה לכל המשתתפים בתהליך דרך אתר האינטרנט של הפרויקט, שימשה בין היתר כמקור לא אכזב להזמנת משתתפים למפגשי היזמים הבאים שקיימנו.

The screenshot shows a Google Maps interface with a map of West Galilee. The map is populated with many colored pins (yellow, pink, blue, green) marking various locations. The sidebar on the right contains the following text:

קפיצת מדרגה בגליל המערבי
 יזמים ויוזמות באזור תיירות - בלון ורוד כהה חינוך, השכלה וקהילה - בלון צהוב תרבות - מסכות צהובות רווחה ובריאות - צלב אדום סביבה ושמירת טבע - בלון ירוק תעשייה ועסקים - בלון אדום התיישבות - בלון כחול חקלאות - בלון טורקיז פעילות גופנית ותחרותית - דגל כחול 102 צפיות - ציבורי נוצר בתאריך דצמבר 23, 2008 - עודכן לפני 4 ימים על-ידי [צוות](#)

דרג מפה זו - כנסת תגובה

- בשורת הרפתות המודרניות באחיהוד**
חלק ממגמה מתרחבת של הצעדת ענף הרפת בקיבוצים ובמוש
- יוזמת בית הארחה גן הבהאים**
אל-באהלה ("מחוז ההנאה") שגן צפונית-מזרחית לעכו, בין בוג
- תוכנית לשיפור הישגי זכאים לבגרות בעכו**
תוכנית מהפכנית לשיפור הישגי הזכאים לבגרות בעכו יצאה לדר
- פסטיבל עכו לתיאטרון ישראלי אחר**
בעכו מדברים אמנות: פסטיבל עכו לתיאטרון ישראלי אחר ה-9
- הפנינג אופניים באתר התיירות ראש הנקרה**
הפנינג אופניים באתר התיירות ראש הנקרה אתר התיירות ראג
- חנות סוסים כנרת**
בית ספר לרכיבה, רכיבה טיפולית וטיולי רכיבה w.cabrit.co.il
- טבעול חקלאות ויזמים בקיבוץ לחמי הגטאות**
אופי התיישבות: חילוני שייך למועצת מטה אשר אודות הקמה

תהליך העבודה - המשך

שלב ב' - גיבוש תמות הסיפור עם יזמים מובילים

לצורך גיבוש התמות העיקריות שירכיבו את הנרטיב האזורי, הרכבנו צוות משימה מיוחד שהתבסס על 15 יזמים מובילים מתוך מגוון היזמים שהשתתפו במפגשים עד כה. במפגש הצגנו לצוות את הרכיבים העיקריים שעלו מכלל מפגשי היזמים, ובקשנו מהם 'לשחק' עם הרכיבים השונים תוך יצירת צירופים חדשים ומפתיעים ביניהם, המבטאים את הזווית האישית שלהם לגבי נרטיב אפשרי לאזור. זאת, תוך התייחסות לקריטריונים מוגדרים.

תהליך העבודה – המשך

ניתוח ההצעות של המשתתפים במפגש, יצירת שילובים חדשים בין הרכיבים שהיו דומיננטיים בבחירת המשתתפים, והתאמתם לליגות כלכליות-חברתיות של אזורים בעולם, הצביע על שלוש תמות עיקריות, בסיפור העל של האזור:

- הגליל המערבי—אזור התיירות היוצרת.
- הגליל המערבי—אזור ה-Wellness והחיים הבריאים.
- הגליל המערבי—אזור מהנדסי ומדעני העתיד.

שלב ג' - גיבוש הצעה לאשכולות היזמות האזוריים

על מנת להפוך הנרטיב לכלי אופרטיבי, תורגמה כל תמה לאשכול יזמות כלכלית-חברתית פוטנציאלי. לשם כך, בצענו את הפעולות הבאות:

- לגבי כל אחת מן התמות בדקנו מהי אחיזתה ב'שטח' - האם קיימת כבר בשטח מסה קריטית של יזמים שעליהם ניתן לבסס אשכול, ומהם הגבולות הגיאוגרפיים של יזמות זו. מתוך כך גם שייכנו את המיזמים על גבי מפת המיזמים המקוונת לאשכולות המתאימים, והעשרנו את המפה במיזמים נוספים הנמצאים בשטח הגליל המערבי העשויים לתרום לאשכול.

- בדקנו מהו הפוטנציאל הכלכלי התחרותי של כל תמה, ושל השילובים ביניהן, ובמילים אחרות לאיזה ליגה בין לאומית של אזורים הקמת האשכולות עשויה לשייך את הגליל המערבי?

- לכל אשכול גיבשנו 'תיק' הכולל: תמה סיפורית עשירה, תיאור מפורט של הערך המוסף של פיתוח האשכול למיזמים, לתושבים ולאזור כולו, ופרוט של האתגרים הייחודיים שיש להתגבר עליהם על מנת לבסס אשכול שכזה באזור הגליל המערבי.

שלושת תיקי האשכולות מופיעים בפרק התוצרים של חוברת זו.

אזור הגליל המערבי

תוצרים

עיקרי הנרטיב החדש של אזור הגליל המערבי

הנרטיב החדש של אזור הגליל המערבי מבטא הן את השונות הבסיסית בין קהילות האזור והן את התחומים המשותפים להן. הנרטיב נוצר מתוך שיתוף של יזמים מובילים ממגוון הקבוצות, המגזרים והקהילות באזור, אשר העלו רכיבים שונים של הנרטיב שהתלכדו לשלוש תמות מרכזיות:

תמה ראשונה - אזור הגליל המערבי **כאזור התיירות היוצרת**

תמה שנייה - אזור הגליל המערבי **כאזור ה-Wellness**

תמה שלישית - אזור הגליל המערבי **כאזור מהנדסי ומדעני העתיד**

להלן תיאור קצר של כל אחת משלוש התמות ובהמשך תקציר הנרטיב המשלב בין שלושתן.

אזור התיירות היוצרת

אזור הגליל המערבי מגרה את התייר להתנסות ולחוות את המארג התרבותי העשיר שיוצרות הקהילות והתושבים באזור.

התיירים המגיעים לביקור אינם משקיפים מן הצד, אלא משתתפים פעילים בסדנאות ריקוד, מוסיקה, אמנות פלסטית ובישול, כולם ברוח האזור והיצירה האינסופית בו.

ביאנלות, פסטיבלים וסדנאות ייחודיות לבעלי ידע ומקצוע מקומיים הופכים את האזור לזירת התרחשות ייחודית ומתחדשת, שאף ביקור בה לא דומה למשנהו.

עיקרי הנרטיב החדש של אזור הגליל המערבי

אזור ה-Wellness

מומחיות עתיקה בקיום אורח חיים בריא - מזון, קוסמטיקה ובריאות, משולבת ביכולת טכנולוגית ופיתוחים פורצי דרך, הופכים את הגליל המערבי לאזור מוביל בעולם בידע ובחדשנות בתחום ה-Wellness. כנסים, מרכזי מבקרים ומאגרי ידע מושכים מבקרים ותושבים לאזור, בו הם יכולים למצוא איזון בין סביבה, גוף ונפש.

עיקרי הנרטיב החדש של אזור הגליל המערבי

אזור מהנדסי ומדעני העתיד

האזור כולו הופך לקהילה
חינוכית, שמגדלת דור חדש
של מהנדסים ומדענים.

החממות, בתי הספר,
המכללות והיזמים מתאגדים
בניסיונם למצוא פתרונות
לבעיות סביבתיות ולצרכים
אנושיים, תוך התייחסות לידע
הרב תרבותי הנצור באזור.

הנרטיב המשולב

הגליל המערבי הוא המקום לחיות את החיים הבריאים. הוא יכול גם להיות דלת הכניסה לניהול חיים בריאים בכל מקום אחר. זה מתחיל באכילה נכונה - מהאדמה לצלחת. תזונה ים תיכונית, שמתבססת על שמן הזית ומוצרים שמקורם באזור הגליל. את האוכל מגדלים כמה שיותר טבעי, ללא כימיקלים, מתוך ניסיון של מאות שנים, תוך שילוב טכנולוגיות חדשות ומאפשרות. לכך מתווספים תוספי התזונה - צמחי מרפא, תרופות טבעיות ותוספי מזון טבעיים, וההזנה לעור - הקוסמטיקה הטבעית על בסיס שמן הזית וצמחי הגליל. את כל אלה ניתן להכיר ולצרוך באזור בחנויות, סדנאות וסיורים באזור. על בסיס הידע והניסיון הנצבר בגליל המערבי ניתן לפתח תעשיות חדשות עם שווקים בכל העולם - תעשיות ה- **wellness**. כמו שמוצרי ים המלח הפכו לשם נרדף לאיכות קוסמטית, כך גם הגליל, ששמו כבר נודע ברחבי העולם, יודע כערש מוצרי החיים הבריאים.

את הצריכה הגופנית משלימה ההזנה לנפש - הטבע הנהדר המאפשר מרגוע ופעילות גופנית ורוחנית לצד המומחים, המרפאים, המורים, המנחים, היועצים והמדריכים החיים באזור. יש ביכולתם להדריך בשיטות מגוונות ואף חדשות ומקוריות דרכים לשיפור איכות החיים - דרך הגוף, הנפש ומה שביניהם.

לכן זהו גם אזור התיירות היוצרת. כל מבקר בגליל המערבי יכול לחוות ולהתנסות באין ספור הפעילויות בתחומי האמנות, היצירה, הלמידה והחוויה הרב-תרבותית וההיסטורית שהאזור מציע. מגוון הישובים, הקהילות והדתות, יחד עם מספר האמנים והיוצרים הרב, והטבע והחקלאות המגוונים - כל אלו יוצרים פסיפס אנושי, תרבותי ונופי, שמציע שלל חוויות למבקרים. יזמי האזור יפתחו את אותו העושר לסדנאות ומוצרי תיירות אחרים, שבהם המשתתפים חווים התנסות עמוקה, מלמדת ומעשירה בכל אותם תחומים ותרבויות.

זוהי קפיצת מדרגה מתיירות האתרים, בה התייר היה שבוי של מפה קבועה מראש. התייר ראה בדיוק את שראו אלפים לפניו, צילם את אותן תמונות וחווה את אותן חוויות. זוהי גם לא התיירות של המלונות הגדולים ואתרי הנופש, אליהם הגיע התייר על מנת להתנתק מסביבתו ומטרדות ה"עולם האמיתי". התייר בגליל ישמע את סיפורי העם הדרוזים, על ההיסטוריה של ערביי עכו, ועל ההתיישבות היהודית באזור עם קום המדינה. הוא יוכל להשתתף בסדנת מאבקים סביבתיים, לחבוץ גבינות עזים, ולשחק בסדנת תאטרון פעיל. הוא יזכה בהזדמנות לחוות את הגליל באופן ייחודי רק לו.

הנרטיב המשולב - המשך

אזור הגליל המערבי שהוא פסיפס רב-תרבותי של ערבים ויהודים הוא גם כר להצמחת אחוות חוקרים רב תרבותית – מדענים ומהנדסים, מורים ותלמידים שיפתחו יחדיו ידע וטכנולוגיות חדשות המצילות חיים ומשפרות את איכות החיים והסביבה.

זהו **אזור מהנדסי ומדעני העתיד** – תלמידים ותלמידות המתעמקים יחד עם המנחים שלהם בסוגיות מדעיות וטכנולוגיות ובבחינת היתכנות של פרויקטים חדשניים וגישות שונות להוראת נושאים מורכבים. בנוסף על אלו האזור מציע הליך של ליווי והתמחות (סֵטֶז') למנחים צעירים. מורים ולבורנטים חסרי ניסיון המסייעים לתלמידים בחקר, כשלצדם מנחים מנוסים, חלקם מדענים בתהליך יציאה לפנסיה, המעוניינים לתרום ולהתנדב.

אחוות חוקרים רב תרבותית יכולה להתפשט על פני כל הגליל המערבי שבו כל כך הרבה ישובים שונים וייחודיים – מעין 'איחוד אירופי' בתוך ישראל. זה יתאפשר אם כל ישוב, בית ספר, עיר, קיבוץ, יקימו מעבדת מחקר ופיתוח אחת – בנושא ייחודי לה: השבת מים בעברון, מדעי הים בקרית חינוך אורט עכו, הפקת חשמל מגפת זיתים בג'וליס, חשמל סולארי וסחר בינלאומי בגזי חממה בבי"ס סולם צור בגשר הזיו, כלכלה מקומית ברגבה, רובוטיקה במשגב, אסטרונומיה בכברי, אריזות ומוצרים מתכלים בכפר מסריק, ציוד רפואי בנהרייה, פיתוח טכנולוגיות לאנשים עם מוגבלויות ועוד ועוד. בחממות אלו יכשירו ויעודדו את הדור הצעיר להפוך למדענים, למהנדסים ולבעלי מקצועות ירוקים ('צווארון ירוק').

בין כל חממות הפיתוח הללו יתקיימו תוכניות משותפות ליישומים חדשים באזור ומאגדים לשיתוף ידע ופיתוח משותף כל זאת כדי לשפר ולשמר את איכות הסביבה ואיכות החיים דרך יישום של טכנולוגיות נאותות – פתרונות פשוטים וזולים שמתאימים גם למקומות קטנים ולקהילות קטנות. בחממות ישתתפו תלמידים, בני נוער, סטודנטים, מורים, הורים, מהנדסים ומדענים גמלאים ומתנדבים מהאזור, מהארץ ומחו"ל. אלה ישתמשו ברב תרבותיות הגילאית, מגדרית, לאומית וקהילתית על מנת למפות צרכים חדשים וייחודיים. גם תהליך ההתמודדות עם הבעיה יתייחד בהיותו מבוסס על נקודות מבט רבות ושונות המנסות לפתור בעיה משותפת.

הנרטיב המשולב - המשך

ההתקדמות החברתית והכלכלית של הגליל תשאוב את ייחודה מההישענות על מקורות יהודים, דרוזים וערבים כאחד. התפריט החדש שיווצר, סט הטיפולים הרוחניים והפיזיים שינבעו משילוב של כל אותן מסורות – לא ניתן יהיה לפגוש אותן בשום מקום אחר בעולם. לכן גם החוויה התיירותית תהיה כזו, כמו בכפרים באזור צ'יאפס במקסיקו ובאזור פרובנס בצרפת, שאין לה אח ורע. היכולת להבין את הצרכים של הקהילות השונות ואת הפרספקטיבות השונות על אותה בעיה, בין אם זו בעיית ההנעה האנרגטית, טיהור המים, התכנון התחבורתי או עיצוב האריזה – היא תעמוד במרכז היכולת הייחודית של מהנדסי ומדעני העתיד של הגליל להוביל בקנה מידה בינלאומי.

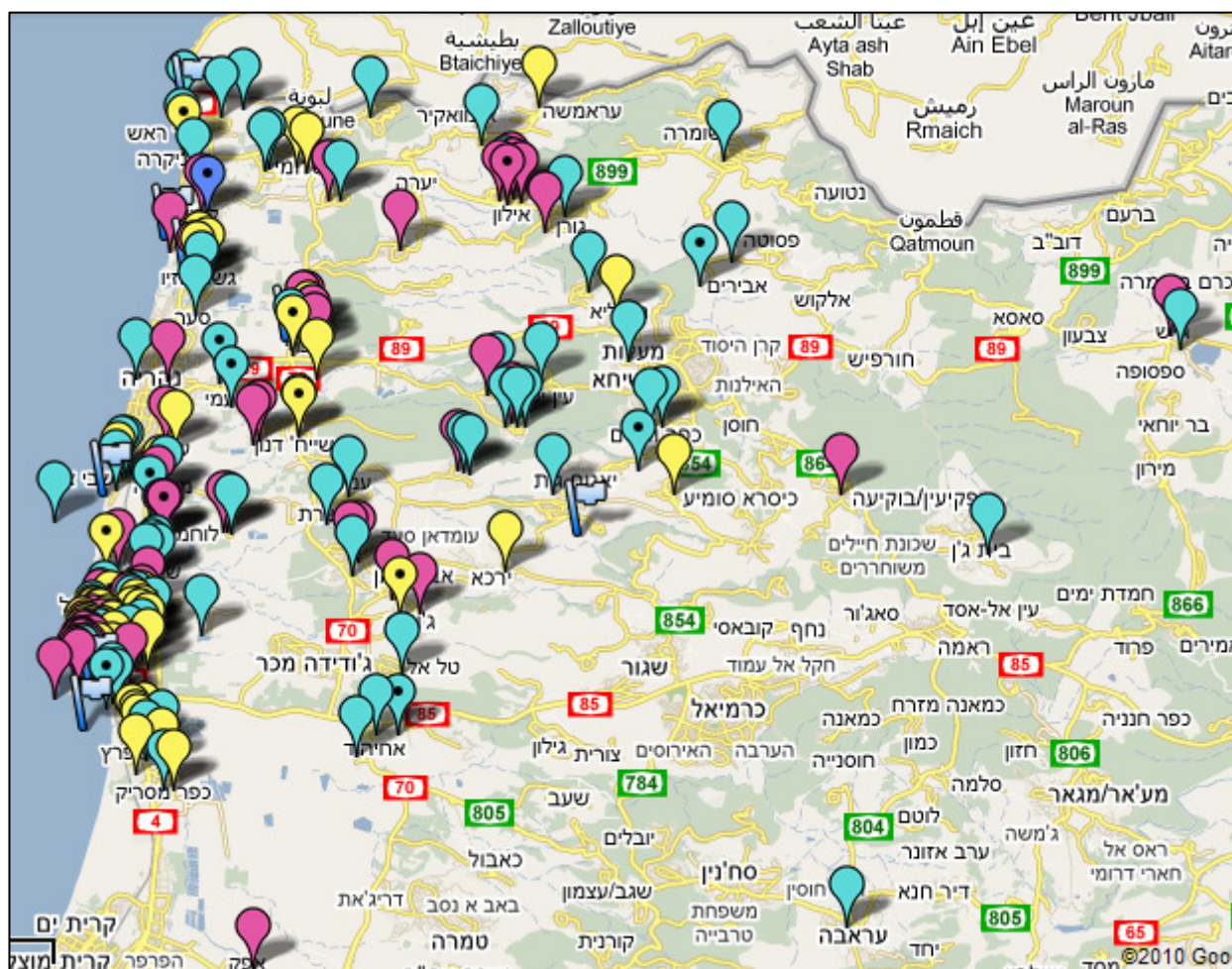
את הסיפור החדש של הגליל אפשר לספר כמשל שמן הזית. אותו משאב יקר שהניע את גלגלי העולם העתיק, הוא שמניע את האזור על כל רבדיו – השמן הוא אחד הבסיסים לתעשיית ה-wellness/החדשה/ישנה. אוכל, מוצרי קוסמטיקה והגיינה, כולם נהנים מסגולותיו הייחודיות. הוא גם הבסיס לתרופות חדשות למחלות, איתן יתמודדו מהנדסי ומדעני העתיד, ולדלקים חדשים ומסעירים מפסולת הזיתים, שיכולים להקל על השפעותיו השליליות של הנפט. הפקתו של השמן ועיבודו בשלל צורות הן כר לתיירות חוויתית, שתאפשר למבקרי האזור לראות, לטעום וליצור את השמן בשלל מקומות והקשרים.

הגליל הוא אזור המציע ביטוי אישי עשיר לכל תושב ומבקר, תוך שמירה על אורח חיים בריא, הנשען על מסורות האזור, ואפשרויות מקצועיות בין אם למדען, לפועלת, לייצואן, למהנדסת או למארח. העושר התרבותי שבו, הוא המאפשר למערכת להתקיים, להתקדם ולהוביל את ליגת ה-wellness, ליגת התירות היוצרת, וליגת מהנדסי ומדעני העתיד.

הנרטיב המשולב -

מפת מיזמי האזור בראי הנרטיב החדש

אזור הגליל המערבי

פירוט שלוש התמות

אזור הגליל המערבי

אזור התיירות היוצרת

תמצית

תיירות יוצרת (Creative Tourism) היא תיירות המציעה למבקרים הזדמנות לפתח את הפוטנציאל היצירתי שלהם באמצעות השתתפות פעילה בסדנאות, קורסים וחוויות לימוד והתנסות, האופייניות לאזור ולקהילות החיות בו. זוהי תיירות המאפשרת למבקרים לעסוק בתרבות של המקום באופן פעיל.

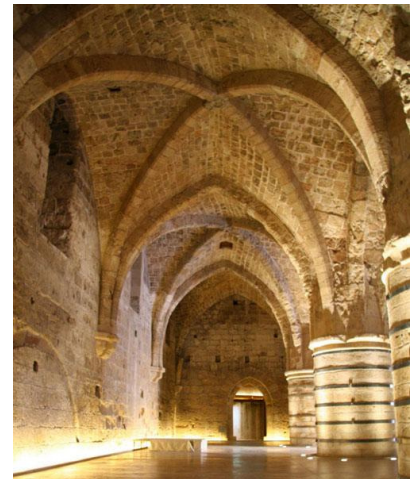
התיירות היוצרת היא הגל השלישי בתעשיית התיירות העולמית, שבא לאחר הגל הראשון של תיירות נפש (תיירות הקלאבים) והגל השני של התיירות התרבותית (שבה מבקרים במוזיאונים ובאתרים היסטוריים).

בתיירות היוצרת יש אינטראקציות חווייתיות, אשר מדגישות את ההתפתחות האישית של המתנסים בחוויה. גל זה מבוסס על כך שאנשים בעולם ממשיכים לחפש מקוריות ואותנטיות. הם רוצים לקיים אינטראקציה עם התרבות המקומית בצורה אינטימית.

אזור הגליל המערבי שוקק באנשי 'התעשיות היצירתיות' - אמנים ויוצרים, מורים ומנחים. אשכול התיירות היוצרת יפגיש את היצירתיות שלהם עם זו של התיירים והמבקרים המשתוקקים לחוות ולהתנסות. האשכול יזמין מבקרים ותיירים להשתתף בסדנאות יצירה מסוגים שונים בתוך החללים המיוחדים של עכו ובנופים ובישובים המיוחדים של הגליל המערבי. הרעיון הוא להכשיר כל חלל אפשרי בעכו ל"חממת אמנות" או סדנת יצירה – יצירה בבישול, יצירת מלאכות, סדנאות תיאטרון ומחול וסדנאות מוסיקה חווייתיות. כך גם בכפרים הציריים כמו כליל ופקיעין ובכל מושב, מצפה או קיבוץ כמו סדנאות האומנים בגשר הזיו, סדנת התחריט בכברי ובית אוסף קופרמן והמרכז להומניזם בלוחמי הגטאות. מבקרים יכולים לבוא ליום אחד, לסופשבוע או לשבועיים ולמלא את היום שלהם בסדנאות יצירה וחקר על פי תחומי העניין שלהם.

תמצית

עכו היא הבירה, ה-Creative Capital, של האזור. בה יש את סוד הקסם המסתורי, האפלה, המתח, הריגוש, יחסים בין גילוי והסתרה, חומה ושער בשביל לפתוח, עומק של היסטוריה, והיעד שתמיד רצו לכבוש. העיר העתיקה מציעה חללים מרהיבים, עוצמתיים, משפיעים, פורצי דמיון ומאתגרי מחשבה ויצירה. חללים שאמנים רק מייחלים לכמותם. לאורך השנים הועלו יצירות שנתפרו במיוחד לעתיקות העיר; אירועים בלתי נשכחים שבהם החלל היה לשחקן מרכזי.

בהמשך ניתן יהיה לצרף את עכו (כמייצגת את האזור כולו) לרשת הערים היצירתיות של אונסקו, המחברת ערים בעולם (כגון אוסטין, בולוניה, אדינברו, סנטה פה, אסואן, סביליה, מונטריאול) הרוצות לחלוק חוויות, רעיונות ושיטות עבודה, המומלצות להתפתחות תרבותית, חברתית ואמנותית של העיר ושל התיירות היוצרת שבתחומה.

מחזור הפעילות של התיירות היוצרת יכלול את הפעילויות הבאות: אירוע שיא בינלאומי אחת לשנתיים כמו ביאנלה לאומנות בעכו, בכל שנה ארבעה פסטיבלים לפחות, ארבע פעמים בשנה אירוע מסדר גודל בינוני ובכל שבוע עשרות סדנאות שמוצעות לקהל המבקרים. אתר האינטרנט של התיירות היוצרת של האזור יכלול את כל עשרות האפשרויות הקבועות, וכמובן עדכון שוטף על כל דבר חדש או חד פעמי.

תיירות היא עניין חשוב מידי מכדי להשאירו בידי המשווקים. אחת ההשלכות החשובות של הבנה זו היא שהאזור בעצמו צריך להיות יצירתי באופן שבו הוא מפתח משאבים תרבותיים מוחשיים, האופייניים לו (כגון

מסורות או מיומנויות מקומיות) ולהפכם לחוויות יצירתיות עבור המבקרים. אין אלה רק התיירים עצמם המקיימים פעילות יצירתית. זוהי מערכת יצירתית של שיתוף פעולה בין המבקרים לבין מפקים, מפתחים ומנחים. האשכול יתמקד בדרכים מעשיות לקידום שיתוף פעולה זה. כך למשל, האתגר של אשכול התיירות היצירתית יהיה ליצור סטנדרטים לפעילויות ולסדנאות בכל תחום, לתמוך ברמת האריזה, ההדרכה, ההפקה והפיתוח של הסדנאות, ליצור שיתופי פעולה בין יזמים ובעלי ידע שונים באזור לצורך יצירת סדנאות איכותיות, ובעיקר להפוך 'חלטורות' תיירותיות קיימות למוצרים איכותיים.

מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

הערך המוסף ליזמים

התיירות היוצרת אינה מבודדת את התייר בתשתית של תיירותית בועתית, אלא מכוונת להשתתפות שלו יחד עם המקומיים ועם מה שמקיים את תרבותם ואת מסורתיהם. במקום לפרנס את רשתות המלונות היא מפרנסת אין ספור יזמים קטנים בתחומי האומנות ותחומי העניין השונים ומסייעת בקידום האומנות, הלמידה והיצירתיות. תיירות יוצרת היא כר לאין ספור יוזמות בכל תחום שניתן להעלות על הדעת ובלבד שניתן לספק בו חוויה ולמידה לטייל או לתייר, שמשאירה חותם והיא גם אותנטית לאזור. ליזמים יש כאן הזדמנות גדולה לשדרג את המיזמים שלהם וליזום חדשים כיוון שהביקוש למיזמי תיירות יוצרת איכותיים הוא גבוה בעולם ובארץ. אדם מוכן לשלם יותר כאשר הוא לומד משהו חדש או עוסק בתחביב בצורה מקצועית. כך גם במוצרי התיירות היוצרת הקשורים ל"וולנס" (Wellness) – אין זו רק חופשה של מנוחה או כיף אלא יש כאן ערך מוסף של הרגלים בריאים חדשים, טרנספורמציה באורח החיים, שיפור בבריאות ובחיי הנפש ועוד.

מומחים לתחומים שונים יכולים להפוך את תחום המומחיות שלהם למוצר של תיירות יוצרת. הם יכולים לחבור לעוד יזמים כדי למצוא דרך להעביר בדרך חוויתית ומלמדת את תחום העניין שלהם. בנייה של

מיזמי תיירות יוצרת איכותיים מאפשרת ליזמים ללמוד ולהתפתח בעצמם ולהביא את תחום העניין שלהם לקהל רחב יותר בלי לרדת ברמת התכנים והעשייה בתחום.

התיירות היוצרת פותחת כר ליצירתיות כי למוצר יש ערך כלכלי גבוה ולכן היזמים יכולים להשקיע הרבה זמן וידע בפיתוחו. התיירות היוצרת מאפשרת ואף מחייבת את היזמים להיות מיוחדים ובשאיפה גם ייחודיים. לא עם גוון של

סנוביזם (כי זה לא אפשרי כאן, למרבה המזל) אלא עם גוון של 'משוגע לדבר', יזם שהולך עד הסוף עם מה שהוא אוהב ומה שהוא מאמין בו - בלי להתפשר ולעגל פינות, בלי לוותר על רעיונות מקוריים שיש לו, גם אם הם דורשים יותר השקעה או חומרים ותנאים מיוחדים. ריבוי של מיזמי התיירות היוצרת באזור והקפדה על הסטנדרטים הגבוהים ייצרו סביבה שהיא חלום עבור היזם היצירתי, סביבה מועדדת ותומכת בדרך למציאות.

מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

הערך המוסף ליזמים - המשך

ליזמים יינתן גם ערך מוסף של שיתוף ופיתוח ידע וכלים, כיוון שכל המיזמים והסדנאות הקשורים לאותו תחום יהיו שייכים למאגד אזורי של התחום המאפשר לפתח יחד ידע, מיזמים, פסטיבלים, תערוכות וסדנאות משותפות. חלק מן המאגדים האזוריים יכולים לפתח שיתופי פעולה בין לאומיים לדוגמה בתחומים של שימור וארכיאולוגיה, היסטוריה צלבנית, או אמנות נשים - מאגד שיכלול אמניות מתחומים שונים באזור וגם אמניות ערביות ויהודיות מכל הארץ ומהעולם ויוכל לקיים פסטיבל אמנות נשים בינלאומי בעכו.

מאגד של תיירות יוצרת של טעמים וריחות גליליים יוכל לקדם יזמים שיפתחו סיורים וסדנאות מיוחדות המשלבות ביקור בחווה, בשוק בעכו או בכפר יאסיף, שבהם משתתפים לומדים לבחור את המצרכים, ביקור בבית של מבשלת שבו שומעים סיפורים ומקבלים ידע והדגמות ולאחר מכן התנסות בסדנת בישול בחלל מתאים ומאובזר. מספר יזמים יכולים לחלוק את החלל המתאים לסדנת הבישול וכן ליצור את השונות ביניהם כך שכל סדנה תיתן היבט אחר של טעמים גליליים סביב נושא, עדה או מאכל מסויים כמו חומוס, דגים, צמחי תבלין או ירקות. מומחי הקוסמטיקה הטבעית ייצרו סדנאות סביב הכנת סבונים וקרמים טבעיים כשהן משלימות זו את זו, אחת בדגש שמן הזית, אחת בדגש הדבש או

האבוקדו ואחרת בדגש של שמנים ארומטיים. אנשים שירצו ללמוד את התחום ולהעמיק בו יוכלו לקחת את כל סדרת הסדנאות שהאזור מציע בתחום, אם במשך שבוע אחד בחופשה או באופן מפוזר על פני השנה בסופי שבוע. כך יציע המאגד חבילות אטרקטיביות למגוון הקהלים של התיירות היוצרת ובכל הרמות, ממתחילים, או מי שמגיע לטעימות ראשונות, ועד המעמיקים בתחום.

מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

הערך המוסף ליזמים - המשך

בזמן שצרכני הסדנאות ומיזמי התיירות היוצרת ישהו באזור, הם יצרכו גם מקומות לינה, אוכל וקניית ובמיוחד קניית מוצרים מקומיים שהסדנאות עצמן מלמדות עליהם (מוצרי המזון, הקוסמטיקה והאמנות) או ציוד שיש לרכוש לצורך עיסוק בתחום הנלמד (ציוד ובגדים מתאימים ל-eco adventure, תנועה ויוגה, כלי נגינה וכלי בישול). יזמים יכולים לתת מענה לכך בחנויות קיימות או חדשות באזור.

זו גם הזדמנות עבור יזמים נוספים (אם כחלק ממאגדי התיירות היוצרת או בנפרד) ליצור את מקומות הלינה והאוכל שיתנו מענה מתאים לסוגי הקהלים השונים המגיעים לעסוק בכל תחום, כל קהל וטעמו וצרכיו. מתחמי האירוח יכולים להיות אף חלק בלתי נפרד מחוויית התיירות היוצרת, לדוגמה לינה במבנה עתיק יחד עם סדנה בתחומי השימור וההסטוריה או לינה במתחם תיאטרלי (צימרים בעיצוב המושפע ממחזות ומעולם התאטרון) המשולבת עם סדנאות תאטרון וסיורים תאטרליים בעכו ובאזור.

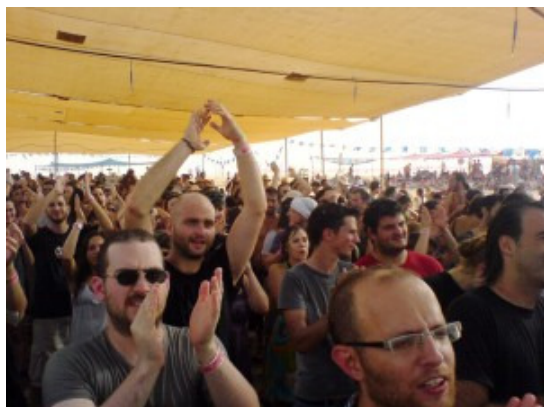
מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

הערך המוסף לתושבים ולאזור כולו

התיירות היצירתית יכולה למנף את האזור גם בחינוך ובאקדמיה - במקצועות התיירות, היסטוריה וארכאולוגיה, חקר תרבויות, שימור, מורשת, מדעי החברה ואמנויות. אמנות מייצרת סביבה אנשים שרוצים להיות באזור. אמנות היא גם תפיסה של חינוך לאומנות לאורך שנים – לגדל את האמנים הבאים ולחנך אנשים שעוסקים באמנות כל חייהם.

כל אותן סדנאות ופעילויות יכולות להיות פתוחות עבור התושבים (אולי בפורמט ובמחיר אחר) כחוגים והעשרה באופן שוטף. תושבי האזור בכל הגילאים יוכלו להנות מהתרבות, מהאמנות, ממרכזי היצירה והלמידה. עבור הגיל השלישי, העושר הזה הוא אידיאלי להמשך התפתחות, למידה ויצירה לאחר היציאה לפנסיה. התושבים הותיקים יוכלו גם לתרום מן הידע והניסיון שלהם למיזמי התיירות היוצרת שבתחום התמחותם.

תושבי האזור יכלו להנות מהתרבות שתפתח בעקבות התיירות היוצרת. לבקר בתערוכות ומופעים, להנות מפסטיבלים וארועי חוצות. האזור כולו ירוויח כלכלית - התיירות היוצרת תמשוך יותר אנשים לבלות באזור חופשות וסופי שבוע וכן תגרום למבקרים להשאר זמן רב יותר באזור. בזמן הזה הם יצרכו גם מקומות לינה, אוכל וירכשו מוצרים ושירותים באזור.

מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

הערך המוסף לתושבים ולאזור כולו - המשך

האזור מרוויח גם חברתית מהתיירות היוצרת. קשרים בין אנשים מקהילות שונות באזור יוצרו סביב תחומי עניין משותפים, יצירה ולימוד. כל קהילה וקהילה תוכל גם להבליט את תרבותה ומורשתה בצורה העמוקה ביותר - לטפח את מספרי הסיפורים, את חוקרי התרבות ואת משמרי המלאכות, הטעמים והמנהגים. החוסן החברתי נובע מזה שיש לאדם היסטוריה שהיא כתובה, מוצגת ונלמדת, לכן יש חשיבות בתיירות היוצרת המבטאת וכותבת את הנרטיב של כל קהילות האזור כולל קהילות החברה הערבית, כמו תושבי פקיעין לדוגמה. מתוך זה אפשר להוציא הרבה תיירות מעניינת - סיפורים של עומק היסטורי בקרקע שהיא מיוחדת בגליל - הזיתים ובתי הבד, החקלאות, צמחי המרפא. הכוונה היא לקחת את הסיפורים כולם ולתת לאנשים להציף אותם בקהילות שלהם ולהפכם לנכסים בעלי כוח משיכה למבקרים.

העיסוק בתיירות היוצרת בכל האזור ובפרט בעכו, גם בעיר העתיקה וגם בעיר החדשה, תיצור גאווה והערכה עצמית, מתוך ערך משמעותי למה שאנשים יוצרים, ליצרתיות שבאה לידי ביטוי ולייחודיות שמבליטה ומדגישה את מה שמקומי ומיוחד.

למה זה מושך?

תנועת התיירות היוצרת היא תנועה המתפתחת מלמטה, והיא חלק משינוי חברתי עמוק המתרחש בימים אלו, בו אנשים צורכים פחות מוצרי יצור המוניים ומחפשים יותר דרכים שונות לביטוי אישי. אפשר לראות את זה בתופעת ה'בלוגרציה' בה יותר ויותר אנשים "רגילים" מבטאים עצמם בבלוגים, או במהפכה שהתרחשה במוסיקה בה אנשים מבטאים את טעמם האישי בשירים אותם הם מעלים ל-i-pod. זה גם קשור בעלייה בחשיבותו ובתפוצתו של העיצוב בחיינו. התיירות היוצרת עשויה גם היא להפוך לגורם רב עוצמה במגמה זו בהיותה מאפשרת צורת ביטוי אישית נוספת המתקשרת למגמה זו ומעצימה אותה.

מנקודת מבט של מישוהו מחו"ל (קנזס סיטי או לונדון) - הגליל ייחודי בהיותו מעין "טוסקנה תרבותית", גם אמנות וגם מורשת בסביבה כפרית, מאחר ואין הרבה מקומות בעולם שיש להם את זה - תרבות, היסטוריה ודו קיום של דרוזים, ערבים, נוצרים ויהודים, שגרים ביחד או זה לצד זה. בעכו רואים את כל מגוון האנשים והתלבושות - גם הרעלה של המוסלמית, גם כיסוי הראש של החרדית וגם תלבושת הרקדנית. אירועים לאמנים ולאמנות נשים יכולים למשוך לעכו קהלים מאוד מגוונים מכל העולם ואף מארצות ערב.

התיירות היוצרת כוללת גם תיירות המחפשת חווית אירוח אותנטית. מהעיר העתיקה בעכו ועד לשיכון ולצפון העיר אצל אותה עקרת בית בשלנית, שבעלה טוב בלספר סיפורים ואחיה דייג והבן שלה אמן. כל האזור מארח מכל הלב - דרך מוצרי פרימיום של תיירות ואירוח ועד חקר היסטורי של תרבויות, שצמא לשיתוף ולמידה. זהו אזור של אמנים ותרבות מגוונת ובלתי רגילה - תרבות קצה ואוונגרד וגם תיירות שמחוברת לעוגני המצוינות באזור כגון געתון וקשת אילון, היכולה לפנות לתיירות פנים וחוץ ולקהילות בחו"ל שמחפשות את סיפורי ההצלחה בישראל.

כל זה מושך תיירים לחופשות ארוכות יותר, כולל תיירות עונתית במחירים סבירים, כך שאפשר לשכור בית, ולכל בני המשפחה יש מה לעשות: סדנאות, פעילויות בעלות ערך עמוק, eco-adventure, חוויות מוסיקליות והתנסות בחקלאות ובבישול. זה מאפשר לבוא, ללמוד ולחוות יחד עם מי שמנגן יפה, כותב יפה, רוקד יפה, מצייר יפה, באופן היוצר התעלות והנאה. את זה אין בכל מקום. כל כך הרבה מוסיקה, רוח ויצירה יש באזור, שמי שיבוא לחוות את השפע הזה ירצה לחזור שוב ושוב.

למה זה מתאים לנו?

בגלל עכו והכפרים ושפע האמנים ומיזמי האמנות באזור

עכו עוד לא "התלכלכה" באתרי תיירות ראוותניים וברשתות ענק, כמו שקרה במקומות רבים בעולם, כגון אזור פרובאנס. פה יש את כל הכלים והידע בתיירות כדי לבנות תיירות נכונה לאזור. התיירות שתציג עכו שהיא מאוד מיוחדת ושמרנית, ולצידה הכפרים הערביים והמושבים היפהפיים, מיקרוקוסמוס של תרבויות אתניות, האישיות העכואית שפתוחה לכל זר ומקבלת את האחר. עכו שנותנת את ההזדמנות לרוץ לאורך כל ההיסטוריה – דרך רבי נחמן מברסלב, נפוליון וריצ'רד לב הארי.

האזור מציע למבקרים את כל נופ הארץ - ים, נחלים והר, ונותן הצצה למיקרוקוסמוס של המזה"ת ושל מדינת ישראל - דת, תרבות ומורשת. מקומות הקדושים לבהאים, שההיסטוריה שלהם שזורה בהיסטוריה העותומאנית, פקיעין שהיא כפר אחד שיש בו נוצרים, מוסלמים, דרוזים ויהודים.

תיאטרון עכו הקיים 25 שנה ולאחרונה יזם הקמת להקת מחול ופסטיבל תיאטרון בערבית, וכן תיירות תיאטרון - מיזם חדש של תיירות מהארץ ובהמשך מהעולם. הכוונה היא לארח אומנים בבניין בעיר העתיקה, כפי שמארחים במשך חודשיים לפני הפסטיבל שחקנים ויוצרים. מיזם נוסף הוא אמן תושב שיקים סטודיו בו אמנים בינ"ל יגורו בעכו חצי שנה ויצרו בה.

למה זה מתאים לנו?

בגלל עכו והכפרים ושפע האמנים ומיזמי האמנות באזור

האזור שופע ביוזמות כמו כנס נשים לאמנות ושלום של עמותת 'חזון נשות עכו', שבו הציגו נשים משני המגזרים את האמנות שלהן – כתיבה, משחק וציור. גם מחוץ לעיר העתיקה מסתתרת עיר שלמה מרתקת ומדהימה לא פחות, החל מהיציאה מהעיר העתיקה עד לבניין העירייה - העיר המנדטורית, תל נפוליון ובתי כנסת מיוחדים.

יש באזור מספר עצום של אמנים וזה ההון האנושי של האזור. להקת המחול בגעתון ובמרחק קצר קשת אילון - שתיהן מהטובות בעולם, מוזיאון לוחמי הגטאות, סדנת התחריט, טיולי אופניים, שייט, טיפוס צוקים - אין ספור דברים המאפשרים התנסות חוויתית עוצמתית.

למה זה מתאים לנו?

בגלל המגוון מעורר ההשראה ליצירתיות ולמידה

המרחב והטבע הם בסיס ליצירתיות ולמידה. מה שמיוחד בגליל המערבי זה התפר בין קהילות - האינטראקציה ביניהן, שהיא המקום ליצירתיות. כמו שעושים במרכז ההומינסטי בבית לוחמי הגטאות, משהו חי ולא אקדמי, שיוצר אינטראקציה בין קהילות, המאפשרת ללמוד אחד מהשני וללמוד ביחד בדגש על מה שבין כל הקהילות. פה באזור יש אלכימיה בין דרוזים, נוצרים, מוסלמים ויהודים.

האזור הוא משאב לאנשים שמתעניינים בדתות, תרבויות, ארכיאולוגיה - כשהמסר הוא סובלנות והידברות. בשל המגוון הרחב הקיים באזור של חוויות, תרבות וידע מקומי, יכול האזור להיות מרכז עולמי של למידה חוויתית וידע על יהודים, ערבים נוצרים ומוסלמים, דרוזים ובהאים, הפותחים את הדלת לכולם ללא דמי כניסה. ניתן גם להקים באזור מרכז עולמי של הדת הבהאית, שהיא דת סובלנית במיוחד. ניתן לקיים גם סמינר של שבוע סובלנות במכללה, להקים מרכז אקדמי של המכללה עם מרצים מרתקים, מסגדים וכנסיות, ואתרים היסטוריים – כמו חפירות של ארמון כנעני ליד כברי, אליהם מגיעים סטודנטים מהעולם שעובדים כחופרים וישנים בלוחמי הגטאות.

יש כאן פסיפס מרתק של אנשים - פסיפס אנושי, חברתי וגם תרבותי מאוד מגוון. מצד אחד מיצפים וישובים קהילתיים ומצד שני מושבי עולים ועיירות פיתוח כמו שלומי, וגם אוכלוסיות אחרות כמו נהריה ועכו והישובים הערביים. בכל קהילה כזו יש אמנים ומדריכים, יוצרים, אנשי רוח ומספרי סיפורים.

מהם האתגרים?

יצירת פלטפורמות לעידוד יזמים ומיזמים מקומיים והסרת חסמים בתחום התיירות היוצרת - יש כמה משימות קשות אותן יש לפתור אם רוצים להביא לכך שיזם מהשורה 'ירים' פרויקט מתחום התיירות היוצרת, שכולל גם שחזור מבנה עתיק לדוגמה, או שכרוך בבירוקרטיה כבדה. זה דורש עזרה בפילוס הדרך שלפניו. לכן אתגר מרכזי הוא יצירת מנגנונים המאפשרים ועוזרים ליזמים יצירתיים להקים מיזמים של תיירות יוצרת. בתוך כך כלולים גם סיוע ב"פתיחת צינורות" ביורוקרטיים, גם עזרה בשמירה על קניין רוחני וזכויות יוצרים, גם יצירת איגודים וקשרים בתוך התעשייה היוצרת, הצגת סיפורי הצלחה בתחום כדי שהיזמים החדשים יותר יוכלו ללמוד כיצד מתקדמים וגם אספקה של אפשרויות הכשרה - ביה"ס לניהול, שיעסוק בניהול תיירות וביזמות עסקית. בשלב מתקדם יותר יהיה צורך אף בשינוי ארגוני של השלטון המקומי כך שיבוא יותר לקראת היזמים הקטנים יותר בתחום.

יצירת סדנאות ומוצרי תיירות יוצרת באיכות המתבקשת בסטנדרטים בינלאומיים תוך שמירה על האופי והצבע המקומי - אחד האתגרים המרכזיים בתחום התיירות היוצרת באזור הינו שמירת האיזון בין הצורך לקפוץ ברמת המקצועיות של מיזמי התיירות היוצרת לבין הצורך לשמור על האותנטיות והאופי המקומי של המיזמים. עכו, בניגוד לרוב הערים על מפת ה-Creative Cities וה-Creative Tourism, איננה עיר בעלת אופי וקצב אורבאניים במהותה. אין זה אומר שיש להפוך אותה לכזו. אך יש צורך לאמץ חלק משיטות העבודה, הקצב והסטנדרטים המקצועיים, שקיימים במרכזים אורבאניים, ולשלבם עם האופי המקומי והחוויות האותנטיות שהאזור מציע על מנת שמיזמי התיירות היוצרת יוכלו להתחרות ברמה הבין לאומית. לצורך זה יתכן ויזמים יצטרכו לחבור יחד או להעסיק ולהכשיר אנשים במיזמים שלהם כך שהסטנדרט יהיה גבוה. האתגר הוא להבין איך משלבים בין הידע ושיטות העבודה הקיימים במרכז, לבין יצירת תעסוקה מקומית שנשארת באזור כל השנה ולא נעלמת אחרי שהאירוע נגמר. גם הסביבה הפיזית של המיזם צריכה להיות איכותית ולשם כך יצטרכו להשקיע בתשתיות מתאימות, אם בהכנת החללים כך שיתאימו לפעילות, הציוד והמכשור – כל הפסיליטיז הנדרשים למשתתפי הפעילות. לעיתים מוצר התיירות היוצרת הוא דווקא ביקור בבית אותנטי על המבשלים, האמנים ומספרי הסיפורים החיים בו. כאן אין צורך להשקיע משאבים גדולים במיזם אלא לשמור על כך שלא תהיה שחיקה ומסחור של החוויה האותנטית. כדי שביקור בכפר דרוזי לא יסתיים רק בחוויה שדרוזים הם אלו שמכינים פיתות עם לבנה, המטרה היא ליצור חוויות של תיירות יוצרת שדרכן ניתן להכיר את האחר כבן אדם, כשהשפה המשותפת ביותר היא המוסיקה והאמנות.

מהם האתגרים?

יצירת שילוביות בין המיזמים השונים על מנת ליצור שלם חדש ומשוכלל יותר - כאן האתגר הוא לקחת את הטוב של כל אחד ולעשות מזה משהו חדש ושלם יותר, שמבוסס על הטוב של כולם. ליצור מוצרים חדשים של תיירות יוצרת, שמכבדים ונותנים מקום לכל אחת מהקהילות באזור. בגליל עדיין קיימת מגמה בה האוכלוסייה הערבית וכך גם הדרוזים והעולים מרוסיה - כל אחד שומר לעצמו את נכסיו. אך אם יעמידו זאת לרשות הכלל - יוצרו יחד דברים עשירים יותר, שלמים יותר ובעלי משיכה גדולה יותר.

חיזוק מעמדה של עכו במפת התיירות היוצרת העולמית ויצירת אפשרויות בילוי בכל שעות היממה - אתגר נוסף הוא להפוך את עכו לעיר יוצרת ויצירתית (creative city) המוכרת באזור, בארץ ובעולם ככזו. אבן שואבת - צנטרום, שמושך ברמה עולמית, לדוגמה באמצעות ביאנאלה לאמנות והפיכת האזור לאזור של פסטיבלים ברמה בינלאומית. האתגר הוא להפוך את פסטיבל עכו לפסטיבל בינ"ל כמו באביניון, בה יש חודש של פסטיבל שמחזיק עיר שלמה ואנשים בה עובדים כל השנה למען הפסטיבל ובאים להתגורר בעיר לפרקי זמן לצורך הכנת הפסטיבל והיצירות.

לשם כך יהיה צורך גם ביזמי אומנות מקומיים אך גם בעובדים בשכר מקומיים שיעסקו בהפקת האירוע במשך תקופה ארוכה. משום שיהיה כאן צורך ברמה מקצועית גבוהה במיוחד, רצוי להשתמש בידע

שקיים כבר במקומות אחרים שכבר הפיקו ביאנאלות, כגון תל אביב, בת ים והרצלייה, אך שוב מבלי לוותר על הצביון המקומי. אתגר מרכזי בתחום זה יהיה ההגעה לקהלים מתאימים בחו"ל והפריצה לתודעת הצרכנים האפשריים. לייצר את קפיצת המדרגה במיקומה של עכו בתודעה האומנותית והיצירתית העולמית.

מהם האתגרים?

חיזוק מעמדה של עכו-המשך

אלמנט נוסף שחסר בעכו הוא אפשרויות בילוי במשך כל שעות היממה, לכן צריך להקים מרכז בילוי אזורי ואולי אפילו אזורי-ארצי באגן העיר העתיקה. בשלב ראשון בגן הפסטיבל בגלל החללים שיש בו, בגלל שהמתחם יפה, מבטיח אפשרות לבילוי חופשי ללא הפרעות, ובעל עבר של תיאטרון ופסטיבלים. זה יכול לתת אופציות למועדוני ג'ז, תיאטרון, בתי קפה וכו'. זה יספק מטריה ליזמים בתחומי הבילוי, שתאפשר להם לשרוד ולהתפתח, בניגוד למקרים בעבר בהם מקומות בילוי פשוט דעכו. האתגר הוא להביא למתחם הבילוי בעיר העתיקה אנשים מכל הארץ אך גם את אנשי האזור, וכך לתת מענה לצרכי הבילוי של קהלים שונים מהאזור, כי כיום קשה למשוך אותם למרבית האירועים.

בעכו יש לטפל גם בחסר הקיים בתחום התיירות היוצרת בנושאי ההיסטוריה השונים. לדוגמה התקופה הצלבנית - יש מאות אלפי אנשים בעולם שזה מה שמעניין אותם (הצליינות) אך אין בעכו ובאזור מספיק תמיכה ומענה לצורך הזה.

תחומי פעילות באשכול התיירות היוצרת

טעמים וריחות גליליים

אומנות אינטנסיבית

מורשת ורב תרבותיות

יד לילד היהודי

מגע תנועה ורוח

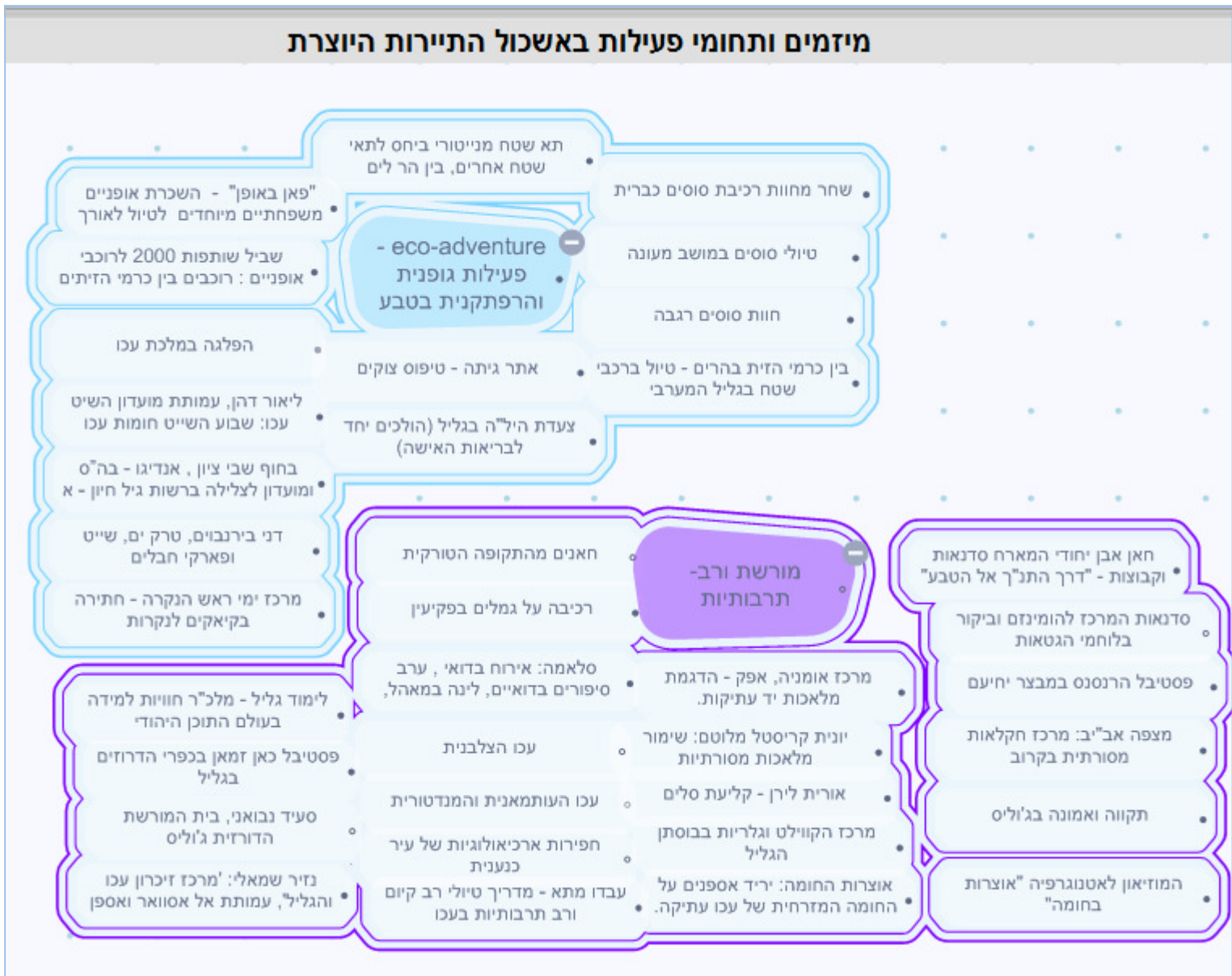

Eco-Adventure

פירוט תחומים ומיזמים באשכול התיירות היוצרת

מיזמים ותחומי פעילות באשכול התיירות היוצרת

פירוט תחומים ומיזמים באשכול התיירות היוצרת

מיזמים ותחומי פעילות באשכול התיירות היוצרת

פירוט תחומים ומיזמים באשכול התיירות היוצרת

מיזמים ותחומי פעילות באשכול התיירות היוצרת

פירוט תחומים ומיזמים באשכול התיירות היוצרת

העשרה והשראה

השינוי הבסיסי בתעשיית התיירות

'התיירות היוצרת' אינה תיירות פאסיבית אלא תיירות מערבת. היא אינה מבודדת את התייר בתשתית של תיירותית בועתית, אלא מכוונת להשתתפות שלו יחד עם המקומיים ועם מה שמקיים את תרבותם ואת מסורותיהם. במקום לפרנס את רשתות המלוונות היא מפרנסת אלפי יזמים קטנים בתחומי האומנות השונים ומסייעת בקידום האומנות והיצירתיות לכל גוניה בהתהוותה. היא לא נשענת רק על הפסטיבלים והצגות התיאטרון הממוסדים אלא על הופעות של "אוף אוף ברודווי". היא פעילה לא רק בערים אלא לא פחות מכך גם באזורים הכפריים שם היא מתקשרת למגמה של Agro-Tourism.

כנס היסוד של תנועת ה- Creative Tourism התקיים בסנטה פה (Santa Fe) ביוזמת אונסקו (UNESCO) ב-2006 ובו דנו בפוטנציאל שלה ככלי עוצמתי לקידום של ערים ואזורים. בכנס השתתפו מדינות רבות וביניהם ארצות הברית, קנדה, אנגליה, רוסיה, מקסיקו, יפן, סין, גרמניה, צרפת, אוסטרליה, גרמניה, סקוטלנד ואיטליה אך גם מדינות דוגמת ניגריה, הבהאמאס, פקיסטן ומצרים. ישראל נעדרה.

אולם תנועת התיירות היוצרת בעיקרה אינה תנועה של "מלמעלה". היא תנועה המתפתחת "מלמטה". היא חלק משינוי חברתי עמוק העובר עתה על האדם ותפיסתו את עצמו, בעיקר בחברות המערביות. היא קשורה בתופעות חברתיות מקבילות שבמבט ראשון לא רואים את הקשר שביניהם, הגם שהוא עמוק ומשמעותי. כוונתי לתופעות אחרות המסמנות את המעבר מתפיסתו של האדם כאוביקט צרכני של מוצרי יצור המוניים לאדם המחפש אחר הביטוי האישי שלו - בבלוגים, (הודות לאינטרנט ששחרר אותו משליטת עורכי העיתונים וכתבי העת), את טעמו האישי בבחירה של המוסיקה המרגשת אותו וביצירתה של מוסיקה (תודות ל-i-pod ששיחרר אותו משליטת תעשיית התקליטים). הוא קשור בעלייה הניכרת בחשיבותו ובתפוצתו של העיצוב בחיינו, ובביטויים האחרים של כלכלת 'הזנב הארוך'. התיירות היוצרת עשויה גם היא להפוך לגורם רב עוצמה במגמה זו בהיותה מאפשרת צורת ביטוי אישית נוספת המתקשרת למגמה זו ומעצימה אותה.

העשרה והשראה

השינוי הבסיסי בתעשיית התיירות

האם ידעתם שהתיירות היא התעשייה הגדולה ביותר בעולם? ובכן תעשייה זו, בדומה לתעשיות רבות אחרות, עוברת עתה שינוי בסיסי. בשלב זה השינוי מורגש עדיין בשולים אך בדומה לאינטרנט שמשנה במהירות את תעשיית הפירסום, ובדומה לספרים האלקטרוניים המשנים את תעשיית ההוצאות לאור המסורתיות, גם תעשיית התיירות תעבור תהליך של 'שינוי שובר מבנה' (Disruptive Change).

אז כדאי שנתחיל ליצור הכרות עם הגל החדש בתיירות – ה-Creative Tourism. ניתן לתרגם את המושג הזה לעברית כ'תיירות יצירתית', אך גם כ'תיירות יוצרת' ואני מעדיף את גירסת התרגום השנייה, מאחר והיא יוצרת במובן כפול, הן מבחינת אלה היוצרים אותה - היא תיווצר בעיקרה על ידי יצירותיהם של מאות אלפי יזמים קטנים חדשים והן מבחינת אלה הנהנים ממנה, מאחר והיא תספק חווית תיירות שתאפשר את הביטוי האישי היצירתי של התייר (או כפי שאני מוצא שנכון יותר לקרוא לו – טייל).

אם חזרתם עתה מתורכיה בדיל של "הכל כלול", הרי שהשתתפתם במה שנתפס עתה כגל הראשון של התיירות – 'תיירות החופים' או 'תיירות הבטן-גב'. ואם חזרתם מטיול מאורגן ב'אירופה הקלאסית', או טיול דומה, הרי שחוויתם את הגל השני של התיירות – תיירות המונומנטים והמוזיאונים שבה אתם מובלים על ידי מדריך תיירים מאתר לאתר ו"מסמנים ווי של הייתי". אך אם ניצלם את חופשת הפסח לצאת לטיול בארץ או בחו"ל שלא במסלול קבוע שהוצע לכם על ידי מדריכי התיירות או הוגדר על ידכם לפרטיו מראש, והסתפקתם בקביעת יעד כללי, ואת היתר השאתם להרפתקה של אימפרוביזציה מתוך הגילוי והחוויה האישית הנוצרת על ידי מפגשים ואינטראקציות עם המקום והמקומיים, כשאתם תרים אחר החוויה הלימודית של הכרת התרבות, המאכלים והמנהגים המקומיים, כשאתם משתדלים להשתתף בה כחלק מהמקומיים, הרי שאתם כבר חלק מחלוצי הגל השלישי – 'התיירות היוצרת'.

העשרה והשראה

ב'תיירות היצירתית' הזו טמונות גם אופציות חדשות לקידום של אזורים על ידי קידום הפוטנציאל הכלכלי, החברתי והתרבותי של האזורים על ידי התושבים היזמיים של האזור ולעליית סוג חדש של תעשיות - תעשיות יצירתיות (creative industries).

**השינוי הבסיסי
בתעשיית התיירות**

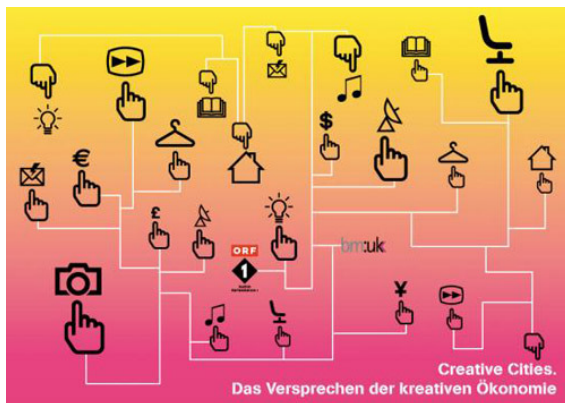
לישראל יש את כל הנתונים הבסיסיים הנחוצים על מנת להפוך לגורם מוליך ב'תיירות היצירתית'. אך על מנת שהדברים יתרחש יש לפתח צורות התארגנות ותמיכה חדשות, שיקדמו את היזמות המקומית ואת הקהילתיות המקומית סביב הסיפור האזורי המיוחד למקום. ההתארגנות הנדרשת מחייבת גם דפוסים חדשים של שיתוף פעולה שילובי בין הרשויות ובין היזמים המקומיים המכוון לקידום הגודש והמגוון של הפעילויות ואפשרויות הגילוי והלמידה שיאפשרו לבחור מתוכם את אלה שיתאימו לנטייה ולהתעניינות של הטיילים. האפשרות למצוא את הנאות הגילוי המשמעותי שבהשתתפות באומנות, בתרבות, בהיסטוריה ובמורשת של אנשי המקום ואף יותירו תמיד טעם של עוד, שמצדיק לחזור ולהתנסות שוב בחוויית הגילוי בביקורים נוספים.

העשרה והשראה

Creative Cities (UNESCO)

The Creative Cities Network was launched by UNESCO in October 2004 following the decision taken by the 170th Executive Board. It is designed to promote the social, economic and cultural development of cities in both the developed and the developing world. The cities which apply to the network seek to promote their local creative scene; they share interest in UNESCO's mission towards cultural diversity.

Once the city is appointed to the network, it can share experiences and create new opportunities for itself and others on a global platform, notably for activities based on the notion of [creative tourism](#).

A key ingredient is the creation of public/private partnerships that help unlock the entrepreneurial and creative potential of small enterprises, which play an important role in the new economy. To underpin their development, small creative businesses also need innovative talent, and therefore cities with strong contemporary art, fashion, craft, music and design

schools are most likely to flourish. There are currently over 20 cities from all regions of the world waiting to be evaluated to join the Creative Cities Network.

The Creative Cities Network was born out of the Global Alliance for Cultural Diversity initiative, set up in 2002 by UNESCO.

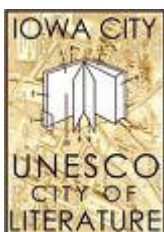
From: UNESCO

http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php-URL_ID=36746&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

העשרה והשראה

Iowa City - City of Literature

For 80 years, [Iowa City](#) has been teaching the world to write. The [Iowa Writers' Workshop](#) at the University of Iowa pioneered the teaching of creative writing at the university level. Dozens of creative programs within the university and the city followed. The newest chapter in this tradition is Iowa City's designation as a [UNESCO City of Literature](#).

How could a small city in the center of the American heartland have such a wide-ranging impact on creative writing? The answer is that Iowa City, for its size, may be the most literary city on earth. Often called the “Athens of the Midwest,” it has a unique set of influential literary institutions, which explore new ways to teach and support writers. At the same time, it has long been, quite simply, a place for writers: a haven, a destination, a proving ground, and a nursery.

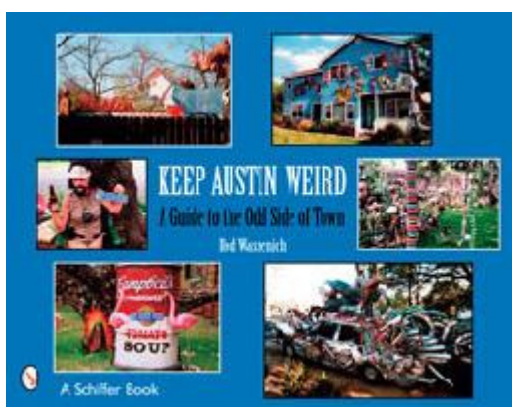
Together, these synthesizing aspects – the writers and the institutions that have grown from them and for them – have created a history and an identity in which its citizens take enormous pride, prizing a role in celebrating and honoring writers and good writing. [The University of Iowa](#) continues to invest substantially in the dozens of writing and literary programs.

By designating Iowa City as a City of Literature, UNESCO has recognized Iowa City's deeply elaborated cultural assets and its strong creative and economic foundations. Iowa City and the University of Iowa treasure this honor and will seek to create fresh opportunities locally and with its new global partners.

From: <http://www.iowacityofliterature.com/>

העשרה והשראה

Keep Austin Weird Keep Austin Weird is the slogan adopted by the Austin Independent Business Alliance to promote small businesses in Austin, Texas. The phrase arose from an offhand remark by Red Wassenich (a librarian at Austin Community College) in a phone call to a local radio station. He and his wife, Karen Pavelka,

placed the slogan on bumper stickers, distributing them free to businesses in Austin. The slogan was later trademarked by Outhouse Designs and used to market T-shirts, hats, and mugs .

One interpretation of the slogan is as a reference to the many small businesses in Austin, which give the city its unique cultural identity. Austin's message of sup-

port for local businesses has inspired similar movements in other cities, including Denton, Texas; Santa Cruz, California; Portland, Oregon; Tampa, Florida; Raleigh, North Carolina; Decatur, Georgia; Ann Arbor, Michigan; Louisville, Kentucky; Fayetteville, Arkansas; Indianapolis, Indiana; Missoula, Montana; Albuquerque, New Mexico; Arlington County, Virginia; and Boulder, Colorado .

The "Keep Austin Weird" slogan reaches far beyond a marketing campaign, however. Austin reflects a culture of artistic and individual expression that maintains the city as a vibrant and eclectic creative center. In a mostly conservative Texas, Austin is "Weird" because it continues to be progressive in the arts and music. "Keep Austin Weird", moves beyond a mere slogan, to reflect the dynamics that encompass Austin .For example, in January 2009 alone over 1700 live music venues were supported .

העשרה והשראה

Keep Austin Weird Few cities in the world could boast such a broad spectrum of tastes. In addition, multiple festivals such as SXSW, Austin City Limits, Armadillo Bazaar and the Batfest, among many others are highly attended with far reaching audiences.

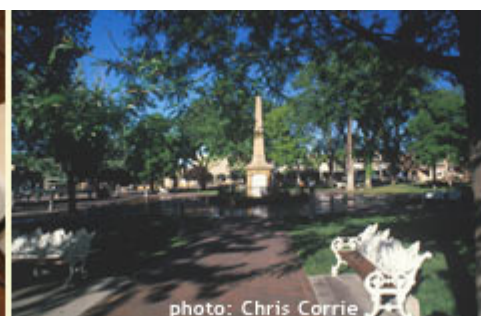
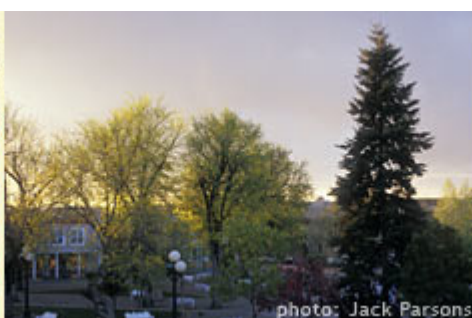

Austin's culture is further enriched by a multitude of artists such as actress Sandra Bullock, athlete Lance Armstrong, writer Bruce Sterling, film director Richard Linklater, actor Matthew McConaughey and fashion designer Tom Ford. There are many other notable figures who make Austin their home exactly because the culture is "Weird" and highly supportive of artistic and creative personalities.

From: http://en.wikipedia.org/wiki/Keep_Austin_Weird

העשרה והשראה

סדנאות בסנטה פה סנטה פה מיקדה את חוויית התיירות היצרית שהיא מציעה בסדנאות ושיעורים שמעבירים חברי הקהילה. דרכם, מכירים התיירים את האמנות, התרבות, ההיסטוריה, המורשת של האזור, ואת האנשים החיים בו. מגוון הסדנאות הוא רב. ביניהן ניתן למצוא נפחי זכוכית, פסלות בקרמיקה, ריקודי פלמנקו, לימודי ספרדית, היסטוריה של הילידים, צרפות, צילום, סדנאות רוחניות, גסטרונומיה ומוסיקה. הסדנאות משולבות גם בסיוורים באזור, שחושפים את התיירים לנוף הפיזי בעיר וסביבה.

אזור הגליל המערבי

אזור ה- *Wellness*

תמצית

"תעשיית אורח החיים הבריאה"- ה- Wellness Industry, המגלגלת 600 מיליארד דולר בעולם, שרדה בהצלחה את המשבר הכלכלי העולמי. בריאות ואורח חיים בריא נשארו בראש סדר העדיפויות של הצרכנים, ושווקי המזון ומוצרי הבריאות וה-Healthcare ממשיכים לגדול ולהתפשט לאזורים נוספים בעולם. היום זו כבר מגמה ברורה: יאכטות, מכונות ומחשבים יורדים בחשיבותם ונדחקים הצידה על ידי נושא הבריאות. אנשים רוצים לקנות מוצרי Wellness, כדי לשמור ולחזק את בריאותם, להיות יותר יפים, להאיט את הזדקנותם ולהאריך את הנעורים.

בגליל המערבי קיים ידע בן 3000 שנה, עוד מימי שבט אשר ועד סבתא ג'מילה ומומחי צמחים ורוקחים החיים באזור – סוד שמן הזית, צמחי המרפא, הקוסמטיקה הטבעית, המזון הבריא והריפוי הטבעי. הכוונה היא ליצור שילוב בין החקלאים והגננים המוציאים מן האדמה את המוצרים הטבעיים והבריאים ביותר, לבין המומחים והחוקרים הלומדים את סודות הצמחים והשמנים וסגולותיהם, יחד עם המפתחים, אנשי הטכנולוגיה והיצרנים, הרוקחים את השילובים החדשים בין הידע של דורות עברו לבין קדמת המדע. כל זאת, כדי להביא לכל צרכן בארץ ובעולם מזון ומוצרים לגוף, ליופי ולריפוי שהם טבעיים ובריאים, ללא תוספים מיותרים ורעילים מוצרים המשמרים את הריח, הטעם, הצבע, הבריאות והידע שבאים מן הטבע, מן האדמה ומן המסורת של הגליל המערבי לדורותיו.

אך אורח חיים בריא הוא לא רק מה שאנו מכניסים לגוף שלנו אלא גם חיי קהילה תומכים לאורך החיים, פעילות גופנית ורוחנית לבריאות הגוף והנפש, לקיחת פסק זמן להתרגעות ולהרפתקאות בטבע ובעת הצורך גם ריפוי וטיפול מהמבחר הגדול של המומחים והשיטות המצוי בגליל המערבי. הכוונה היא להפוך את הגליל המערבי למוקד משיכה לאנשים שמבקשים טרנספורמציה ב-Wellness של החיים שלהם ושל משפחותיהם.

אשכול אורח החיים הבריא בגליל המערבי יציע מקומות תעסוקה חדשים לאנשי טכנולוגיה, חוקרים ומפתחים, אשר יתמקדו בפתוח של שיטות חדשות המאפשרות לשמור על סביבה בריאה יותר, חקלאות נקייה וטבעית יותר, וכן מוצרים ששומרים על הבריאות, מונעים מחלות ואף עוזרים בריפוי, שיקום ואורח חיים טוב יותר בכל גיל ובכל מצב (הגיל השלישי, הריון ותינוקות, ספורטאים ואנשים השומרים על כושר גופני, אנשים עם מוגבלויות ועוד).

תמצית

אשכול אורח החיים הבריא יציע מוקדי משיכת תיירות Wellness באזור שטוף שמש:
- תיירות מרפא המשלבת טיפולים רפואיים בבית החולים גליל מערבי לאנשים מכל העולם.
- חבילות מגוונות לתיירות גוף-נפש המאפשרות לכל אדם למצוא את החופשה המספקת לו בריאות,
התרגעות, טיפול ועיסוי, הנאה רב חושית מן הים וההרים, המזון הבריא והטעים ושלל הפעילויות לגוף
ולנפש המוצעות באזור.
- חבילות של תיירות eco-adventure המספקות את חויית הפעילות הגופנית וההרפתקנית בטבע.

לסיכום, שילובים מפתיעים בין תחומי המומחיות השונים באזור בתחום אורח החיים הבריא יהפכו את הגליל המערבי לאזור מוביל בעולם בידע ובחדשנות בתחום ה-Wellness. האשכול יקיים כנסים בינלאומיים, מרכז מבקרים ומאגר ידע בתחומי ההתמחות שלו (לדוגמה סביב שמן הזית, הקוסמטיקה הטבעית והמזון הבריא), כך שהשילוב בין המסורת והידע העתיק של האזור לבין המדע והחדשנות יגיעו לכל העולם. בכך, תאפשר הקמת אשכול Wellness בגליל המערבי לאזור לעלות לליגה המכובדת של אזורי ה-Wellness בעולם, לצד האלפים השווייצרים, הטירוול האוסטרי, מרכז פינלנד ואחרים.

מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

מהו הערך המוסף לתושבים ולאזור כולו?

ההתחברות לטרנד הבינלאומי של ה'וולנס' תוכל להביא לאזור הכשרות בתחום וכנסים בינלאומיים, יותר תיירות 'וולנס', וצרכני שירותי 'וולנס' נגישים לכל הקהלים – לדוגמה לאנשים עם מוגבלויות, לגיל השלישי, ולמשפחות עם ילדים. גם תושבי האזור מקהלים אלו, יוכלו לצרוך שירותי 'וולנס' ולשפר את איכות חייהם. כל אותם שרותים ומוצרים באזור, הקהילתיות התומכת לאורך החיים וכן המיתוג של האזור כאזור של אורח חיים בריא ימשכו תושבים לחיות באזור ולהישאר בו, ויעלו את איכות החיים בו.

תחום המזון הבריא - מהאדמה לצלחת, הינו תחום המפתח לקיום מערכת כלכלית מקומית, שכן הוא מאפשר להפסיק להביא תוצרת מהשוק הסיטונאי בתל אביב. הפוטנציאל הטמון בבניית קהילה על בסיס כלכלה מקומית הוא עצום. כאשר מדובר על צריכת אוכל מקומי מהיישובים הכפריים הקרובים, יש מקום ליצירת חיבור אחראי ושיתוף פעולה בין הכפר לעיר שיעודד היווצרות קהילה מורחבת בעלת אינטרס משותף. בקהילה כזאת יהיה קשר בלתי אמצעי בין היצרן לצרכן, תתפתח תקשורת בין יהודים לערבים (שהם רוב המגדלים באזור) ואלה יאפשרו שיתופי פעולה תומכי חיים ויוצרי שפע. כדי לאפשר מערך צריכה מקומי, יהיה על קבוצות תושבים להתארגן ביחד. כך יוצרו קהילות מקומיות קטנות, הלוקחות אחריות משותפת על צרכים בסיסיים.

WELLNESS

מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

קידום האגרו-אקולוגיה כחלק מתעשיית ה'וולנס' באזור יזכה לעידוד הממשלה בשל חשיבות התחום עם ההצטרפות ל-OECD, וכן יתרום לשמירת הסביבה באזור. אגרו-אקולוגיה הוא תחום שהחל לפעול בעשור האחרון לפי גישה מקיפה ושלמה (הוליסטית), במטרה לצמצם את ההשפעות השליליות שיש לחקלאות על הסביבה, ולהביא לפיתוח חקלאות בת קיימא. הכוונה היא להבטיח שהקרקע החקלאית תשמור על יכולתה לקיים את ייעודה החקלאי, לגרום לכך שהעבודה החקלאית תיעשה בסביבה אסתטית ונקייה, לשמור על מראה הסביבה הכפרית, ולהביא את החקלאים לקיים תרבות חקלאית כפי שמקובל במדינות מפותחות ומתוקנות תוך הגברת המודעות של החקלאים לאיכות הסביבה. התחום גם דוחף למחקר ופיתוח במטרה למצוא פתרונות טכניים לבעיות שגורמת החקלאות לסביבה. מכאן הערך המוסף לאזור בשל הפכיתו לאזור מוביל בעולם בליגה של ה'וולנס' החקלאי, השומר לא רק על איכות המזון הבריא אלא גם על הסביבה.

למה זה מושך?

החיים בגליל הם בתוך קהילה שהיא בלב עשייה תוססת בתחום של בריאות וקהילתיות תומכת לאורך החיים. קל יותר לשווק את האזור למגורים דרך חיים בריאים – זה יוצר נושא משותף שמכוון קדימה ולא אחורה לנרטיבים של הסכסוך אלא לנרטיבים ההיסטוריים המחברים של אוכל, חקלאות, בריאות, סביבה, קהילתיות ומשפחה.

צרכני התזונה הבריאה ומוצרי הבריאות

בשונה מהאוכלוסייה הכללית באזור, בגליל קיימת לאוכלוסייה ממוקדת של אנשים שכבר צורכים אוכל אורגאני ובריא מתוך תפיסה סביבתית אקולוגית. אוכלוסייה זו מכירה בכך שכלל שמוצרים ומזון המבוססים על צמחים יהיו בצורתם הטבעית, עם כמה שפחות עיבוד, וככל שצריכת המזונות תהיה עונתית וטריות המזונות תהיה מרבית - כך תהיה צריכת הסיבים התזונתיים, האנטיאוקסידנטים והמיקרונוטריאנטים המצויים במזונות הצמחיים מקסימלית. מי שרוצה לצרוך היום אוכל ומוצרים בריאים בלי להעלות את יוקר המחיה של המשפחה, צריך לצרוך מזון ומוצרים מקומיים, דבר שהוא אפשרי בגליל המערבי, שבו נמצאים שפע מגדלים ויצרנים של אוכל טבעי, ושפע מזונות עונתיים טריים מגידול מקומי במינימום עיבוד.

לצריכה מקומית יש יתרונות קולינריים, בריאותיים וסביבתיים מובהקים. ראשית, עצם קיצור הזמן בין הרגע בו נקטף הפרי לרגע שבו הוא מגיע לצלחת של הצרכן מבטיח שלא יהיה צורך לקרר ולהקפיא אותו, או להוסיף לו חומרים משמרים שגורעים מטעמו ומערכו התזונתי. בנוסף, מזון שגדל באקלים ובקרקעות מקומיות, מתאים יותר לתזונה של תושבי האזור. השמירה על ערכים תזונתיים גבוהים, שהיא תוצאה ישירה של טריות המזון, היא חלק מהותי מאורח חיים זה. שנית, צמצום הזמן והמרחק בין היצרן לצרכן מקטינים את מרחק השינוע ומביאים לחיסכון בדלקים מזהמים. ככל שהמזון או מוצר הטבע שלנו מיוצר רחוק יותר, הוא יקר יותר. לפעמים העלות מגולמת במחיר המוצר, שכן הובלות ושינוע נוספים מייקרים את המוצר. לפעמים העלות הנוספת מוחצנת ואנשים נושאים בעלויות דרך הוצאות בריאות, בריאות הנפש וכיוצא באלו. מוצרי טבע ובריאות המיוצרים ונצרכים במקום מאפשרים אורח חיים בריא שהוא לא יקר, לא מזיק לסביבה ואף תומך בפרנסת אנשי האזור.

אך לא מדובר רק בקידום ופיתוח של מוצרי תזונה ומזון, אלא במגוון שירותים ומוצרים תומכים כגון מטפלים הוליסטיים, גופים של רפואה משלימה, הדרכות אקולוגיות ומוצרים חוסכי אנרגיה ומונעי זיהום. אלו יכולים להוות כר פורה לפעילות כלכלית שמתקיימת תחת הסיפור האזורי של ה'וולנס'.

למה זה מושך?

יזמים

יזמים בתחום ה"וולנס" בגליל המערבי יכולים להיות מופרים מהסביבה, מהמזון הטרי, מהחקלאות, מההון האנושי ואף למצוא מענה לוגיסטי לכל הצרכים שלהם, כי חומרי הגלם נמצאים כאן בשפע. לדוגמא, מוצרים סביב שמן הזית, שמהווה חלק חשוב מהדיאטה הים תיכונית ואף משמש חומר גלם למספר רב של תמרוקים וסבונים בתחום האנטי-אייג'ינג – כאן ניתן למצוא את רוב גידולי הזיתים הקיימים בארץ. חומרי גלם נוספים בתחום, כגון צמחי מרפא ותבלינים, נמצאים גם הם בשפע באזור. בנוסף, באזור ניתן למצוא את כל הקהלים – שלל הקהילות החיות באזור וגם תיירים ומבקרים ממגוון מדינות ותרבויות, מהם ניתן למצוא לקוחות פוטנציאליים למיזמים שונים ומגוונים בתחום ה"וולנס".

האזור יאפשר לחקור ולפתח תחומים נוספים בתחום ה"וולנס" למגוון אנשי העולם – מתוך תפיסה של בריאות כנרטיב העולמי החדש. בתוך כך יתרחב הצורך ביצירת שירותים ומוצרים נלווים נוספים לתחום, כגון הדרכות וסדנאות בנושאי אקולוגיה, טיפול אלטרנטיבי, בנייה ירוקה ועוד, מוצרים מאפשרים כגון מוצרים חוסכי אנרגיה ומונעי זיהום, וטיפולים הוליסטיים ותזונתיים. זהו מרחב פעילות אליו יכולים להיכנס יזמים רבים בתחום ובתחומים נלווים אליהם.

מבקרים מישראל ותיירים מהעולם

האזור מציע חוייה שלמה למבקרו. לא עוד חוות בריאות בודדה, אלא משהו שקורה בכל האזור. לא רק למי שידו משגת אלא לכל אדם, בכל גיל וגם לבעלי צרכים מיוחדים – כל אחד יתפור לעצמו חוויית 'וולנס' ייחודית לו בבריאות הגוף והנפש, וגם יוכל להתנסות בכל פעם בדברים חדשים. כך ניתן גם להיפרד מהשטנץ של ג'קוזי וארוחת הבוקר הכפרית האחידה. כל יזם יוכל לתת את הפירוש שלו ל'וולנס' ומאפשר לאנשים לבוא, לחוות וללמוד מזה. זהו הגל השלישי בתעשיית הצימרים, אחרי הסטנדרטיזציה ובקרת האיכות. עתה נדרש לא רק לעמוד בסטנדרט גבוה, אלא להיות ממותג כבריא או יצירתי - כראשונים ומובילים בתעשיית הצימרים והחופשות, שהולכים קדימה ומספקים למבקרים חופשות עם ערך מוסף.

עבור תיירים מן העולם, חוויית 'וולנס' באזור שטוף שמש, עם אגרו-חקלאות, הר וים, היא חופשה אידיאלית, בין אם כתקופת מרפא חד פעמית, או כחוייה מכוונת באופן בו התייר מנהל את חייו – התיירים יקבלו את השרותים הטובים ביותר בתחום ה'וולנס' במזג אוויר נפלא לצד חוף ים.

למה זה מושך?

שוק הגיל השלישי

תוחלת החיים הגדלה של אוכלוסיית העולם יצרה שכבת גיל צרכנית המעוניינת להאט את סימני הזמן ככל שניתן, והיא מציבה דרישות ספציפיות וסטנדרטים גבוהים. הדבר השפיע על פיתוח מוצרים מגוונים בתחום הקוסמטיקה והטכנולוגיה, וכך נולד לו שוק האנטי-אייג'ינג. תחום זה מציע מוצרים חדשניים ואינסוף טיפולים שמטרתם אחת - להילחם בסימני הזמן באמצעות השבת החיוניות שאבדה במשך השנים, תוך מניעה וטשטוש של סימני הגיל והזמן.

היקף שוק המוצרים למניעת הזדקנות באירופה מסתכם ביותר מ-38 מיליארד יורו בשנה. לחברות הקוסמטיקה משקל מיוחד בשוק זה, שכן מוצרי מניעת הזדקנות הם פלח השוק הגדול ביותר בתעשיית טיפולי העור באירופה. אלא שתעשיית האנטי-אייג'ינג חורגת מעבר לעוד שוק נספח של התעשייה הקוסמטית. גופים רבים לא מסתפקים בהבטחה כי לקוחותיהם ייראו צעירים, אלא מנסים לעצור, פשוטו כמשמעו, את תהליך ההזדקנות באמצעות ויטמינים, הורמונים, חומרים נוגדי חמצון, תרופות ועוד.

שמן הזית, צמחי המרפא הגליליים, הפירות והירקות (מהגידולים המסורתיים ועד האבוקדו והפטוריות), הדיאטה הים תיכונית, כל אלה יחד עם הידע המסורתי, הטבעי והעתיק מחד והידע הרפואי, הטכנולוגי והמדעי המשלים אותו - מאפשרים יצירת מוצרים ייחודיים בגליל המערבי, היכולים לתת מענה לצורך של הגיל השלישי בכל העולם במניעת הזדקנות. בנוסף לכך מי שירצה לחיות באזור בגיל השלישי, יזכה למזון הבריא ולשלל שרותי ומוצרי הוולנס המיוצרים באזור, בשילוב עם הסביבה הבריאה והטבעית של צמחיה וים, מזג אויר אידאלי, ולא פחות חשוב - קהילתיות תומכת, שפע פעילויות ושירותים קהילתיים, והאפשרות להיות חלק מקהילה תוססת, רב גילאית ורב דורית, החיה באזור ופועלת למענו.

למה זה מתאים לנו?

'וולנס' - הקפדה על בריאות הגוף, הנפש והרוח מבוססת על תזונה בריאה והפחתת השימוש בחומרים לא בריאים בחיינו, פעילות בריאה לגוף ולנפש וקהילה תומכת לאורך החיים. כל הרכיבים הללו מצויים בגליל המערבי בשפע ומבוססים על ידע ומסורת, הון אנושי ומשאבי הטבע והחקלאות הטיפוסיים לאזור:

- תזונה בריאה - מזון שגדל באופן בריא באזור, מגיע ישירות מהאדמה לצלחת ומבוסס על שמן הזית, ירקות וצמחי תבלין, מוצרי חלב עיזים ועוד משפע רכיבי הדיאטה הים תיכונית שהוכחה כבריאה במיוחד, מסייעת לאריכות ימים ומונעת מחלות.

- צמחי מרפא וקוסמטיקה טבעית בהתבסס על הזית, הדבש, הרימון, האבוקדו וצמחים גליליים כגון זוטא לבנה, טיון דביק וער אציל (דפנה). צמחים אלה ושמן הזית היו בשימוש ברפואה העממית של אזור הגליל המערבי לאורך כל התקופות ועל ידי כל הקהילות השונות המרכיבות את אוכלוסיית האזור. לצד חומרי הגלם קיים ידע רב באזור לגבי שימושים שונים בחומרי גלם אלה לריפוי, טיפול והזנת הגוף והנפש. בנוסף לכך קיימות באזור שיטות ייצור ייחודיות אשר משמרות את הויטמינים, המינרלים וחומצות השומן החיוניות, ללא שימוש במרכיבי נפט, SLS וחומרי צבע וריח סינטטיים.

- פעילות גופנית – הליכה, ריצה וטיפוס בטבע, שייט, יוגה ופילטיס, ספורט בריא וריקוד, פעילות למען נפש בריאה והורדת לחצים – עיסוי, תרפיה, מדיטציה, יצירה, הירגעות בטבע ובחוף בים. כל אלה קיימים בשפע ביישובי הגליל, שמציע את התשתית הפיזית והקהילתית להם.

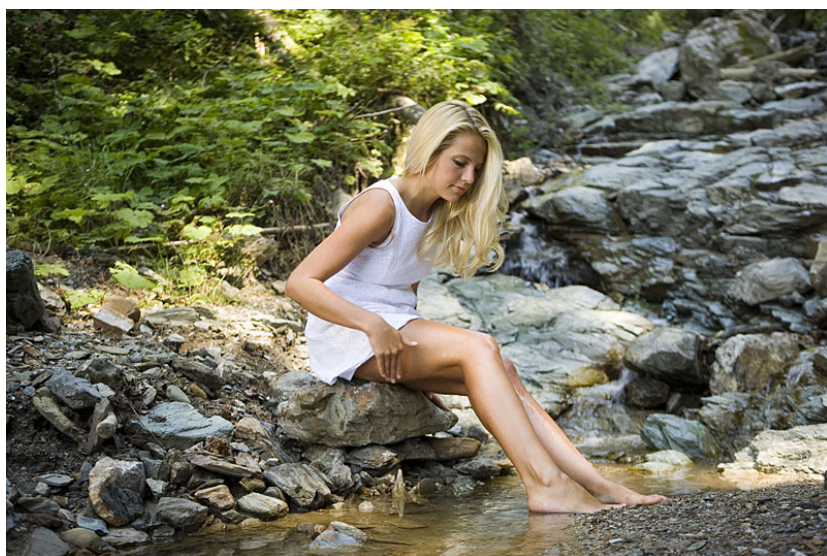
- סביבה בריאה - אויר, מים וקרקע נקיים – לנשום אויר נקי, לרחוץ בים נקי, לחיות בסביבה נקייה וירוקה, ללא פסולת וביוב זורם. על אלה נאבקים תושבי הגליל יחדיו בשנים האחרונות, בין אם בבקעת בית הכרם, בנחל חילזון ובאזורי התעשייה בערים וסביבן.

- קהילתיות – הגליל מתאפיין בקהילתיות חמה, תומכת, שכוללת תשתיות קהילתיות לכל הגילאים ולאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים.

למה זה מתאים לנו?

אזור הגליל המערבי יכול לפתח התמחויות במגוון רחב של סוגי "וולנס" שיתאימו לכל אחת מהקבוצות והקהילות החיות או המבקרות באזור. הוא יכול להתאים למשפחות המחפשות אורח חיים בריא שיאפשר להם לצרוך בצורה שבה הם יודעים מה נכנס אליהם לגוף מבלי שיצטרכו לשלם מחיר גבוה על כך ומבלי להסתכן בפגיעה בטבע. הוא יכול להתאים גם לקבוצות הגיל השלישי שמחפשות חופשות או מגורים בחיים בריאים ומלאי פעילות, בתוך קהילה קולטת ומערבת שמכבדת את המבוגרים. כמו כן, האזור יכול לפתח התמחות ב"וולנס" של אנשים עם מוגבלויות בכך שיאפשר לקהילה זו חיים עצמאיים ותיירות נגישה. האזור מותאם בצורה יוצאת מהכלל גם לקליטת Wellness tourism – תיירות המחפשת חופשות ומתחמי אירוח הכוללים טיפולים, תזונה בריאה, התרגעות לנפש ופעילות גופנית בריאה. הוסיפו לכך את הקהילה והטבע וקיבלתם את התשתית המושלמת לחופשת וולנס.

ההתמחות בסוגים שונים של וולנס תביא גם לפיתוח של מוצרי "וולנס" לכל העולם ולשוק הישראלי – מוצרי מזון וקוסמטיקה בריאים, טכנולוגיות חדשות המאפשרות להימנע ממה שמזיק ולפתח את מה שבריא – בחקלאות, בהזנת הגוף, בפעילות גופנית ובמגוון תחומים הנוגעים לאורח החיים המודרני. שוק מוצרים זה הינו עצום ומפיק מוצרים בעלי רווחיות גדולה.

למה זה מתאים לנו?

ולנס של הגליל המערבי מבוסס על סמל **שמן הזית** וערכיו. תרבות שלמה נרקמה בישראל סביב שמן הזית ובתי הבד בהם הוא מופק, תרבות שנסמכת על יסודות מהעת הקדומה, מהמקורות ומהמקרא וכל כולה שבח והלל לשמן הזית. בגליל המערבי, נחלת שבט אשר, אשר זכה לברכה מיעקב "מֵאֲשֶׁר שָׁמְנָה לְחֶמְוֹ וְהוּא יִתֵּן מֵעֵדְנֵי-מֶלֶךְ" נמצאו גלעיני זיתים בני 6,000 שנה ועשרות בתי בד קדומים המעידים על ריבוי כרמי הזיתים, על חלקה של תעשיית השמן בחיי התושבים ובפרנסתם, ועל הרגלי הצריכה בעת העתיקה. שמן הזית היה ונותר אחד ממוצרי היסוד החשובים ביותר שאין בלתם, ושימש למאכל, למאור ולחימום, לבריאות ולמרפא, לתמרוקים ולניקיון לנוי ולפאר.

שמן הזית הוא הבסיס של הדיאטה הים תיכונית, שבה מקור השומן העיקרי הינו שמן זית ובנוסף ירקות טריים, סלטים, פירות, גרעינים, זרעים וזיתים נצרכו בכמויות גדולות בכל ארוחה. הדיאטה עליה מתבססת פירמידת המזון הים תיכונית צמודה לאזורים המסורתיים של גידולי זיתים באזור הים התיכון. תוחלת החיים של מבוגרים באזורים אלה היו מהגבוהות בעולם, כמו כן שיעור מחלות לב קורונריות, סוגי סרטן מסוימים ומחלות כרוניות אחרות, הקשורות בתזונה, היו מהנמוכים בעולם בתחילת שנות ה-60. אפיוני הדיאטה הים תיכונית נקשרו עם שיעורים נמוכים של מחלות כרוניות ותוחלת חיים ארוכה של מבוגרים במספר מחקרים אפידימיולוגיים, שנערכו בעולם. שמן הזית הוא סמל לאריכות ימים ובריאות ים תיכונית, המבוססת על מסורות וידע של מגוון הקהילות של האזור – דרוזים ויהודים, נוצרים ומוסלמים, שפים ומטפלים, מדענים וחקלאים.

מהם האתגרים?

תחום ה-wellness הוא עצום ולכן כדי להישאר ממוקדים יש להתייחס לקשיים העולים בכל אחד מתחומי העיסוק המוצעים באשכול:

לאכול נכון - מהאדמה לצלחת

למרות שבטווח הארוך קיים פוטנציאל ברור בהפחתת עלויות הובלה וייצור של מזון בריא ומקומי, בטווח הקצר יש להתגבר על שיקולים של עלויות כדי לאפשר צמיחת כלכלת מזון מקומית, לרבות הפסקת הבאת תוצרת רבה לאזור מהשוק הסיטונאי בתל אביב. במקביל, צריך ליצור תודעה של העדפת התוצרת המקומית מתוך ידיעה שזוהי תוצרת בריאה וטובה יותר ומתוך הבנה של תרומתה לאזור. לשם כך יש לשבור קונספציות מוטעות הקיימות בקשר לאוכל אורגני ומוצרים אורגניים אחרים - שהוא יקר יותר, או שאין לו תרומה בריאותית מעבר לאוכל רגיל.

מערך כזה גם יעזור לעסקי המזון הקטנים כגון מחלבות הבוטיק. אלה אינם יכולים להחזיק מערך שיווק מתאים ולכן עליהם ליצור שיתופי פעולה - לדוגמה שת"פ עם חברת מזון גדולה יותר שהיצרנים הקטנים משלימים את סל מוצריה.

אתגר נוסף הוא בפיתוח התחום גם לתיירים וגם למקומיים - לגרום ללקוחות פוטנציאליים לקנות יותר אוכל מקומי ולאכול במסעדות של אוכל אורגני. כיום חסרות מסעדות אורגניות באזור מכיוון שמקומיים כמעט ולא באים אליהן, ולכן הן לא יכולות לשרוד בתקופות שיש ירידה בתיירות. אך פיתוח תחום האוכל הבריא יכול לאפשר למסעדות כאלו לשרוד גם בתקופות בהן מגיעים פחות תיירים, ואף להביא לעלייה בתיירות במשך כל השנה.

מהם האתגרים?

Well-tech - קוסמטיקה טבעית וצמחי מרפא

כדי להגיע למצוינות בתחומי ה'וול-טק', כלומר ייצור מוצרי 'וולנס', יש לחבר בין מהנדסים ומדענים לבין אנשי רפואה טבעית ומסורתית, מגדלים ויצרנים מקומיים. האתגר הוא ליצור רעיונות חדשים בתחומים שביניהם.

אתגר נוסף הוא ליצור פיתוחים חדשים ומוצרים בריאים תוך הקפדה על סביבה נקייה ממזהמים, חקלאות ירוקה (אגרו-אקולוגיה) ושמירה על תקנים וסטנדרטים גבוהים ובעלי אמינות (רפואית/מדעית וכד'). תקנים שיהיו קבילים גם בארץ וגם באירופה, ארה"ב או בשווקים נוספים אליהם ניתן יהיה לייצא מוצרים מהאזור.

לדוגמה, תעשיית האנטי-אייג'ינג היא תעשייה רווחית ביותר ולעתים רבות "שחורה". כיוון שההזדקנות אינה נחשבת למחלה, הטיפולים לשמירת הנעורים אינם ממומנים על ידי חברות הביטוח אלא ישירות מכיסי הלקוחות, והם נדרשים לרוב לשלם במזומן, לעתים אלפי דולרים לטיפול או למפגש עם הרופא המטפל. רבים מהתוספים ומהתכשירים שהמטפלים מוכרים ללקוחותיהם לא נחשבים לתרופות, ולכן לא עוברים את תהליכי הבדיקה וההסמכה של ה-FDA. עקב כך רבים מתייחסים אל תכשירים אלה כאל תרמית. כדי לא לעודד רמאויות שונות בתחום וכדי להוכיח שיש אכן תוכן ואיכות במוצרים שיוצאים מהאזור, יהיה צריך להבטיח כי המוצרים אכן יעמדו בתקנים הרלוונטיים.

מהם האתגרים?

טיפול ומרפא לגוף ולנפש

כדי שהאזור יוכל להתמודד מול אזורי wellness אחרים בעולם וכדי שהוא יהיה תחרותי, יש לפעול ליצירת סטנדרטים גבוהים ככל האפשר באמצעות מרכזי ידע שיסייעו בהפצת הידע בתחום הטיפולים, המרפא וניהול מתחמי ה'וולנס' בצורה מקצועית. כך התחום לא יישאר רק נחלתם של מעטים שיש להם שאיפה למצוינות חסרת פשרות, אלא יאפשר "להדביק" את שאר העוסקים בתחום וללמד. צריך יהיה לברר היכן נמצאים "איי המצוינות" ואז לדאוג שהידע והמצוינות יזלגו לכל השאר, דרך גופים המתמחים בכך.

אתגר מרכזי נוסף הוא ביצירת החיבור בין האנשים היצירתיים מתחום הטיפול והרוח לבין המרכיב של החשיבה העסקית. איך מחברים את המטפלים לאנשי עסקים ולאנשי שיווק? איך דואגים שהיזמים העסקיים האלה גם הם יהיו יזמים מקומיים?

ההתחלה מחייבת הישענות על קהל של מבקרים חיצוניים, כלומר תיירים ישראלים ומחו"ל, ועל ייצוא ידע ומוצרים. מכאן שקהל היעד הראשון הוא התיירנים. האתגר כאן הוא להחליף את התפיסה הקיימת של צימר עם ג'קוזי, לכיוון של ערך מוסף שבו בעקבות החופשה המשפחה כולה חוזרת הביתה עם הרגלים חדשים, ועם רעיונות קונקרטיים שהיא יכולה ליישם גם בבית. צימר בריא "עד הסוף" שבנוי בבניה ירוקה בלי רעלים ופלסטיק בחומרי הבניין, שמגיש רק אוכל אורגני, שמייצר מארזים למטיילים ולילדים עם אוכל בריא שייקחו לטיול – שיכלול את החבילה הירוקה כולה כך שתהיה אטרקטיבית ונוחה. זה גם מעודד צריכת מזון בריא בעוד אתרים ברחבי האזור בקרב המבקרים. אז אפשר יהיה גם לייצא את הידע הזה – למשל בתחום של דיאטה ים-תיכונית גלילית – ולפתח את הייחודיות בתחום הוולנס שמתאימה לאזור – וולנס דרוזי, כנעני, תנ"כי, יהודי (הילינג קבלי) ועוד. גם כאן החשוב הוא לדאוג שלא מכוונים לעוד ספא אמריקאי טיפוסי אלא למקום שנותן את הגוון הייחודי, שימשוך תיירות מחו"ל. היעד הוא להגיע לרשימת 100 אתרי ה'וולנס' הטובים בעולם של נשיונל גיאוגרפיק. להיות בליגה הבכירה בתחום.

מהם האתגרים?

Eco-adventure – תשתית תומכת ללא פגיעה אקולוגית

כדי שתושבים ומבקרים יוכלו ליהנות מן הטבע במסלולי הליכה ורכיבת אופניים, בשיט וצלילה, בטיפוס צוקים ודאיה, בלינת שטח ומחנאות – יש ליצור את הסביבה התומכת לכך מבלי לפגוע בערכי טבע. לדוגמה, למיזמים בנושא צלילה המעוניינים להגיע לרמה בינ"ל של שירות צריך לדאוג לירידה בטוחה לים לצוללנים, הדרכות לגבי המגוון הביולוגי הייחודי לאזור, והקפדה על הימנעות מפגיעה במערכות האקולוגיות התת-ימיות. חשוב שהדברים יהיו בסטנדרטים בינלאומיים של בטיחות, שמירת טבע, אסתטיקה ומקצועיות כך שישרתו את הסיפור של אזור ה"וולנס" - סביבה המאפשרת לאדם לחוות את הטבע ואת פעילויות הגוף והספורט בטבע במיטבן. אחד האתגרים הבולטים כאן יהיה חיבור בין מיזמים כדי שיוכלו להשתמש בתשתיות בצורה משותפת, דבר שגם יקל על גיוס המשאבים להקמת התשתיות השונות.

סביבה בריאה

באזור יש משאבי נוף וטבע מגוונים – נחלים, ים, בקעות והרים. על מנת למשוך תיירות מבוססת טבע לאזור, יש תחילה לשקם את כל אותם אתרים ומערכות אקולוגיות שניזוקו במשך שנים ממפגעי אדם ותעשייה. במקביל, נידרש לוודא כי אותם אתרים שלא נפגעו או כבר עברו שיקום יישארו זכים, צלולים ונקיים. אחרת משיכת תיירי טבע לאזור תהיה קשה הרבה יותר.

הגליל המערבי גם נתפס כסביבת מגורים אטרקטיבית במיוחד על רקע תדמיתו כמצטיין סביבתית. לכן חשוב שהגליל המערבי יהיה נקי מחומרים מזהמים באוויר, בים וביבשה. האתגר המרכזי בנושא זה הוא מניעת זיהום לחופי הים, הקרקעות והנחלים באמצעים של קידום טכנולוגיות בתוך המפעלים, דרישה לסטנדרטים גבוהים מצד הרגולטור, והקמת מערכות למניעת זיהום ברמה המקומית. כל זאת מתוך מחשבה בעיקר על התושבים, שיש להבטיח כי יחיו בסביבה בריאה, אך גם על המבקרים על מנת שירצו לבקר בה.

אתגר נוסף הוא להביא את נושא השמירה על הסביבה למודעות בקרב אוכלוסיות אשר אינן עוסקות בנושא עדיין. זאת על ידי הבהרת הקשר שבין השמירה על הסביבה ובין קידום האזור, ובתוך כך יצירת מקומות עבודה ושיפור ברמת החיים באזור.

מהם האתגרים?

זהות קהילתית תומכת

אתגר מרכזי איתו יאלץ הפרויקט, ואף אנשי האזור, להתמודד הוא בניית זהות אזורית שמחבקת את השוני בתוך האזור ונותנת מקום לתרבויות והקהילות השונות הקיימות בו. אך יחד עם זאת המערכת תידרש לייצר מאפיין מאחד בדמות ה'וולנס'. השאלה היא כיצד לגבש זהות חדשה שלא תוותר על הקהילה ועל הקהילתיות, ויחד עם זה תתאים את עצמה לעולם החדש של ה'וולנס'.

כיצד לחבר בין הזהויות השונות הקיימות באזור, וכיצד ניתן לקדם קהילות וישובים גם מבחינת תשתיות, שירותים וניהול, על מנת שלא תיווצר עוינות בין הקהילות. יש הרבה מכשולים בדרך, אך גם אנשים שמוכנים להירתם למשימה. חשוב לדעת לשלב את התמה הזו בסיפור המיוחד של כל יישוב ללא מחויבות לתמה מרכזית.

בנוסף, יהיה צורך לקדם ולעודד יוזמות שתומכות בליווי קהילתי לאורך כל שלבי החיים, כגון דיור מוגן לגיל השלישי או מרכזי תמיכה להורים חדשים, ולדאוג שאלה יוכלו גם להתקיים כמיזמים עסקיים.

יזמות

אחד מעקרונות הפעולה בפרויקט הוא יצירת שילוביות בין המיזמים, בכדי שיוכלו לקדם אחד את השני, את עצמם ואת האזור כולו – שייצרו שלם שהוא גדול מסך חלקיו. לשם כך צריך יהיה להבין כיצד ניתן להכניס את היזמים לתוך סך כל המיזמים והפרויקטים בתחום הוולנס כדי שיפרצו את תקרת הזכוכית שלהם, יצברו כוח משותף ויעקפו מכשולים משותפים. מכיוון שהפעילות בתחום באזור עוד לא הכתנסה תחת הגורם המאחד הזה, יש להכיר ליזמים המקומיים את הסיפור ולקשר בין סוגי היזמים השונים בתחום.

אתגר נוסף הוא בעידוד יזמות חדשה באזור שתתמקד דווקא ב'וולנס', ובהגדלת השוק המקומי של צריכת השירותים והמוצרים בתחום.

תחומי הפעילות באשכול ה-Wellness

טיפול ומרפא
לגוף ונפש

לאכול נכון
מהאדמה לצלחת

Well-Tech

Eco-Adventure

קהילה תומכת
לאורך החיים

קוסמטיקה טבעית
וצמחי מרפא

פירוט תחומים ומיזמים באשכול ה'וולנס'

מיזמים ותחומי פעילות באשכול ה-WELLNESS

נופים וטעמים בכסרא - סמיע

רוגע: פאב מסעדה בסגנון שאנטי
הממוקמת בטיילת נהריה החדשה

סדנאות בישול חכם וחיים בריאים
"בית אמיתי", מתחם צימרים עם
אוכל בריא במתן

התנסות במטבח של פאזיה-אם
איימן

"אינקולינה" - אוכל טוסקני וטיפול
בצמחים וחלוקי נחל ביישוב יודפת,

מסעדת "המערה" בפקיעין

המרכז לצלילים מרפאים, הררית

ניקו לוי: נגן מדיטציות בהררית

צימר בקיבוץ אילון - לחופשה
מוזיקלית במיוחד

טיפול ומרפא לגוף
ולנפש

גן אל מונה - גן נרחב ומטופח
שנוצר על ידי אחד מתושבי ג'וליס

מרים זליקובסקי: מאבחנת בצבע,
קיבוץ יחד
בית מיינדפולנס ויצירה- בכליל -
satinka

"מגע מלחים", טיפול בחדר מלח
וספא, בוסתן הגליל

LA - GAZIT טיפולי ספא בכפר
ורדים

ספא מגעים, מושב לימן

"אצל כצלה" במושב מעונה,
טיפולים במים

מגע המים - מקום מלא אהבה
וחום, הברכה שכיף לחזור אליה

צימר בית הירש בעין יעקב, טיפולי
ספא ושיטת רימה

מרכז "הרמוניה" לאיזון ריפוי
והעזמה, עין המפרץ

אירוח בכליל אצל תרצה, טיפולים
רפואיים-הוליסטיים, סדנאות, ארוח

טיפול אמבט ציפה ודמיון מודרך
אצל צביקה בר-צמח במצפה חרשי

ענבר ארוח כפרי עם סדנאות
בריאות ומודעות

רגיעה, הרפיה מלחץ וטיפול הגוף
והנפש

מירי חרמש, כברי, קבלת החלטות
באמצעות דמיון מודרך

אמנון גופר: מדריך לחיים

רפאל ואביטל כהן: "מקום מפגש"
התבוננות עצמית, הקשבה ויצירתיות

מעל ומעבר למצפה: רוחניות בגליל
המערבי

פירוט תחומים ומיזמים באשכול ה'ולנס'

מיזמים ותחומי פעילות באשכול ה-WELLNESS

פירוט תחומים ומיזמים באשכול ה'וולנס'

מיזמים ותחומי פעילות באשכול ה-WELLNESS

פירוט תחומים ומיזמים באשכול ה'וולנס'

מיזמים ותחומי פעילות באשכול ה-WELLNESS

פירוט תחומים ומיזמים באשכול ה'וולנס'

מיזמים ותחומי פעילות באשכול ה-WELLNESS

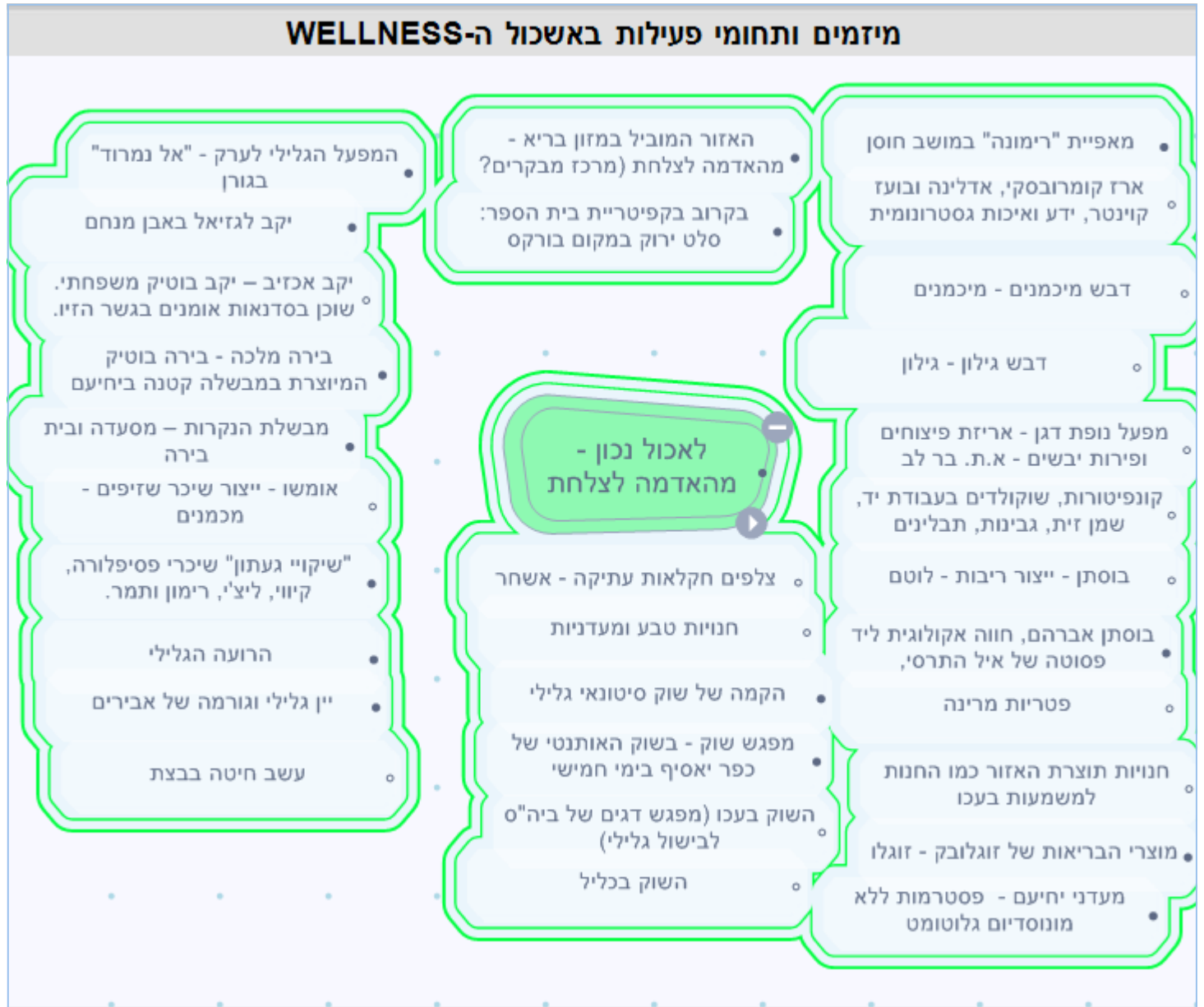
eco-adventure - פעילות גופנית והרפתקנית בטבע

- אתר גינה - טיפוס צוקים
- צעת הי"ה בגליל (הולכים יחד לבריאות האישה)
- חנות רכיבת סוסים כברית
- מרכז ימי ראש הנקרה - חתירה בקיאקים לנקרות
- טיולי סוסים במושב מעונה
- ליאור דהן, עמותת מועדון השיט עכו: שבוע השייט חומות עכו
- חנות סוסים רגבה
- בחוף שבי ציון, אנדיגו - בה"ס ומועדון לצלילה ברשות גיל חיון - א
- פסטיבל אדמונית החורש
- דני בירנבוים, טרק ים, שייט ופארקי חבלים
- שביל אופניים כרמיאל משגב
- הפלגה במלכת עכו
- תא שטח מניטורי ביחס לתאי שטח אחרים, בין הרים
- הפנינג אופניים בראש הנקרה

קהילה תומכת לאורך החיים

- מרכזים קהילתיים ומרכזי יום
- פרויקטים עתידיים בשלומי
- הרחבה בלבון
- עמותת לפעילות קהילתית ועזרה הדדית
- הרחבה באילון
- הרחבה בכמון
- קליטה באשרת
- הרחבה קהילתית בחניתה
- הרחבה ביחיפס
- "חצר בטוחה", כלומר ישוב קהילתי או קיבוץ, עם כבישים מעט
- הרחבה באדמית
- הרחבה קהילתית באחיהוד
- הרחבה במצובה
- הרחבה בראש הנקרה
- פורום העצמה ומנהיגות נשים עכו, נש-קפה אודיטוריום עכו
- תוכנית "זהב בגן" להתנדבות גמלאים בגני הילדים בעכו.
- קליטה בישובי מטה אשר
- מיזם שכונת הכרם בצפון עכו
- בנה ביתך באשחר

פירוט תחומים ומיזמים באשכול ה'ולנס'

פירוט תחומים ומיזמים באשכול ה'וולנס'

מיזמים ותחומי פעילות באשכול ה-WELLNESS

פירוט תחומים ומיזמים באשכול ה'וולנס'

העשרה והשראה

”וולנס” - תחום עולה בעולם

השימוש בביטוי "וולנס" מתייחס, לרוב, לתפיסת חיים מאוזנת, הכוללת תמהיל של הקפדה על בריאות הגוף, הנפש והרוח. יש מי שמגדירים "וולנס" גם באופן יותר מדעי ומצומצם: "חיים בריאים ונטולי מחלות". לא משנה באיזו הגדרה תבחרו, על עובדה אחת אין ערעור: מדובר בטרנד עולמי חם. התופעה שהתחילה בארה"ב, קיבלה בשנים האחרונות תאוצה עולמית.

אם בעבר ה"וולנס" התמקד בשיפור איכות החיים של הפרט, מסתבר היום שאימוץ פילוסופיית ה"וולנס" יעילה מאוד גם ברמת הארגון. את הנקודה הזו הבינו גם חברות מסחריות רבות, שהשכילו לגלות את הפוטנציאל הכלכלי הטמון ב"וולנס".

כבר ב-2002 פרסם פול ז'אן פילזר את הספר "מהפכת הוולנס". בספר מכונן זה, חזה פילזר שהתעשייה שתקום ותתפתח סביב הנושא תגלגל כ-200 מיליארד דולר בשנה. לאחרונה, פרסם פילזר את ספר ההמשך: "מהפכת הוולנס החדשה". בספר זה, כבר מדובר במספרים גדולים הרבה יותר (500 מיליארד דולר בשנה). הספר החדש סוקר את העסקים שנולדו בזכות הטרנד. עסקים אלו כוללים, בין היתר מכוני כושר לאימונים אישיים, פיתוח טכנולוגיה מתקדמת המגלה חוסרים של ויטמינים בגוף, מאגרי דם טבורי, מרכזים לטיפול בין גוף ונפש ועוד.

על-פי פילזר ניתן כבר היום להבחין במספר מגמות חדשות, המספקות ערך מוסף ליזמים בתחום:

1. תעשיית ה"וולנס" אמנם החלה בארה"ב, אך בשנים האחרונות הפוקוס עבר לזירה הבינלאומית ומכאן ההזדמנות הגדולה לשווקים בישראל ובכל העולם.

2. מנוע הצמיחה העיקרי של התעשייה מקורו דווקא ביזמים הקטנים והפרטיים. תעשיית ה"וולנס" גדלה בצורה טבעית וספונטנית. מסתבר שרוב המכירות בתחום, מקורן ביזמים פרטיים כמו מאמנים אישיים, כירופרקטים, אוסטאופטים, ולא בהכרח בחברות הגדולות. הערך המוסף עבור בעלי ידע כגון אלו הוא פיתוח מיזמים ואף טכנולוגיות ושיטות חדשות, היכולות להתחרות בליגה הבינלאומית של מוצרי ושרותי ה"וולנס".

3. קמעונאים ורשתות רבות הצטרפו למגמה ושילבו בתפריט שלהם מזונות בריאים ומזונות אורגניים, תוך הקפדה על פירוט קלוריות. במקביל, צצו מסעדות, יוגורטוריות ועוד רבות, הידועות בעיקר בזכות ייחודן הבריא. מגמה זו כבר ניכרת בישראל והערך המוסף עבור יזמי האזור הוא פיתוח של אותם מיזמים הקשורים למזון בריא, מהאדמה לצלחת. מהחקלאים הוותיקים ועד צעירים שרוצים לעבוד בחווה קטנה ולגדל גידולים באופן ידידותי יותר לסביבה. לחקלאים הללו יהיה תפקיד חשוב בעיצוב תעשיית המזון והפיכתה למקומית, ידידותית יותר לסביבה ובת קיימא. לצדם ישנו מקום לאותם יזמים שיעסקו בהפיכת התוצרת החקלאית למוצרי מזון בריאים ולשרותים בתחום המזון הבריא עבור תושבים ותיירים.

העשרה והשראה

4. המוצרים והשירותים בקטגוריית ה"וולנס" מתרבים באופן מדהים: תוספי מזון, ויטמינים, מכשירים לגילוי חוסר בויטמינים ואנטיאוקסידנטים בגוף, מכשירים למדידות שונות בזמן התעמלות, מכשירים ושיטות לבדיקת איכות מזון ועוד. הדרישה למוצרים ושירותים אלו נותנת ערך מוסף ליזמים שיפתחו מכשירי well-tech וינצלו את הזית וצמחי המרפא של הגליל לפיתוח של קוסמטיקה טבעית ומוצרי "וולנס" נוספים. לצד מפתחי ומייצרי המוצרים ישנו ערך מוסף גם לנותני השרותים בתחום ה"וולנס" - מטפלים, מעסים, מרפאים ומדריכי ספורט, תנועה ומדיטציה, שגם הם ירוויחו מהגידול של תעשיית ה"וולנס", כי למרות הגידול המרשים שלה מ-200 מיליארד דולר ל-500 מיליארד דולר תוך 5 שנים, הפוטנציאל הגלום בתעשייה זו רק הולך וגדל.

ההוכחה הטובה ביותר לפוטנציאל זה היא המגמה המקבילה אך המנוגדת, שמתפתחת במדינות המערב. לצד אלה הדואגים לבריאותם, יש קבוצה גדולה באוכלוסיה (בעיקר בקרב שכבות סוציו אקונומיות חלשות), שמזניחה את הגוף ומתעלמת מבשורת ה"וולנס". למרבה הצער, ישנם עדיין יותר אנשים שאינם פעילים (SEDENTARY) וכמות רבה של מעשנים ושל מבוגרים וילדים הסובלים מתזונה לא

מאוזנת. זוהי הזדמנות עבור מטפלים ומנחים, מרפאים ומפתחי מוצרים למצוא פתרונות עבור אותם קהלים. זה נותן לא מעט אפשרויות: האחת כמפתח וממציא, השנייה כיצרן, השלישית כקמעונאי, הרביעית כמפיץ/ יועץ, ולבסוף- מתמחים רפואיים, מטפלים ואלו העוסקים ב"הילינג" וריפוי טבעי.

העשרה והשראה

“EUROPE: Health and wellness tourism sees growth”

According to the European Spas Association (ESPA) in Brussels, wellness travel accounts for 60 percent of all trips taken primarily for health reasons. Trips to spas and rehabilitation centres comprise the remainder.

More than any other age group, 35- to 50-year-olds, are part of the boom in wellness travel, which is both healthy and fashionable. The healthy properties of water is ancient knowledge that goes back at least to the Romans. Vestiges of their thermal baths can be found all over Europe, and people today are rediscovering the meaning health through water.

Basic wellness travel is for those with a good salary and little free time. They go to a hotel with a large selection of wellness services, sleep late, eat substantial meals and go to the sauna a lot. The health conscious, on the other hand, have a more structured concept of how the time should be spent. They want to rectify specific feelings of malaise, are interested in regeneration and desire good

advice and medical care. This category of wellness travel is on the rise. Spa visits, health tourism, wellness, beauty and fitness programmes, regenerative, reconditioning and relaxation stays, are all dynamically growing products that are offered within tourist packages.

Besides classical and traditional European therapeutic procedures, these key European centres continue to welcome new, alternative and modern trends, including Indian, Chinese and oriental treatment methods, while natural cures are enjoying a revival. Spa centres also now often include modern aqua parks, cosmetic centres and similar services. The type of client at spas ranges from guests in search of a rest to the truly ill, including all forms of prevention (primary, secondary and tertiary) up to rehabilitation and the treatment of chronic diseases. As far as medical treatment facilities, guests can choose outpatient centres located within and outside the centre of town, in-patient treatment performed totally or partially in a health centre, or in the case of acute illness, in a fully equipped clinic.

From: International Medical Travel Journal, [at: http://www.imtjonline.com/news/?EntryId82=149847](http://www.imtjonline.com/news/?EntryId82=149847)

The Outdoor Wellnesspark Medrigalm in Tyrol

In the midst of the unique natural scenery of the Tyrolean holiday resort See is a highlight of a special kind that combines a sophisticated spa offer with a lovingly designed adventure program for kids at 1,800 meters above sea level. This allows both parents and children to get their money's worth when visiting the Wellnesspark at See. While you regain new strength on the foot massage path or in one of the numerous Kneipp facilities, your little ones can have fun on the great climbing pyramid and romp around to their heart's content! Just leave your cares behind you, relax or meditate – and all this for free in the wonderful Wellnesspark Medrigalm!

Use the unique facilities of the Wellnesspark for a day of relaxation in the midst of the fascinating Tyrolean nature. Enjoy the stunning views of the mountains, breathe the fresh and clean air and let yourself be indulged.

The Wellnesspark is located right at the starting point of numerous hiking trails and can easily be reached in a few minutes from the centre of See with the summer cable car.

A visit to the Wellnesspark Medrigalm promises to be a true highlight of your holidays in See!

Book your personal holidays in See here and look forward to your holidays in Austria that perfectly combine relaxation and spa. Many hotels in See still have further spa offers – just click through them all.

העשרה והשראה

Wellness Expo, Texas

North Texas' best-loved wellness exposition with over 100 exhibitors offering products and services for wellness and longevity. Lecture and demo series includes talks on "The Energetic Patterns of Disease", "Healing with Sound", "Astrology and You" and "Ways to reduce breast cancer risk".

Aji Spa, Arizona

Aji, meaning "Sanctuary" in the Pima language is appropriately named after the nearby Aji Mountain located on the Gila River Indian Community where women and children would go in times of war. Aji Mountain is still one of the Community's most sacred treasures and fittingly, Aji Spa is where sacred Pima and Maricopa traditions are practiced and shared.

Offering the only authentic Native American spa menu in existence, the Indigenous Collection features treatments and activities designed and practiced by Aji's Pima and Maricopa Cultural Caretakers. The ancient Pima and Maricopa cultures are also showcased throughout the spa in design elements, artwork, architecture and shared legends.

העשרה והשראה

סגולות המרפא של מזון ומים

אחת העובדות הידועות ברפואה העממית לגבי חלב עיזים, היא יכולתו המפתיעה לרפא אפטות, שהם פצעים בפה, במיוחד אצל תינוקות וילדים מידע זה עבר מדור לדור כתרופת סבתא עתיקה. כיום הוא נתמך במחקרים מדעיים, שבהם נלקחו תאים אנושיים אשר הודגרו במעבדה ביחד

עם הווירוס הגורם לפצעים, ממשפחת ההרפס. לאחר מכן חשפו החוקרים את התאים הנגועים לחלב עיזים, במטרה לבדוק האם הוא משפיע על התרבות הווירוס או גורם להרס שלו.

ניתוח התוצאות חשף, כי כ-60% מכמות הווירוסים נהרסו לאחר הוספת חלב העיזים. החוקרים קבעו שהחומר הפעיל בחלב תוקף את הווירוס באופן שחוסם אותו מלעבור לתאים אחרים והווירוס מת. החוקרים בדקו בנוסף, האם ההשפעה מוגבלת רק לחלב עיזים המגיע ישירות מהעז, על ידי כך שהשתמשו בחלב עיזים מפוסטר, אותן ניתן לקנות בכל מקום, ומצאו כי תהליך הפסטור לא פוגע בהשפעת החלב על הווירוס.

כולם יודעים שבקיץ חשוב לשתות הרבה מים – אבל מהי כמות המים המומלצת לגוף? דוד קאפח, מחבר סדרת מדריכי "טבעי", ממליץ לשתות בכל בוקר ליטר וחצי מים, שהם כשש כוסות, לצורך ניקוי הגוף מרעלים, שיפור התפקוד והפחתה של כאבים ומחלות. מי השתייה מנקים ומזככים את הגוף ועוזרים להיווצרות תאי דם במעי הגס. כמו כן פעילות המעיים מואצת וזרימת הדם בגוף מתגברת. כאשר זורם דם נקי בכל תא, מתאפשרת פעילות טובה של כל מערכות הגוף.

במחקרים שונים שנעשו סביב הנושא, לרבות מחקר מקיף בגרמניה עם מטופלים רבים, נמצא כי אנשים ששתו ליטר וחצי מים בבוקר מדי יום החלימו מהמחלות הבאות: בתוך יום – הקלה משמעותית בעצירות, תוך יומיים – הפחתה של חומציות יתר בקיבה, תוך שבעה ימים – שיפור ההתמודדות עם סוכרת ותוך חודש – הורדה של לחץ הדם. סימפטומים ומחלות נוספות שניתן להחלים מהם על ידי שתיית המים: דלקות לב מהירות, השמנת יתר, סינוסים מודלקים, מחזור בלתי סדיר, דלקות גרון, דלקות בקיבה, כאבי שרירים, דלקות מפרקים, כאבי ראש ומיגרנות, ברוניטיס, בעיות בדרכי השתן ועוד.

כדי ליהנות מהתוצאות הטובות ביותר, יש לשתות בבוקר מיד לאחר ההשכמה וצחצוח השיניים. אין לאכול או לשתות משקאות אחרים לפני שתיית המים ואחריהם לפחות שעה אחת. לאחר השתייה יש לשטוף את הפנים במים וסבון. לאנשים שאינם מורגלים בכך קשה לשתות ליטר וחצי מים בבת אחת, אבל ניתן להרגיל את הגוף לכך בשלבים. למתחילים מומלץ לשתות שתי כוסות בזו אחר זו, להמתין חמש-עשר דקות ולשתות עוד שתי כוסות, להמתין שוב חמש-עשר דקות ולשתות שתי כוסות נוספות.

העשרה והשראה

אוכל אורגני תופס נתח שוק

"למרות המצב הכלכלי, המיתון במשק והירידה בהיקפי המכירות של רשתות השיווק, בקרב בני 25 ומעלה הייתה עלייה של למעלה מ-100% בקניית מוצרי מזון טבעיים ואורגניים (לעומת התקופה המקבילה אשתקד). 11% ציינו שהם קונים מוצרים טבעיים ואורגניים באופן קבוע, לעומת כ-5% לפני כשנה."

"על-פי נתוני הסקר עולה כי למרות המיתון, המזון האורגני מהווה לפחות מחצית מסל המוצרים בקרב כ-25% מקוני מזון אורגני. בחודש יוני 2009, ציינו בני 25 ומעלה כי כ-21% קונים מעל מחצית מהמוצרים מוצרים אורגניים וטבעיים לעומת רק 18% בחודש מרץ 2008. כ-78% מהציבור ציינו שהדבר החשוב להם ביותר בנושא מוצרי מזון הינו מזון בריא, אורגני וטרי ורק 3.8% ציינו שהדבר החשוב להם ביותר ברכישת מוצרי מזון, הינו המחיר הזול" מוסף ברוג.

על-
פי

לגבי מוצרי המזון שהכי חשוב לציבור שיהיו אורגניים, עולים הממצאים הבאים: ל-43% חשוב שהפירות והירקות יהיו אורגניים, 13% בשר ועוף, 9.2% מוצרי חלב, 5.8% פירות יבשים, 5.1% קטניות, 2.6% חומרי ניקוי, 1.5% מוצרי קוסמטיקה, 2.2% ציינו שחשוב להם שכל המוצרים יהיו אורגניים ואין להם עדיפות למוצר מסוים, 13.8% ציינו שלא חשוב להם שהמוצרים יהיו אורגניים ו-3.7% לא יודעים לציין מהו המוצר החשוב ביותר שיהיה אורגני.

לשאלה "האם אתה נוהג לקנות מזון אורגני וטבעי?", 7.8% ציינו שקונים באופן קבוע, 11.8% קונים לעיתים קרובות, 23.2% קונים לעיתים רחוקות, 55.4% לא קונים כלל מזון אורגני וטבעי ו-1.8% לא ידעו לציין אם נוהגים לקנות מזון אורגני וטבעי.

בולטת התופעה שבסקר שנערך לפני כשנה, כ-8% מהציבור לא ידע מהו מזון אורגני וטבעי. בסקר שנערך בימים אלה, 0% מהציבור לא ידע מהו מזון אורגני וטבעי. מהסקר עולה, שבקרב קוני מזון אורגני וטבעי, בני 25 ומעלה, ההוצאה הכספית הממוצעת היא כ-420 ₪ לחודש.

אזור הגליל המערבי

אזור מהנדסי ומדעני העתיד

תמצית

אשכול מדעני ומהנדסי העתיד יקבץ מומחים ויזמים מהחינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי, בתחום ההכשרה, המחקר והתעשייה כדי ליצור וליישם שיטות חדשות לעידוד כישורי המחקר והפיתוח בקרב צעירי האזור. תוכניות המעודדות תלמידים (ובעיקר תלמידות) להעמקת לימודיהם בתחומי המדע והטכנולוגיה, מפעלים ומוסדות מחקר המאמצים בתי ספר וחממות פיתוח לימודיות - כולם יחד יתרמו לתלמידים מהניסיון ומהידע שצברו, מתוך אחריות חברתית והבנה כי החינוך וההשכלה המדעית-טכנולוגית הם המפתח להצלחתו של דור המחר.

בהקמת האשכול הכוונה היא להפוך את הגליל המערבי לאזור בו צעירים חולמים להיות גיבורי מדע וטכנולוגיה, להיות הממציאים של העתיד, מוצאי הפתרונות של המחר, מצילי העולם.

הגליל המערבי בשל ומתאים במיוחד לאשכול זה הן בגלל כמויות הטבע והשטחים הפתוחים הנמצאים בו, והזקוקים להגנה מפני בעיות סביבתיות, הן בגלל ריבוי התרבויות והלשונות המתקיימים בו, והן בגלל איכותם וערכיותם של תושביו ושל בני הנוער הגרים בו. אחד מתחומי המיקוד של האשכול יהיה תחום 'הטכנולוגיות הנאותות' (Appropriate Technologies) - תחום ידע העוסק בחיפוש פתרונות מעשיים כמענה לצרכים אנושיים, תוך התאמה למצב הסביבתי, התרבותי והכלכלי במקום – פתרונות פשוטים שמתאימים גם למקומות קטנים.

לצד אנשי הדרכה, חוקרים ומהנדסים, שיגדלו בחממות המחקר הלימודיות השונות, הכוונה היא להכשיר תושבים (ערבים ויהודים) להיות עובדים מיומנים בתחום הסביבתי (עובדי 'צווארון ירוק') וכך, ככל שיישמו יותר טכנולוגיות נאותות באזור, יתאפשר להם להיות מועסקים בצורה רווחית יותר.

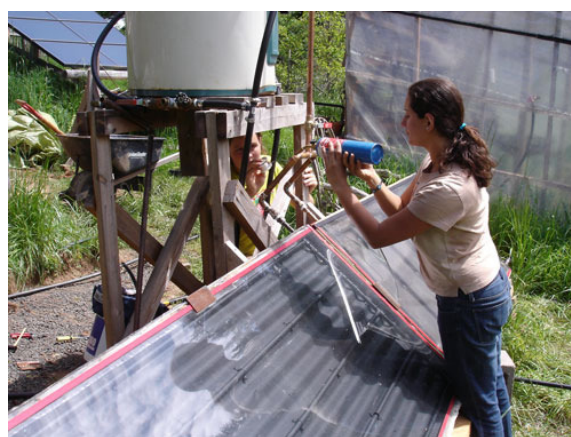
הגליל המערבי יהפוך לאזור שבו בית ספר הוא לא רק מוסד לימודי, אלא מוסד הכולל גם חממה של הכשרה, פיתוח ומחקר, בה משתתפים סטודנטים מהאזור (המקבלים מלגה או שכר); פנסיונרים ומתנדבים אחרים המגיעים מהתעשייה, הטכניון ומוסדות מדע וטכנולוגיה אחרים; מתנדבים מחו"ל המגיעים למספר חודשים על מנת לחיות בקיבוץ או בכפר דרוזי, ולתרום מניסיונם בתחום; מורים מבית הספר וכמובן תלמידים מכל האזור אשר בוחרים לעסוק בתחום הקרוב ללבם. אשכול זה של מיזמי חינוך חוצי סקטורים תעסוקתיים וקהילות בהחלט יכול להתחרות ברמה הבינ"ל ולהוות משאב מרכזי לקידום היזמים, התלמידים והאזור כולו.

תמצית

את חממות המחקר הלימודיות יכולים לאמץ מלכ"רים, מכוני מחקר, בתי ספר, מפעלים ומוסדות לימוד גבוהים – מן האזור ומחוצה לו ואף מן העולם או מן הקהילות היהודיות בחו"ל. חברי קהילות השותפות יהיו שייכים לא רק לועדות הנושאות של השותפות אלא גם לחממות וכך תתעשר הפלטפורמה של השותפות ויתווספו תכנים למשלחות ולביקורים.

הכוונה היא שיישום של טכנולוגיות נאותות ואחוות חוקרים רב תרבותית בחממות הפיתוח הלימודיות יהוו גשר לשיתוף פעולה בין ערבים ויהודים, החיים באזור, וייצרו הבנה משותפת בין תושבי האזור והכרה בצרכיהם של הקהילות השונות. כך, בנוסף לחממות בעלות גוון טכנולוגי-מדעי יכולות לקום באזור חממות בתחום מדעי החברה והרוח כגון חממה להיסטוריה וחקר תרבויות האזור, חממה לפרקטיקות שלום והומניזם וחממה לפיתוח התחום של חיים עצמאיים של אנשים עם מוגבלויות. אלו יעסקו בחקר ההוויות האנושיות השונות והייחודיות לאזור ויאתרו צרכים בקרב הקהילות, בעוד חממות המדעים המדויקים והטכנולוגיה ייצרו את הפתרונות מתוך התייחסות לאספקטים אקולוגיים, חברתיים, תרבותיים, ותעסוקתיים באזור.

סיפורי הצלחה של חממות הפיתוח הלימודיות יחד עם סיפורי הצלחה של הטמעת טכנולוגיות נאותות באזור ידגישו את היותו של הגליל המערבי אזור מצליח ומצטיין במתן שירותי חינוך, איכות חיים ואיכות סביבה. כך יהווה האזור מוקד משיכה למשפחות הרוצות להבטיח את החינוך המתקדם ובעל הערכים המוספים הטובים ביותר לילדיהם.

מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

הערך המוסף ליזמי חממות הפיתוח החינוכיות

רשת אורט כבר מייצאת לכ-20 מדינות באיחוד האירופי ידע וכלים להבנת נושא הננוטכנולוגיה כולל פעילויות של פתיחת מגמות בבתי ספר, הכשרת צוותי מורים ומדריכים, הקמת מעבדות טכנולוגיות, הקמת אתרי אינטרנט ייעודיים ועוד. יזמי חממות הפיתוח החינוכיות יכולים אף הם ליצא ידע או להיות שותפים לקונסורציומים בתחומם באיחוד האירופי או לשיתופי פעולה בארץ עם גופי חינוך או גופים עסקיים.

היזמים יכולים לנצל את העובדה שיש באזור מאסה קריטית של בתי"ס עם חינוך טכנולוגי ומדעי וכן את הקשר עם מוסדות השכלה גבוהים באזור או בקרבתו כמו המכללה האקדמית להנדסה אורט ברואדה כרמיאל, המכללה האקדמית גליל מערבי, הטכניון ושקמונה (המכון לחקר ימים ואגמים בחיפה). האזור אף שופע בגופי טכנולוגיה ומדע המייצרים ידע, כגון חממת משגב לצידוד רפואי, פארק התעשייה תפן, רפא"ל, בית החולים גליל מערבי,

מו"פ אגודת הגליל בשפרעם לטכנולוגיות נאותות וגופים נוספים העוסקים באיכות הסביבה והחיים באזור. לדוגמה רשות נחל קישון – האחראית על הנעמן והמפגש בין הקישון לבין המפעלים שלגדותיו - כר לניסיונות לשיקום אקולוגי דרך תהליכי יצור חדשים ויעול של תהליכי יצור.

לא כל החממות יעסקו רק במדעים מכיוון שישנם צרכים השותפים לכל החממות עליהם צריך לענות. לשם כך יוקמו חממות שיעסקו בכלכלה, מימון, מנהל עסקים, הכשרת חברות הזנק, חדירה לשוק ורישום פטנטים אליהם יגיעו החממות האחרות ויקבלו מהם תמיכה וליווי. כך יתאפשר לחממות הלימודיות להפיק את מירב הרווחים מהמיזמים השונים, דבר שיאפשר להם לממן יותר פעילות של מתנדבים ולחבר יותר חלקים מהאוכלוסייה לחממה. חממה שתמכור, למשל, חשמל שהופק בטכנולוגיה נאותה לחברת החשמל תוכל להפנות את המשאבים למימון צעירים אחרי לימודים אקדמיים המדריכים בה ותלמד גם את תלמידיה

שיעור חשוב על הקשר בין עשייה לרווח. דבר זה ימנע מצב שבו החממות הופכות לבועות המנותקות מהמציאות בתעשייה שכולל את גם מרכיבים עסקיים ולא רק מדעיים.

מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

הערך המוסף ליזמי חממות הפיתוח החינוכיות—המשך

אפיק נוסף יכול להיות שילוב בין החממות הלימודיות והיזמים הטכנולוגיים והחברתיים לבין מיזמים נוספים שמעבר לתחום האקולוגי והסביבתי במטרה לענות על צרכים קהילתיים. לדוגמה, בעולם כיום צומחת הדרישה לשלב אנשים עם מוגבלויות בתהליך תכנון העזרים הטכנולוגיים בהם הם משתמשים ובתכנון תכניות שיקום והעצמה לאנשים עם מוגבלויות. חממות לימודיות בתחומי המדעים יוכלו לחבור לארגוני תמיכה באנשים עם מוגבלויות, כמו בית הגלגלים בבוסתן הגליל ומכינת כנפיים, ולפתח במשותף עזרים מותאמים יותר לצרכי אנשים עם מוגבלויות, להם ישנה דרישה עולמית גדולה, כגון תוכנות מיוחדות לעיוורים או כסאות מודולאריים לנכים, ובכך למעשה להיפתח לשווקים נוספים בעולם. ישנם ארגונים עולמיים העוסקים באיתור והפצה של טכנולוגיות נאותות בתחומי הבריאות והעזרים לאנשים עם מוגבלויות, כגון ארגון ה-PATH ליישום טכנולוגיות נאותות ברפואה, אשר ניתן יהיה לחברם למיזמים כאלו.

בנוסף יכולים היזמים למנף את יתרון הרב-תרבותיות ועירוב הלשונות כדי ליצור שיתופי ידע עם מדינות שונות בעולם כולל מדינות ערביות בהן ניתן לעשות מיפוי צרכים של מדינות עולם שלישי וכן ידע על אופן השיווק במדינות אלו.

הערך המוסף לתלמידים ולתלמידות

האשכול יחשוף את תלמידי ותלמידות האזור לחשיבות ולכדאיות השתלבותם בתחומי המדע, ההנדסה והתעשיות המתקדמות, יעלה בני נוער רבים על מסלול המוביל לבחירה במקצועות אלה בהמשך דרכם ויהווה תשתית להצלחתם הן במישור האישי, הן במישור הבית ספרי והן במישור הארצי. השינוי במוסדות החינוך יביא לחינוך טוב יותר שלא מסתפק רק בחתירה לתעודות בגרות וציונים, אלא כזה שנותן הצצה והבנה טובה יותר של הקשר בין הלימודים לבין הצלחה בעתיד. מוסד חינוכי שתהיה בו חממה שעובדת על מיזם סביבתי, שאף מכניסה רווחים ויוצרת קשרים בין התלמידים לבין גורמים נוספים בתעשייה ובקהילה תוכל לתת לתלמידים מוטיבציה מיוחדת להצלחה בלימודיהם תוך הקניית הבנה טובה יותר של משמעות ההשכלה אותה הם רוכשים. אלו שמתאימים להפוך למהנדסים ומדענים יקבלו את כל מגוון האפשרויות, התמיכה, והמשאבים ללא קשר למקום מגוריהם וללא הגבלה של הכשרה בתוך הקהילה ממנה הם באים. לאחרים הנמשכים לטכנולוגיה תוצע הכוונה למקצועות הצווארון הירוק, שהם מקצועות העתיד המהווים חלופה למקצועות הצווארון הכחול, ובדרך כלל אף כוללים הכנסה גבוהה יותר.

מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

הערך המוסף לקהילות - מכנה משותף לקהילות אזורית חדשה

הקמת האשכול מגדילה את הסיכוי לפיתוח של רעיונות שונים וחדשניים, מתוך הבנה של הצרכים השונים של כל תושבי האזור. הפיתוחים המשותפים דורשים התלכדות סביב העתיד של האזור או הצרכים של הקהילה האזורית הרב-גונית. אין מדובר ברב-קיום המבוסס אך ורק על היכרות הדדית של סיפורי הצדדים, אלא על עשייה ויצירה משותפת. כך קרה לדוגמה במיזם לניקוי נחל בית העמק, שבו יהודים וערבים מכליל ומשיח דנון חברו יחד. שותפות כזו דורשת הבנה, שהאזור כולו חולק במתנות ובמפגעים. נחל מזוהם לא יישאר מזוהם רק במקור אלא יזהם גם את האדמה והנחלים שדרכם הוא מגיע לים וגם את החוף. חממת פיתוח לימודית יכולה ליצור מיזם אזורי שבו לדוגמה, האזור ייחלץ לטובת נחל מסויים כדי לפתור את הזיהום שם - להביא לשם רעיונות חדשים וטכנולוגיות נאותות לטיפול במצב (לדוגמה: אצות שמזהות ומנקות מים מזוהמים כפי שמפתחים במכון לאבולוציה באוניברסיטת חיפה), להפעיל את הרעיונות והטכנולוגיות ולהעשיר בכך גם את תלמידי החממה, גם את מדעני המכון וגם את תושבי האזור.

חממה לימודית נוספת יכולה לעזור בפתרון בעיות ניהוליות הקשורות לזיהום הנחל או בקידום כלכלה מקומית, שתגרום לתושבי האזור לקנות שם מייצרנים מקומיים כדיי שלתושבים יהיה כסף לשלם ארנונה ולשפר את התשתיות שומרות הסביבה בישובם. כך מרוויחים הן היזם או המדען, שזוכה להפיץ את רעיונותיו ולנסות אותם בשטח, הן התלמידים שנחשפים למחקר של רעיונות ויישומים חדשים, הן הקהילות שזכות לעשייה משותפת והן האזור כולו שמרוויח אחריות משותפת של תושבי האזור ונחל נקי וטבע שממשיך למשוך אליו תיירים ותושבים.

אם האזור יגיע לליגה בין לאומית ברמת היישום של פתרונות חדשים בתחום הטכנולוגיות הנאותות והשמירה על הסביבה ועל איכות החיים, לדוגמה, הטמעת מודל ייחודי של קהילות מקיימת או מודל חדשני אחר מתחום מדעי החברה, כמו שהקיבוץ היה בעבר, אז חוקרים מכל העולם ירצו לבוא וללמוד אודותיו והקהילות המקיימת תיהפך אף למשאב נוסף שיקפיץ את האזור קדימה.

מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

הערך המוסף לקהילות - המשך

להבדיל מהקיבוץ של פעם, הקהילתיות שתיווצר מאשכול מהנדסי ומדעני העתיד היא מאפשרת ולא מחייבת. אם הורה ירצה לאפשר לילד שלו לצפות בטלוויזיה שעות בכל יום, הוא יכול, אבל הילד יכול גם להפוך לאיש אשכולות באמצעות מה שהאזור נותן לו. זה דורש מחויבות וולנטריות של חברי הקהילה לתת מעצמם - זמן, אנרגיות ויצירתיות.

הורים ממגוון קהילות האזור, ערבים ויהודים, שותפים היום לרצון לעודד את ילדיהם להצליח ברמה בינלאומית בתחומי המדע והטכנולוגיה. כשניגשים לנושא הרב-קיום והרב תרבותיות מההיבט ההיסטורי, ישנה התנגשות של נרטיבים ומגיעים לרוב למבוי סתום. אך לא כך הוא הדבר כאשר עוסקים במדע וטכנולוגיה, שהם עיסוק בעתיד ומבוססים על ערכים של יצירת מכנה משותף בין בני אדם - שיוויון - כי מדע לא מבחין בין עדות ודתות, צניעות - מתוך הסתכלות על הכוכבים ועל גודל היקום וכן הטלת הספק כדרך לקידום הידיעה, שהיא אימננטית בדרך החקר המדעית.

הערך המוסף בתחרות על משאבים ותמיכה ציבורית – הדגשת המצויינות במקום הפערים והפריפריאליות וייצור כוח אדם איכותי

אשכול זה יאפשר לשדר הרבה חום, פרגון ואהדה כלפי פנים - פרגון הדדי. בממשלה ובחברה הישראלית אוהבים הצלחות, לכן חשוב לשדר הצלחה בכל מחיר – הצלחה שמורכבת מהתמזגות בין האוכלוסיות השונות, סיפור של אוכלוסיה שמצליחה, שמפרגנת ושיש לה מה להציע. הסיפור של החממות למהנדסי ומדעני העתיד יכול לשדר הצלחה בתחום החינוך, הצלחה בתחום הטיפול במשאבי הטבע ופיתוח טכנולוגיות נאותות, הצלחה בתחום חקר החברה, המורשת וההיסטוריה. זהו סיפור עם מעוף שייטן לתושבים באזור גאוות יחידה. זהו אשכול שיבליט מודלים של הצלחה בכל התחומים - פרויקטים נבחרים של תלמידים, מתנדבים מן התעשייה, בתי"ס מצטיינים, חוקרים ומפתחים מעולים ושיתופי פעולה חוצי קהילות ואף בינלאומיים. תמורה נוספת לאזור יכולה להיות שימור צעירים בתחילת דרכם התעסוקתית באזור בעקבות שילובם בחממות הלימודיות ובשיתופי הפעולה המתקיימים בהן. צעיר בשנות ה-20 לחייו שסיים תואר יוכל ללכת להדריך בחממה שבה הוא למד בתיכון, וכך גם להרוויח כסף על פועלו בחממה וגם ליהנות מקישור ליזמים ומפעלים באזור התומכים בחממות, משאב שיאפשר לו להשתלב בתחומי התעסוקה אליהם הוכשר במשך שנים.

מהו הערך המוסף ליזמים, לתושבים ולאזור כולו?

החממות יאפשרו גם שילוב של אוכלוסיות מודרות ושוליות בחברה הישראלית. ניתן יהיה לכוון להכרה בהתנדבות בחממות כשירות לאומי, ובכך לקיים רציפות של הכשרה בקרב תלמידים באוכלוסיות אלו שיתחילו בתור תלמידים בחממות, יעשו בהן שירות לאומי, ילכו ללימודים אקדמיים בתחום ויחזרו לחממה כמדריכים מקצועיים. כמו כן ניתן יהיה לאפשר לעובדים מבוגרים, עובדים בסביבות גיל ה-40 שמאסו בעבודותיהם, לעשות הסבה מקצועית לעבודות הצווארון הירוק. ההכשרות יכולות להיות בתכניות ממוקדות במכללות האזור ובמוסדות השכלה גבוהה אחרים, כאשר השילוב אם החממות יאפשר להם לעשות התמחויות בתחומי ההכשרה שלהם ואולי אף השתלבות במיזם עסקי חדש שצמח מחממה כזו. ההסבה יכולה להקנות לעובדים אלו תחושת גאווה בשל ההשתתפות בתהליכים חדשים והחיבור לטכנולוגיות חדשניות שניתן ללמוד מהן, וגם לאפשר גישה לעבודה מכניסה יותר.

השילוב בין חלקים שונים של האוכלוסייה בתוך החממות, אם זה תלמידים, צעירים, מבוגרים אחרי הסבה או פנסיונרים, יאפשר מיפוי טוב יותר של הצרכים והמשאבים האנושיים שיש לאזור בתחומי המדעים הירוקים. מיפוי זה יקנה הבנה טובה יותר של הפוטנציאל התעסוקתי של האזור ושל הצרכים והמשאבים שעוד חסרים לאזור למימוש הפוטנציאל הטמון בו.

למה זה מושך?

זה מושך לגדל ילדים באזור שמשקיע כך בדור ההמשך. אפשר לחיות רחוק מהמרכז ועדיין לדעת שילדיך זוכים להזדמנויות הטובות ביותר, שיאפשרו להם להוציא מעצמם את המקסימום - גם בתרומה לחברה ולאנושות וגם בהתפתחות האישית שלהם וביכולתם בעתיד להשתלב בקדמת המדע וההנדסה. בחמש השנים האחרונות יש תוספת של 200 משפחות כל שנה במטה אשר, שציינו שלוש סיבות להגעתם: במקום הראשון - חינוך איכותי, במקום השני - טבע, נוף וטיפול בישובים ובמקום השלישי - הקהילה. אפשר מהנדסי ומדעני העתיד מאפשר חינוך איכותי וחדשני עבור כל תלמידי האזור - כל אחד בתחום המושך אותו ומתוך התמקדות במחקר ופיתוח לשימור הטבע ונוף, לטיפול הישובים וליצירת קהילתיות איכותית ותומכת. הפרויקטים של חממות הפיתוח הלימודיות יעסקו בכך דרך מגוון תחומי הנדסה וטכנולוגיות נאותות, פתרונות ירוקים וחברתיים חדשניים, שימור מבנים, מחקרים במדעי החברה ועוד. זוהי מערכת חינוכית שנותנת ליווי ותמיכה מלאים לדור ההמשך החל מהיותם תלמידים בחטיבות הביניים ובתיכונים, ממשיך בשירות לאומי שמשאיר אותם בתחום ההכשרה, ואחר כך בחיבור מחדש של בוגרי מוסדות ההשכלה הגבוהה למיזמי החממות - שם הם זוכים ליצור קשרים ולפתוח דלתות להזדמנויות תעסוקתיות באזור, וללמוד ולהכיר את סך המרכיבים הדרושים להצלחה כלכלית בהמשך דרכם.

זה מושך גם עסקים חדשים לצמוח. במקום כל כך יצירתי ופורה תארו לכם איך ישמעו שיחות הקפה - בין הורים, בין בני נוער לחוקרים, בין תעשיינים למדענים. מתוך השיחות, התערוכות, הסדנאות, הביקורים, התחרויות, הפרסומים והכתבות בעיתון על מה שבני נוער מגלים ומפתחים - משם מתגלים הניצנים למיזמים חדשים, לחברות ולהזדמנויות עסקיות, לפיתוח של תוכניות לימודים והכשרות, וליצירתם של עוד הזדמנויות עסקיות ותעסוקתיות עבור תושבי המקום.

חממות הפיתוח הלימודיות יכולות להשפיע על קהילות מקומיות, עסקים, חקלאים, רשויות מקומיות ואנשים פרטיים - מכל שכבות האוכלוסייה: מבוגרים, ילדים ונוער. חממת פיתוח לימודית שעוסקת באריזות מתכלות יכולה להשפיע על העסקים באזור ועל משפחות התלמידים שיישמו וישתמשו. חממת פיתוח לימודית בתחום כלכלה מקומית יכולה ליצור באזור שווקי סחר חליפין וניסויים בתחום הכלכלה המקומית בין קהילות שונות ולהשפיע על משפחות התלמידים לקנות מקומי. חממת פיתוח לימודית בתחום מים אפורים יכולה להשפיע על יישום הדבר בבתים באזור. חממת פיתוח לימודית בתחום החשמל הירוק יכולה לחבור ליזמים עסקיים ולהקים מתקן שאת החשמל שלו ימכרו לחברת חשמל.

למה זה מושך?

כוח המשיכה של הרעיון של החממות למהנדסי ומדעני העתיד יכול לגרום לאנשי האזור להרגיש שהם עושים משהו משמעותי עבורם ועבור הסביבה שלהם, אם דרך ההשתתפות בחלוציות חינוכית של חממות הפיתוח והמחקר לנוער ואם דרך השתתפות ביישום של טכנולוגיות נאותות באזור בהתאם לפרויקטים שהילדים מביאים הביתה להורים או לישוב. תחושת הנסיינות, החדשנות וההשתתפות היא גורם מושך עבור אנשים מהאזור ומחוצה לו – להיות מעורבים ולתרום מזמנם ומיכולותיהם למען חלוציות חינוכית שהיא גם חברתית-סביבתית.

השילוביות בין הקהילות והמגזרים ויישומן של טכנולוגיות נאותות דרכה יכולים להוות מוקד משיכה גם עבור מתנדבים מחו"ל. כמו שפעם באו "להתנדב בקיבוץ" לכמה חודשים כדי לחוות את החוויה הישראלית הערכית של ההתיישבות העובדת הסוציאליסטית – היום החוויה הערכית הזו היא חברה שבה מפתחים טכנולוגיות נאותות בצורה שיתופית מתוך קשר לחקלאות, לקהילות האזור השונות ולצרכים של הכלל והפרט תוך שמירה על הטבע ועל ערכים חברתיים. מעבר לכך, אם ההכשרות יעמדו בסטנדרט הבינ"ל בתחום ויווצרו שיתופי פעולה בין גופי ידע בינ"ל לבין החממות, ניתן יהיה למשוך לאזור סטודנטים מכל העולם המעוניינים להשתלב בתחום אשר מחפשים מסגרות הכשרה זולות יותר או ערכיות יותר מאלו הקיימות באירופה, או בארה"ב.

למה זה מתאים לנו?

בגליל המערבי יש את הטבע לשמור עליו ואת הנוער שיהיה השומר בשער—מהנדסי ומדעני העתיד, יהודים וערבים, תלמידות ותלמידים, חיים באזור שיש בו כל מה שצריך לשמור עליו—הים והנחלים, ההרים והכפרים, עתיקות ותרבויות, האויר והאדמה, החקלאות והצמחיה, הריפוי והמסורת. ילידם שגדלים בגליל המערבי וחיים בתוך פספס הטבע והתרבויות העשיר הזה יונקים גם ממורים ותעשיינים, חוקרים ומפתחים - עושר של ידע והוראה שנמצא באזור. אשכול מהנדסי ומדעני העתיד מפגיש ביניהם בדאגה משותפת לשימור הטבע והתרבויות של הגליל המערבי.

במרכז הארץ חולמים על הירוק של הגליל, בנגב מפתחים חשמל סולארי וחקלאות אך הכל כל כך מפוזר ומועט שם ואילו בגליל המערבי ישנו גם שפע של טבע וגם שפע של מוחות ומרכזי למידה, ביניהם אפשר לחבר וליצור קפיצת מדרגה אזורית. החדשנות של הגליל המערבי היא חדשנות הנובעת מהחיבורים: בין ערבים ליהודים, בין טבע לתעשייה, בין אלטרנטיבי לקונבנציונאלי, בין דתות לאמנות, בין הסטוריה לרובוטיקה. כאן יחלמו ביחד על שיטות חדשות למיחזור ולחקלאות, שיטות חדשות לרפואה ולקהילתיות, וצורות חיים עתידיות השומרות על הים, הנחלים והאדמה.

בגליל המערבי מתקיים זה מספר שנים גורם ייחודי נוסף - שיתוף פעולה אזורי בתחום עבודות החקר בפיסיקה בשם אחר"ת (אחוות חוקרים רב תרבותית), בהובלת משה רייך. בכל ב"ס המשתתף בתוכנית יש קבוצה אזורית שמפגישה בין תלמידים המבצעים עבודות חקר בתחום מסוים כמו אסטרונומיה. עד כה זכתה התכנית להישגים מרשימים - כשליש מכלל תלמידי ישראל הכותבים עבודת חקר בהיקף של 5 יחידות לימוד בתחום, מגיעים ממנה. במסגרת התכנית נוצר כבר גרעין של תשתית הנחיה תומכת הכוללת מורים, לבורנטים ופרופסורים מהטכניון המגיעים בהתנדבות.

לצד מוסדות חינוך חדשניים ומצטיינים ומורים מעולים יש עדיין בעיה במערכת החינוך באזור בישובים מסוימים ולכן יש צורך במערכת תומכת הוראה ולמידה, שתהיה אזורית ולא לישוב או לקהילה מסוימת. הכשרת מורים דרך קבוצות עמיתים או באמצעות מומחים נוספים שיהיו שייכים לאשכול יכולה להיות העורף והתמיכה של המורים בכל האזור.

למה זה מתאים לנו?

אחוות חוקרים רב תרבותית יכולה להתפשט על פני כל הגליל המערבי. זה יתאפשר אם כל ישוב, בית ספר, עיר, קיבוץ, יקימו מעבדת מחקר ופיתוח אחת – בנושא ייחודי לה: השבת מים בעברון, מדעי הים בקרית חינוך אורט עכו, הפקת חשמל מגפת זיתים בג'וליס, חשמל סולארי וסחר בינלאומי בגזי חממה בבי"ס סולם צור בגשר הזיו, כלכלה מקומית ברגבה, רובוטיקה במשגב, אסטרונומיה בכברי, אריזות ומוצרים מתכלים בכפר מסריק, ציוד רפואי בנהרייה, פיתוח טכנולוגיות לאנשים עם מוגבלויות בשלומי ועוד ועוד.

הגליל המערבי משמש חזית קדמית לטכנולוגיות סביבתיות ובייחוד טיהור שפכים - כאן אפשר ללמוד את הידע התיאורטי והמעשי הקיים בתחום וליישם את זה מייד אחר כך בשדה. זהו אזור המים המושבים (מי קולחין) לחקלאות וניתן לקדם בו את המהפכה הירוקה בחקלאות (הפחתת השימוש בחומרי הדברה, קידום שיטות עיבוד קרקע משמרות, הגברת השימוש במי קולחין תוך יעול השימוש במים ושמירה על שטחים פתוחים).

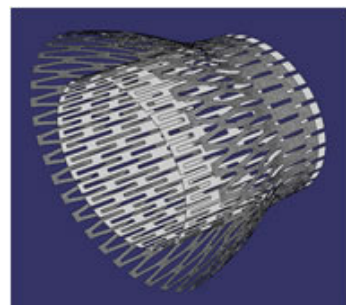
באזור ישנן גם בעיות סביבתיות רבות כגון בעיית האסבסט, תעשייה מזהמת והצורך לשמור את הגליל כריאה הירוקה של ישראל. חלק מבעיות אלו כבר הובילו ליצירה של פתרונות יצירתיים ומובילים מסוגם בעולם, כגון פארק התעשייה הירוק של תפן והפיכת בית החולים גליל מערבי לבית חולים ירוק, המקפיד לשמור על פגיעה נמוכה ככל האפשר בסביבה. ביישובים ובכפרים הערביים באזור קיים הן הצורך והן פוטנציאל המענה בתחום התאמת טכנולוגיות נאותות לצורך תשתיות לטיפול בפסולת, טיפול בשפכים, יצירת שטחים ציבוריים וגינות, יצירת חלופות בשל היעדר תחבורה ציבורית ועוד.

במכללה האקדמית אורט בראודה בכרמיאל, ב'מרכז מו"פ אזורי אגודת הגליל" בשפרעם ובמכללה האקדמית גליל מערבי עוסקים כבר במחקר ולמידה בחיפוש אחר פתרונות לבעיות סביבתיות ואחרות תוך התייחסות לאספקטים אקולוגיים, חברתיים, תרבותיים, חקלאיים ותעסוקתיים הייחודיים לאזור הגליל. יישום של טכנולוגיות נאותות קיים גם בכליל ובישובים נוספים, בבתי ספר (סולם צור שבו מודל חדשני להפיכת בית הספר לסולארי) וכן חברות העוסקות בטכנולוגיות נאותות, כגון ימאתון טפקו בכרמיאל, המתמחה בפיתוח וייצור כימיקלים לשימור אנרגיה ואיכות הסביבה וחברת אקוטופ יישומים טכנולוגיים (EAT) בכרמיאל העוסקת במתן פתרונות בנושאי זיהום הסביבה וחיסכון באנרגיה.

למה זה מתאים לנו?

אך הכוונה היא לא רק לעסוק בטכנולוגיות נאותות אלא במדע ובהנדסה במובן הרחב יותר, כי מדע והנדסה הם כיום האמצעי הנגיש ביותר כדי לצמצם את הפער הגדול בין כפר ערבי לישוב יהודי. כיום ניתן לזהות מגמה בה הורים ערביים רבים מעודדים את ילדיהם לתחומי ההנדסה והמדעים מתוך הבנה שאלו הם תחומי העתיד. כל מדעני ויזמי ההי טק מהעולם מדברים את אותה שפה - שפת המדע, שאינה מבחינה בין יהודי, מוסלמי או נוצרי. בחברה רב גונית שבה רוצים לתת קיום לאמנים ולמחנכים חשוב לפתח את מהנדסי ומדעני העתיד, כי גם לאיש החינוך כדאי שתהיה בת זוג מהנדסת.

הנדסה רפואית לדוגמה – זהו תחום שבו לגליל המערבי יש יתרון יחסי – מוסדות הכשרה ומחקר וכן תעשייה וחברות הזנק, המפתחות מוצרים חדשניים (בחממת משגב, שהנדסה רפואית היא התחום הראשי שלה). חממות לימודיות בתחום הנדסה רפואית פותחות עולם חדש לגמרי, עולם המשלב בין חזית הטכנולוגיה המודרנית למחקר רפואי מתקדם. הנדסה רפואית היא תחום חדש יחסית, המנסה לספק לרופאים את האמצעים הטכניים לאבחן ולטפל בבעיות רפואיות בקלות וביעילות. זהו תחום מרתק הרוותח את המדעים מדויקים, המחשבים ועקרונות ההנדסה לטובת הרפואה המודרנית במטרה לשנות לחלוטין את עולם הרפואה, ולספק לרופאים את הכלים הטכנולוגיים להתגבר על הקשיים הרבים בהם הם נתקלים במהלך עבודתם. זהו תחום הכולל את תחומי הפיזיקה, הביולוגיה, מדעי המחשב, הפיזיולוגיה וההנדסה. כאן ניתן לראות את השילוב בין אנשי החינוך בתחומים הללו לבין בית החולים גליל מערבי, המכללה האקדמית אורט ברואדה כרמיאל, שבה קיימות מסגרות הכשרה ואנשי הכשרה בתחום וכן עשרות החברות בתחום הקיימות באזור.

למה זה מתאים לנו?

זהו תחום שגם בו מפתחים טכנולוגיות נאותות שהן פשוטות, זולות ונוחות יותר עבור החולים. לדוגמה, בחממת משגב מפתחים מערכת אלחוטית מושתלת לגילוי ומעקב אחר סרטן שלפוחית השתן. כיום מעקב זה, המבוצע אחת לכ- 3 חדשים, כולל ביצוע ציסטוסקופיה, תהליך פולשני ומכאיב לחולה הדורש הרדמה, ציוד יקר, חדר ניתוח וכמו כן חושף את המטופל לסיכונים משמעותיים. מערכת המעקב המפותחת בחממת משגב תציע מעקב פשוט, זול ונוח לחולה ולמטפל וצפויה לשפר את יכולת המעקב והגילוי המוקדם של המחלה.

כדי לקדם טכנולוגיות נאותות ברפואה ובכל תחום אחר שהאדם זקוק לו (בניה ומוצרים ביתיים, חקלאות ומזון, תחבורה ומגוון שרותים) יש לשלב בין מדעי החברה (להבנת הצרכים של אוכלוסיות שונות) לבין המדעים המדויקים וההנדסה, שילוב, שמתאים לגליל המערבי, בהיותו מספיק קרוב למרכז כדי לחוש אותו וגם מספיק רחוק כדי לא להיות שבעים מידי. הגיוון שיש פה הוא יתרון יחסי כי אם נרתום אותו כדי להיות מובילים בפתרונות חדשניים יש לאזור את היכולות להיות מתסיס באופן מתמיד למרכז.

זו לא דיכוטומיה בין שורשיות למודרניות אלא חממה למדעני ומהנדסי העתיד - לתסיסה שעוד לא מיצינו. מדע והנדסה לא יכולים לנבוע מקבעון אלא מחייבים אופני חשיבה שונים וזיהוי צרכים שונים. כך התפתחו דברים חדשניים באזור בתחום של יצירת חוסן חברתי - היכולת למנף אנשים היודעים להגיב בזמן חרום, מודולות שהתפתחו בביה"ח גליל מערבי, ובמוקדי החרום במטה אשר ובעכו שכבר מחקים אותם במקומות אחרים בארץ. התסיסה המחשבתית באזור היא שאיפשרה זאת ואשכול מהנדסי ומדעני העתיד ימנף תסיסה מחשבתית זו למגוון תחומים ושילובים חדשים אפשריים בין ארגונים שונים ומוחות שונים באזור ולא פחות חשוב מכך בין מוחות המבוגרים לבין מוחות הצעירים.

מהם האתגרים ?

אשכול מהנדסי ומדעני העתיד ישים לעצמו כיעד **להגיע לליגה בין לאומית ברמת היישום של פתרונות חדשים בתחום הטכנולוגיות הנאותות, והשמירה על הסביבה ועל איכות החיים**. לשם כך יהיה צורך להתמודד עם שורה של אתגרים:

לרתום את אנשי החינוך, האקדמיה, המחקר והפיתוח, הפנסיונרים והמתנדבים מחו"ל.

מיזמים כמו זה של משה רייך הם מבורכים אך מעטים. יש לנסות ולזהות היכן ישנם עוד יזמים ומיזמים בעלי פוטנציאל למינוף האזור כולו, ולנסות לערב כמה שיותר גורמים בעלי ידע ונכונות במיזמים. זה כולל יצירת הגיון מערכתי, ערכי ועסקי שימשוך חוקרים ומרצים מהאקדמיה שיכולים למצוא תועלת למחקריהם בחממות הלימודיות, מתנדבים מחו"ל שרואים באזור אפשרות לעבור הכשרה במחירים מוזלים יותר ובסביבה מעניינת יותר, ופנסיונרים בעלי ידע מהטכניון כאלה שעברו לאזור מת"א ומירושלים שמתנדבים כיוממים בעלי עניין בפיתוח האזור.

לעודד השתתפות של אנשים שאנו רוצים בהם מהתעשייה – היבט נוסף של תמיכה בפרויקט החממות צריך להגיע מכיוונם של אנשי וגופי התעשייה, אותם יש לרתום כך שיאמצו את חממות המחקר והפיתוח הלימודיות. האתגר כאן הוא מציאת גורם המשיכה שיביא את המפעלים והיזמים הטכנולוגיים הכבדים יותר באזור לתמיכה בפרויקט, שיהיה בו גם הגיון ערכי וגם הגיון עסקי. המטרה היא לגרום לגורמים אלו להבין כי צמיחה של חממות המחקר והפיתוח הלימודיות יכולה לספק להם גם עובדים מיומנים ומקומיים, ולכן נאמנים יותר למפעל המקומי, וגם תקדם את האזור כולו כאזור של תעשייה ירוקה.

לפתח את מסגרות ההכשרה לעובדי הצווארון הירוק – המרכיב הכי חשוב בהכשרה של עובדי צווארון ירוק הוא חינוך. החממות יצטרכו להציג מה הם הנושאים אותם יש להרחיב בתכנית הלימודים בכדי לתת לתלמידים את התשתית המתאימה ביותר להכנתם לקראת מקצועות אלו בעתיד. מעבר להכשרת התלמידים, יהיה צורך ליצור תכניות הסבה מרוכזות לעובדים מבוגרים יותר שרוצים לפנות למקצועות הצווארון הירוק, וליצור שיתוף פעולה בין תכניות הסבה ובין החממות. בנושא זה צריך לבחון כיצד ניתן להביא לפרויקט מקורות מימון ממשלתיים. ניתן גם לפנות למקורות מימון מארגונים ושחקנים בינ"ל אחרים, כגון מלגות של האיחוד האירופי או של ארגון האנרגיה הבינ"ל (IEA), להם יש אינטרס לתמוך בפיתוחה של תעשייה ירוקה במדינות שותפות, במיוחד כאשר מעורבים בפרויקט גם ערבים וגם יהודים.

מהם האתגרים ?

יידוא של חלוקת הזדמנויות שוויונית בקרב התלמידים – צריך להיזהר בעת יישום פרויקט החממות הלימודיות שלא נוצר מצב שבו מרחיבים את הפערים בין התלמידים הטובים ובעלי האמצעים לאלו החלשים יותר או שהמערכת זנחה. על כן יש לדאוג לכך שההזדמנויות הניתנות בחממות תהיינה נגישות לכולם. יחד עם זאת אסור להקצין לכיוון השני ולפספס הזדמנויות לקידום ממשי של החממות. דוגמאות לשיטות פעולה אפשריות הן בניית תכנית בה כל תלמיד זוכה להשתתף בחממה למשך שנה ואחר כך מפנה את מקומו לתלמיד הבא, או תכניות בהן תלמידים חלשים יותר משתתפים בתהליך הייצור אך עדיין שותפים בתהליכים נוספים בחממה שחושפים אותם לרבדים נוספים של התחום.

איפסור מנהלי וביורוקרטי – חלק מהקשיים הצפויים של הפרויקט הם קשיים ארגוניים וקונקרטיים. לשם פתרוןם צריך להקים מנגנונים שילוו את פעילות החממות ויטפלו בנושאים כביכול טריוויאליים העלולים להכשיל את הפרויקט. דוגמאות למרכיבים אפשריים באתגר זה הם מציאת פתרונות תחבורה עבור התלמידים, כיוון שאין כיום תחבורה ציבורית שתאפשר לכל תלמידה ותלמיד החיים באזור ובעיקר בכפרים המרוחקים להגיע אל כל אותן חממות פיתוח חינוכיות. כמו כן יש צורך לתת לחממות תמיכה ביורוקרטית מול מוסדות ומשרדים ממשלתיים – הוצאת טפסים, סידורי מס, רישומים משפטיים וכדומה. אלמנט נוסף הוא קידום עסקי של החממות כך שיאפשר להן להיות כמה שפחות תלויות במשאבים חיצוניים ולהשתמש ככל האפשר בהכנסות ממיזמים עסקיים. יש להניח כי במורד הדרך יזוהו בעיות נוספות עליהן יהיה צורך לענות.

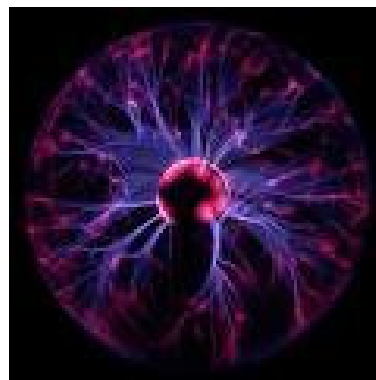

תחומי הפעילות באשכול מהנדסי ומדעני העתיד

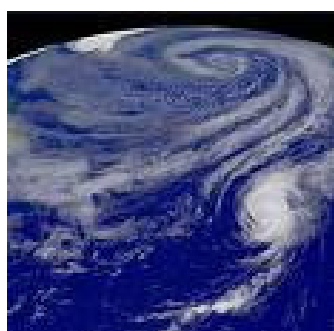
טכנולוגיות סביבה

פיזיקה ומתמטיקה

מדעי הים וכדור הארץ

מדעי החברה והיסטוריה

ביו-טכנולוגיה ורפואה

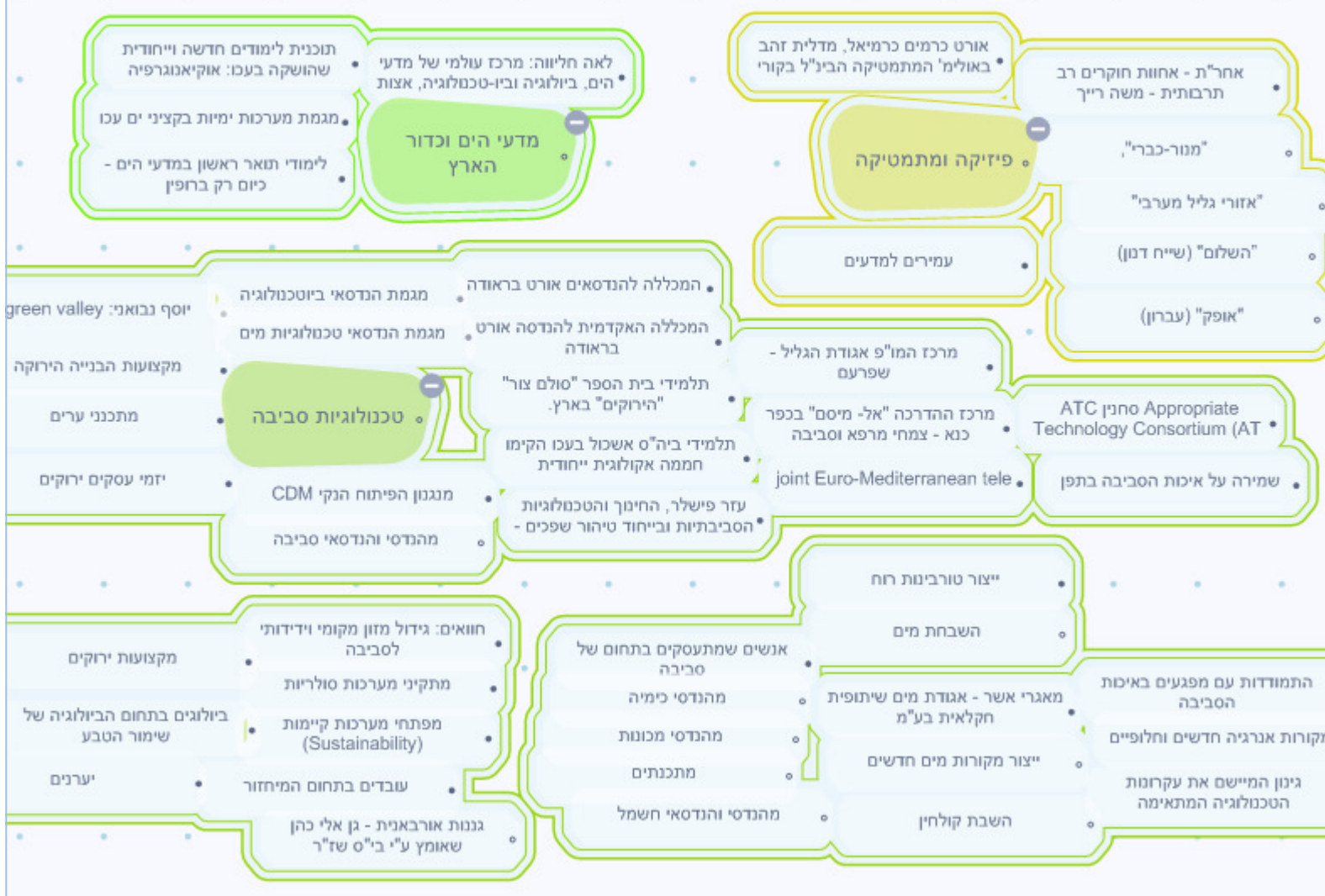

הנדסה ומחשבים

פירוט תחומים ומיזמים באשכול מהנדסי ומדעני העתיד

מיזמים ותחומי פעילות באשכול מהנדסי ומדעני העתיד

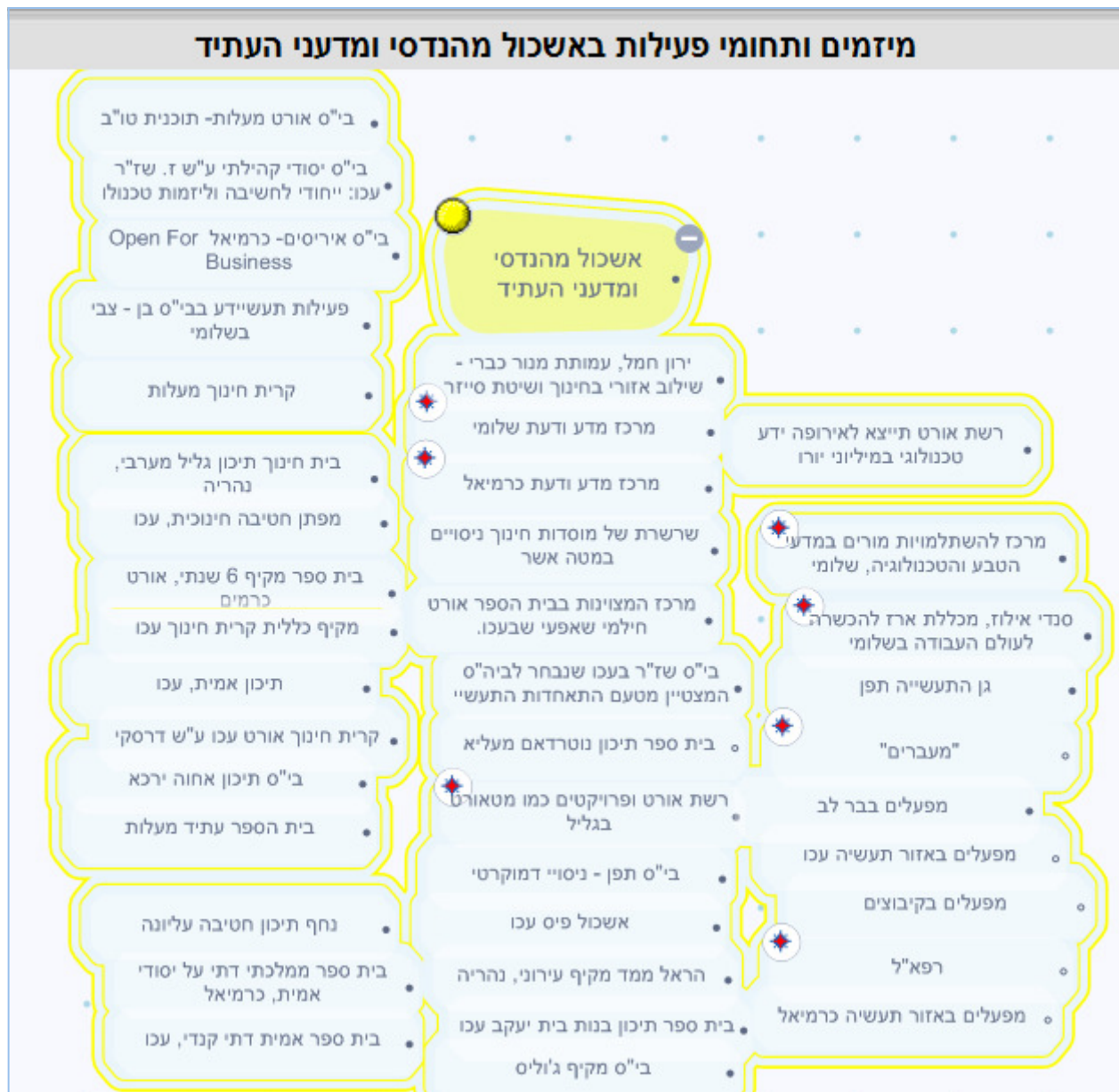

פירוט תחומים ומיזמים באשכול מהנדסי ומדעני העתיד

מיזמים ותחומי פעילות באשכול מהנדסי ומדעני העתיד

פירוט תחומים ומיזמים באשכול מהנדסי ומדעני העתיד

העשרה והשראה

הכשרת עובדי צווארון ירוק

זהו מגזר ההולך ומתהווה של עובדי כפיים בתחומים המשפרים ישירות את איכות החיים, על ידי אספקת מוצרים או שירותים. עבודות כאלו קיימות בעיקר בתחומי הבנייה הירוקה, חסכון אנרגטי, ייצור מזון בר-קיימא וגם ניקוי רחובות ותיקון אופניים. לכאורה ניתן היה לחשוב שמדובר ב"כסף קטן", אבל כאשר המגזר הסביבתי בארה"ב מתקרב למחזור עסקי של מיליארדי דולרים בשנה וזה בישראל הולך בעקבותיו. הביקוש למוצרים ושירותים ידידותיים לסביבה עולה כל הזמן, וכך עובדי הצווארון הירוק הופכים להיות כוח כלכלי משמעותי.

אך בעוד שהביקוש עולה, מחקר שנערך בקליפורניה מצא כי רוב החברות ה"ירוקות" אינן ערוכות להשיג כוח עבודה מתאים שיענה על העלייה בביקוש. 86 אחוז מבעלי העסקים הסביבתיים העידו שהעסק שלהם גדל בשנה האחרונה, אך 73 אחוז הצהירו שהם נתקלים במחסור בעובדים מיומנים.

המחקר מצא כי עבודות "הצווארון הירוק" יכולות לספק משרות באיכות גבוהה יחסית, משכורות קבועות, תנאים סוציאליים, עבודה בעלת משמעות, תרומה לקהילה והזדמנות להתקדם. אולם עדיין יש מקום לשיפור באופן ההעסקה של עובדי המעמד החדש. כך למשל נמצא כי תעשיית החקלאות האורגנית בארה"ב לא בהכרח מציעה העסקה הוגנת, אלא מנצלת את העובדים בהציעה משרות חלקיות, זמניות ומונעת זכויות והתארגנות עובדים. מסקנת המחקר היא כי בעזרת הכוונה, תמריצים להעסקת מאותגרי עבודה והשתתפות בתכניות הכשרת העובדים, יכולות עבודות

"הצווארון הירוק" להפוך לאסטרטגיה למתן הזדמנות לאנשים בעלי הכנסה נמוכה, שמתקשים להיכנס לשוק העבודה.

העשרה והשראה

הכשרת עובדי צווארון ירוק

המחקרים מצביעים גם על דרכים נוספות, שאינן כרוכות בעלות ישירה, לעידוד העסקה ירוקה של מאותגרי עבודה: הקצאת שטחים ייעודיים לתעשייה

הירוקה הזעירה, חקיקת תקנות המחייבות התנהלות ירוקה, פישוט הליכי רישוי לעסקים ירוקים, רכישת מוצרים מקומיים ועוד. במקביל יש להבטיח חוזי העסקה לטווח ארוך, רמת שכר נאותה ואפשרות להתאגדות מקצועית.

Texas Green Jobs Guidebook

In this challenging economy, Texans are looking for rewarding careers that can put them on the path toward financial stability. However, many are unfamiliar with the opportunities offered by the growing green economy.

This Guidebook aims to provide people with a tool for joining or learning more about this burgeoning industry. Texas is the number one producer of wind energy in the country, and also possesses resources for opportunities in other renewable and energy efficiency sectors.

Our state is home to many clean energy and green technology companies. Many of the jobs profiled in this Guidebook are in traditional employment sectors, such as manufacturing, installation, fabrication and operations, but new opportunities for adding a green layer to these types of jobs are emerging. For example, electricians can use their skills to install solar photovoltaic panels and machinists can use their knowledge to manufacture wind turbine components. New opportunities also exist in both urban and rural settings within sectors such as green building, renewable energy, energy efficiency audits, power plant operations, facilities management, and farm and ranch management.

These jobs pay workers living wages, grant them access to safe and healthy working conditions, and provide opportunities for advancement.

Most of these careers, such as wind turbine installation and maintenance and energy audits, cannot be outsourced overseas. They provide an opportunity to build a strong, long-lasting foundation for Texas workers, now and into the future. These jobs are available or will become available throughout the state of Texas.

Some areas may specialize in a particular industry, such as wind energy in West Texas and solar energy in Austin, but opportunities abound in every region. This Guidebook is designed to be a resource for job seekers, students, guidance counselors, career advisors, policy makers and anyone else interested in learning about the tremendous potential of the existing and growing green jobs marketplace in Texas.

This Guidebook features an expansive listing of green jobs throughout the Texas economy that includes job descriptions, salary information, minimum education requirements, potential certifications, employer types, job market growth potential, and much more. This list is by no means comprehensive. The very nature of the clean energy economy is that it is dynamic, and new opportunities will continue to present themselves. Information for these job profiles was primarily compiled from job search websites, organizational websites, industry contacts, the “Green Jobs Guidebook,” (California) authored by Environmental Defense Fund with the Ella Baker Center for Human Rights and “Careers for Colorado’s New Energy Economy,” authored by Environmental Defense Fund with the Colorado Governor’s Energy Office.

“Indiana lands \$6M green jobs” “Indiana state officials will use a \$6 million federal grant to set up a retraining program for up to 2,200 idled industrial workers and others for new jobs in green industries. The U.S. Department of Labor announced Wednesday that it had awarded the grant to Indiana’s Department of Workforce Development. The state agency will use the money later this year to create the program, provide tuition payments and form a new initiative to be called the Indiana Advanced Energy Training Center, said Marc Lotter, spokesman for the department.”

From “Green.Indy”, at: <http://green.indy.com/posts/indiana-lands-6m-green-jobs-grant>

“Green Jobs Opportunities” In June (2008), a report entitled [Job Opportunities for the Green Economy](#) was released. This report includes employment and wage data in 12 states for jobs related to the following green sectors - building retrofitting, mass transit, fuel-efficient automobiles, wind power, solar power, and cellulosic biomass fuels. The specific jobs examined in each sector are:

Building Retrofitting - Electricians, Heating/Air Conditioning Installers, Carpenters, Construction Equipment Operators, Roofers, Insulation Workers, Carpenter Helpers, Industrial Truck Drivers, Construction Managers, Building Inspectors

Mass Transit - Civil Engineers, Rail Track Layers, Electricians, Welders, Metal Fabricators, Engine Assemblers, Production Helpers, Bus Drivers, First-Line Transportation Supervisors, Dispatchers

Energy-Efficient Automobiles - Computer Software Engineers, Electrical Engineers, Engineering Technicians, Welders, Transportation Equipment Painters, Metal Fabricators, Computer-Controlled Machine Operators, Engine Assemblers, Production Helpers, Operations Managers

Wind Power - Environmental Engineers, Iron and Steel Workers, Millwrights, Sheet Metal Workers, Machinists, Electrical Equipment Assemblers, Construction Equipment Operators, Industrial Truck Drivers, Industrial Production Managers, First-Line Production Supervisors

Solar Power - Electrical Engineers, Electricians, Industrial Machinery Mechanics, Welders, Metal Fabricators, Electrical Equipment Assemblers, Construction Equipment Operators, Installation Helpers, Laborers, Construction Managers

Cellulosic Biofuels - Chemical Engineers, Chemists, Chemical Equipment Operators, Chemical Technicians, Mixing and Blending Machine Operators, Agricultural Workers, Industrial Truck Drivers, Farm Product, Purchasers, Agricultural and Forestry Supervisors, Agricultural Inspectors

State-specific data is presented for Florida, Indiana, Minnesota, Missouri, Nebraska, New York, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Tennessee, Virginia, and Wisconsin.

From “GreenCollarBlog” at: <http://www.greencollarblog.org/2008/07/job-opportuniti.html>

העשרה והשראה

”רשת אורט תייצא ידע טכנולוגי במיליוני יורו”
רשת אורט חתמה על הסכמים ליצוא ידע טכנולוגי במיליוני יורו עם האיחוד האירופי, כך נודע ל"כלכליסט". הרשת גם נמצאת במשא ומתן מתקדם על שני הסכמים נוספים עם האיחוד שצפויים להבטיח לרשת הכנסות של מיליוני יורו בשנים הקרובות. "הרשת הציבה לעצמה מטרה, לייצא ב-10 מיליון דולר בשנה בתוך שלוש שנים", אומר צבי פלג, מנכ"ל רשת אורט. יצוא הידע של אורט כולל פעילויות של פתיחת מגמות בבתי ספר, הכשרת צוותי מורים ומדריכים, הקמת מעבדות טכנולוגיות, הקמת אתרי אינטרנט ייעודיים ועוד.

"כיום אנחנו מסוגלים לייצא ידע טכנולוגי בתחומים רבים: ביוטכנולוגיה, אופטיקה, ננוטכנולוגיה, תקשורת ועוד. אנו רואים חשיבות רבה בהאדרת שמה של ישראל בעולם, אבל חשוב לנו שיהיה רווח כלכלי בפעילות היצוא שלנו", אומר פלג. "ישראל יכולה להפוך למעצמת יצוא של ידע", הוא טוען.

במרכז הראשון שבו זכתה אורט היא משמשת כמנהלת קונסורציום של חברות משבע מדינות שונות. "התמודדנו מול שורה של תאגידיים אחרים. זכינו במרכז לאחר שהציון שקיבלנו היה אחד הגבוהים שהתקבל אי פעם לקונסורציום", אומר ד"ר אלי אייזנברג, סמנכ"ל בכיר וראש מינהל פיתוח באורט. במסגרת המרכז תספק אורט לכ-20 מדינות באיחוד האירופי ידע וכלים להבנת נושא הננוטכנולוגיה. "אנחנו מביאים עכשיו את הידע הזה בתשע שפות שונות ל-30 אלף תלמידים באיחוד האירופי", אומר אייזנברג.

פעילות יצוא נוספת של הרשת מתמקדת בארצות הברית. "אנחנו עומדים לחתום עם רשת של 120 בתי ספר אמריקאיים על פרויקט כולל שבמסגרתו נקים שם מערכי ידע טכנולוגי. בתי הספר היהודיים בארצות הברית הבינו שאם הם רוצים למשוך תלמידים איכותיים, הם חייבים להציע להם גם מערכי שיעור בתחומים טכנולוגיים מתקדמים ולא רק ידע עיוני", אומר פלג. צפי ההכנסה מהפעילות בארצות הברית עומד על כ-3 מיליון דולר בשנה, להערכת אייזנברג.

רשת אורט מנהלת במקביל גם מגעים להקמת מכללה טכנולוגית בצ'ילה. כמו כן נפגשו לאחרונה מנהלי אורט עם תשעה שגרירים של מדינות אפריקאיות שהביעו עניין רב באפשרות להקים מחלקות בבתי הספר במדינותיהם.

מתוך כלכליסט, ב: <http://www.calcalist.co.il/local/articles/0,7340,L-3403418,00.html>

העשרה והשראה

אורט בראודה מכשירה מהנדסים ירוקים

מכללת אורט בראודה בכרמיאל, מכשירה למגוון מקצועות הנדסיים העוסקים בתחום הסביבה במובנה הרחב. שלוש דוגמאות רלוונטיות הן מגמת טכנולוגיות המים, ביוטכנולוגיה בתחום הסביבה, וביוטכנולוגיה בתחום המזון.

מגמת הנדסאי טכנולוגיות מים

משק המים בישראל סובל מגרעון מצטבר של מים שפירים, הגדל מדי שנה עקב הפער בין ההיצע לביקוש. שאיבת יתר לאורך זמן הגורמת להמלחת המים ולהפיכתם ללא ראויים לשתיה, שנות בצורת רצופות וזיהום מי התהום, גורמים להידלדלות מקורות המים. במסגרת הלימודים נלמדים מקצועות ליבה כגון: הידראוליקה, מכניקת נוזלים, חשמל ובקרה, המהווים בסיס ללימודים הספציפיים בתחומי: משאבות, טיהור מים, טיפול ואספקת מים,

טיפול במי שפכים, טיפול בבוצה, כלכלת מים ועוד, לצד מקצועות עיוניים ומעבדתיים בתחום הכימיה והמיקרוביולוגיה הקשורים באיכות המים לצד מקצועות יסוד כגון מתמטיקה, פיסיקה ואנגלית טכנית. הלימודים במגמת הנדסאי טכנולוגיות מים מכינים את הסטודנטים לעסוק בתחומי המים השונים כדי שיוכלו להשתלב בעבודה במכוני טיהור, בחברת 'מקורות', בפרויקטים הנדסיים בנושאי מים, בעיריות, במועצות מקומיות ובמפעלים רבים. תחומים אלו נדרשים מאוד בימים אלו לאור בעיות המים הרבות בארץ.

העשרה והשראה

אורט בראודה מכשירה מהנדסים ירוקים

הנדסאי ביוטכנולוגיה בתחום הסביבה

בין הפרויקטים של הסטודנטים ניתן למצוא גידול ופוטוסינתזה של אצה ימית בתגובה לעוצמת אור וריכוז הפחמן הדו-חמצני, השוואת שיטות קלסיות וחדשניות למדידת אצות, השפעת סוג המצע הקבוע במילוי של אגנים ירוקים על קצב טיהור השפכים, הרחקת תרכובות חנקן משפכים, השפעת שריפת שטח של

סירה קוצנית על הצומח והקרקע, השפעת מזהמים מזבל פרות על איכות מי השתיה ותפקוד צמח החטה, אפיון הרכב שפכים מתהליך סינתזה של חומר אנרגטי (בשיתוף עם רפא"ל), טיפול בשפכי הייצור של מפעל טק-ג'ט בתפן, איפיון זן החידק שנמצא בכנרת, מיפוי וניטור זרמי שפכים במחלבה (בשיתוף עם שטראוס), והשוואת השפעת 2 דיספרסנטים מפרקי נפט על אספקטים פיסיוולוגיים וגנומיים באלמוג שיחן שכיח (המכון לחקר ימים ואגמים, חיפה).

הנדסאי ביוטכנולוגיה בתחום המזון

סטודנטים במסלול ערכו פרויקטים בנושאים הבאים:

- בדיקת מרקם של סלטים (במשיר) SMS עם שטראוס)
- בדיקה של פרמטרי איכות בפירות קפואים (עם שטראוס)
- תכולת ליקופן באבקות עגבניות (עם מפעל צ'אם, מירון)
- השפעת תנאי תסיסה שונים על סוגי שמרי יין שונים (עם יקב דלתון)
- בדיקת איכות שמן זית על פי מדדים שונים (עם מינהל המחקר החקלאי, נווה-יער)

העשרה והשראה

טכנולוגיות נאותות

עמותת לינק - פרויקט מיחזור שמן הבישול הביתי בנצרת

עד היום ניתן לומר שנסיונות מחזור שמן הבישול בקרב משקי הבית בארץ ובעולם הסתיימו בכישלון. אך בשל נסיונינו והצלחתנו הרבה בפרויקט מחזור השמן התעשייתי (שמן רכבים), החלטנו ללכת על האתגר. הפרוייקט התחיל את צעדיו הראשונים, בשכונת "אל-כרום" בנצרת בחודש ינואר 2009. השכונה היא שכונה תלולה והררית, בתים פרטיים ובניינים בני 4 - 5 קומות. המצב הסוצו-אקונומי של האוכלוסיה הוא בינוני

– נמוך, רוב המשפחות הן משפחות מרובות ילדים. כידוע משפחות במצב סוצואקונומי מסוג זה משתמשות הרבה בשמן בישול למטרת טיגון. עד כה הצלחנו להגיע לכ 100 משפחות, ש 60% מהם אוספים כיום את שמן הבישול למטרת מיחזור. משמן הבישול ניתן להפיק ביודיזל (דלק ירוק) שמשמש להנעת מכוניות, מזון לחיות מחמד, הפעלת הסקות חימום מרכזיות בבתים, הפעלת מכונות וגנראטורים.

הפקת חשמל מגפת זיתים

בימים אלו הולך ונבנה מתקן ניסויי לייצור חשמל מגפת זיתים סמוך לבית בד גדול בכפר ג'וליס שבגליל המערבי. את המתקן המתוכנן לייצר חשמל בהקף של 30 קוט"ש פיתחה חברת ההזנק ג'נובה, בוגרת חממת משגב. בניית המתקן דווקא באזור זה היא בשל היותו נופל בחבל נחלת אשר שהתברך בעצי זית רבים.

ג'נובה, שהוקמה בשנת 2004 על-ידי ד"ר יורי ולדיסלבסקי בחממת משגב, פיתחה מתקן להפקת אנרגיה מביומסה (פסולת אורגנית). בשנת 2006 השלימה החברה פיתוח טכנולוגי של מחולל המאפשר ייצור גז טבעי מגפת זיתים (הפסולת הנוותרת לאחר הפקת השמן) או כל פסולת אורגנית אחרת. בתהליך זה מוכנסת פסולת אורגנית אל תוך המחולל ועוברת תהליך שבסופו מתקבל גז ידידותי לסביבה. עם הגז שנוצר אפשר להניע טורבינות לייצור 200-500 קוט"ש.

רשימת היזמים שהשתתפו במפגשי 'קפיצת המדרגה בגליל המערבי'

1. חלי ממן - בעלת חברה לקבוצות תמיכה להרזיה.
2. יריב פוטר - חבר גרעין אומץ עכו.
3. אלברט לוי - יזם ומנהל 'עכונט' - פורטל העיר עכו.
4. איה קיפרשלק - מנהלת לשכת מנהל ביה"ח נהריה וחברה בצוות רפואה של שותפות 2000 גליל מע'.
5. פני סלמה - בעל מתחמי הצימרים 'פנחס וגסטון' בלימן ובשבי ציון ושותף בחברת קייטרינג באזור.
6. רוני רונן - אדריכלית ובעלי 'הבית באבירים', מתחם אירוח שמרכיב נישה יחד עם 'פנחס וגסטון'.
7. טל רונן - אדריכל ובעלי 'הבית באבירים', מתחם אירוח שמרכיב נישה יחד עם 'פנחס וגסטון'.
8. ירון חמל - מנהל עמותת מנור כברי, הכוללת בי"ס תיכון וחטיבת ביניים.
9. גלעד שיבא - מנכ"ל קשת אילון.
10. שמחה שטיין - המנכ"ל היוצא של מוזיאון בית לוחמי הגיטאות.
11. אורית רייך - מנהלת מרכז דיאלוג אדם וסביבה בגליל.
12. גלי רז - מנהל התיירות וחופי הים בחברה הכלכלית מטה אשר ומנכ"ל עמותת התיירות גליל מערבי.
13. אלברט בן שלוש - מפיק פסטיבל עכו, יו"ר צוות אמנות בשותפות 2000 גליל מערבי.
14. מוני יוסף - מנהל המרכז לתיאטרון עכו.
15. עבדו מתא - מדריך טיולים בעכו.
16. אורי ובר - מנהל יחידה לייעוץ אסטרטגי, מ.א. מטה אשר
17. בן מיוסט - מנהל החברה הכלכלית עכו
18. ד"ר רנדה עבאס - מרצה לחינוך, תושבת ג'וליס, ילידת ירכא
19. הנרי ביטון - מנהל מט"י גליל מערבי
20. אורית קצנשטיין - תושבת ופעילה בשבי ציון
21. ד"ר נורמן לוברנט - רופא בבי"ח נהריה ויו"ר צוות רפואה בשותפות גליל מערבי.
22. ד"ר סטיבן פולדר - ד"ר לביוכימיה ומומחה לתרופות מהטבע וצמחי מרפא מכליל. ממקימי עמותת תובנה, שביל זהב ואזרחים למען הסביבה.
23. עזר פישלר - מתכנן סביבתי וגיאומורפולוג, מנהל עמותת צלול ותושב נהריה.
24. לאה חליוה - יו"ר צוות חינוך בשותפותגליל מערבי. המנהלת עד השנה של קריית חינוך אורט עכו.
25. יורם ישראל - מגעתון. מנהל חברת מאגרי אשר.
26. נירה בראונשטיין - חברת קיבוץ עברון. מנהלת החברה הכלכלית מטה אשר ויו"ר עמותת תיירות גליל מערבי.
27. מיכל קורן לבית מלר - בת כברי וכיום תושבת הקיבוץ, פעילה באזור.
28. אבי אובנטל - מקיבוץ עברון. סגן ראש המועצה האזורית מטה אשר.
29. רמי הוכמן - יועץ אסטרטגי למערכות חינוך ורווחה. בעברו מנהל מערכת החינוך בחולון, בתל אביב ובהרצלייה וכעת מנכ"ל בית לוחמי הגטאות.
30. יוסף נבואני - מנכ"ל סנטוגל, מרכז מחקר ופיתוח הגליל, מג'וליס.
31. יהודה שביט - חי בכברי 40 שנה ועובד במועצה. כיום ראש מ.א. מטה אשר.
32. איליא מוראני - מכפר מעיליה, בעלי מלון בוטיק עכוטל.
33. יוסי פיטוסי - אמן ופעיל בעיר עכו. יזם אמנה אזרחית לעכו.
34. איציק ארזי - מנכ"ל אטם הנדסה, מפעל לאטמים מכניים באזור תעשייה דרומי עכו.
35. אחמד סמניה - מנהל מתנ"ס שיח דנון. עובד במועצה האזורית מטה אשר.

רשימת היזמים שהשתתפו במפגשי 'קפיצת המדרגה בגליל המערבי'

36. ד"ר ספיה אמין - תושב עכו, מבעלי קבוצת סראב. לקבוצה רשת של הוסטלים לנפגעי נפש והלומי קרב, 4 מפעלים שבהם מועסקים אנשים עם מוגבלויות, מסגרת לנערות בסיכון במגזר הערבי וכן מיזם תיירות חדש עם הפטריארך הרוסי.
37. מיקי שמלצר - מנכ"ל מפעל ש.צ.פ בשבי ציון ובעברו מנכ"ל מכללת גליל מערבי.
38. רעיה קליסמן - יזמית ומנהלת המרכז לחינוך הומניסטי בבית לוחמי הגטאות.
39. דני בירנבוים - בעלי טרק-ים, חברה בתחום תיירות האאוטדור (outdoors).
40. ישראל שחר - לשעבר ממונה על אזור הגולן והגליל בסוכנות היהודית. מזה שבע שנים מסייע למפעלים וליזמים להגיע לאזור תעשייה עכו דרום.
41. רמי בונן - בעלי מפעל 'פיקו-פרטס' בגשר הזיו, בעבר שותף להקמת שני מפעלים בתחום הדפוס וכן להקמת מפעל 'מיקרו כלים' בתפן. עוסק בענייני תרבות בתחום המוסיקה ותושב נהרייה.
42. אדהם ג'מאל - סגן ראש העיר עכו.
43. ד"ר ג'נאן פלאח פראג' - מקימת עמותת 'חזון נשות עכו', ראש המכון לשלום במכללה הערבית - חיפה, מרצה לספרות עברית באוני' חיפה ותושבת עכו.
44. אבלין רשתי - אחות ממזרע וחברה בקבוצה של חזון נשות עכו.
45. ג'אדה מח'ול - מעמותת נשות עכו - מרכז פדגוגי, תושבת עכו.
46. מיכאל אילוז - תושב שלומי, מנכ"ל טבע נאות.
47. סנדי אילוז - יזמית ומנהלת מכללת ארז בשלומי.
48. מסעד ברהום - מנהל בית החולים גליל מערבי.
49. ג'לאל חתמי - סגן מזכ"ל הקהילה העולמית הבהאית.
50. יגאל סרברו - תושב עכו. סמנכ"ל משאבי אנוש ברפא"ל.
51. אוהד שגב - תושב עכו. מנכ"ל עריית עכו.
52. רעיה שטראוס - יו"ר שותפות 2000, הסוכנות היהודית.
53. שלום שמחון - תושב אבן מנחם. שר החקלאות.
54. אילן אופנהיימר - ממסעדת פינגווין בנהרייה דור שלישי ומסעדת אדלינה בכברי.
55. אבי טילר - גר בנהריה ומנכ"ל פארק תעשייות בר לב שלייד צומת אחיהוד.
56. רמאל סלאח - מכפר ירכא. בעל מפעל ליריעות ניילון לפירות, ירקות ועוגיות, כולל יריעות שעשויות מתירס להחלפת פלסטיק לא מתכלה. יוזם ייצור מגשית שאוספת טל בלילה לגידול ירקות.
57. דוד נחמני - ממושב בוסתן הגליל, יזם של צימרים עם גלריה ומערכת ניהול הזמנות ממוחשבות עבור בעלי צימרים על מחשב כף יד.
58. פרופ' גדעון פישמן - נשיא המכללה האקדמית גליל מערבי.
59. סוזן ניירנס - סמנכ"לית עמותת 'כיוונים' לצעירים עם צרכים מיוחדים.
60. הילה בן דורי - מנהלת איגוד ערים לאיכות סביבה גליל מערבי.
61. גילה אדר - מגעתון. יו"ר עמותת הוותיק מטה אשר.
62. אורי ירמייאס - יזם מסעדות הלנה ואורי בורי וכעת יזם 'הארמון' בעכו.
63. משה רייך - מורה לפיזיקה ויזם מרכז עבודות חקר בפיזיקה לתלמידי תיכון.
64. יצחק באר - ממצפה הילה. שותף במחלבת טבע עז במושב בן עמי.
65. דנה מליניאק - משבי ציון. מנהלת מרכז תעסוקה 'מעברים' של מטה אשר ומעלה יוסף.
66. אורי ארנון (נוני) - סגן ראש המועצה האזורית מטה אשר.
67. רמי רז - חבר קיבוץ גשר הזיו ומנכ"ל 'מילואות-בר'.
68. דליה פיירמן - מנהלת בי"ס שז"ר, יו"ר שותפות 2000 גליל מערבי.
69. יהודה בן סימון - דיקאן הסטדנטים במכללת גליל מערבי, מנהל תחום פיתוח אזורי בשותפות ג"מ.